

ÅRSRAPPORT

2011

“Det beste med å jobbe
i Sparebanken Hedmark
er å oppleve den gode viljen

til å skape resultater sammen.”

Geir Inge Brelin

regionbanksjef bedriftsmarked Oppland

Innhold

2011 - et år i endring	4-5
Dette er Sparebanken Hedmark	6-7
Tilbakeblikk 2011	8-9
Samfunnsengasjert bank	11
Styrets beretning	13-20
Resultatregnskap	22
Balanse	23
Endring i egenkapital	24
Kontantstrømsoppstilling	25
Noter	27
Erklæring fra styret og administrerende direktør	92
Kontrollkomitéberetning	94
Revisjonsberetning	95-96
Regnskapsanalyse	97-98
Datterselskaper	100-101
Med røtter i Hedmark	102

Redaksjon: Siv Stenseth, Trine Lise Østberg, Tore Anstein Dobloug og Heidi Enger.
Design & produksjon: Ferskvann reklamebyrå. **Foto:** Ricardofoto, Brage Media.

2011 - et år i endring

Sparebanken Hedmark fikk et tilfredsstillende konsernresultat på 539 millioner kroner før skatt i 2011. Inntjeningen i morbanken var som forventet. Året har samtidig vært preget av omstilling og utvikling.

Ved inngangen til 2011 vedtok bankens styre å iverksette et lønnsomhetsprogram med formål om varig resultatforbedring på 120 millioner kroner innen juni 2013. Bakgrunnen er at bankens økonomi utfordres av dyrere funding og press på marginene som følge av uro i det internasjonale finansmarkedet, statlige reguleringer og økt konkurranse.

Banken besluttet mot slutten av året å nedbemanne med 65 årsverk gjennom omstillingsprosjektet, så vel ved naturlig avgang som ved tiltakspakker eller pensjon. Endret kundeatferd, fokus på selvbetjente løsninger og nedgang i antall kontorbesøk, har de siste 15 årene påvirket bankens tjenester, kompetanse- og bemanningsbehov.

Målet med lønnsomhetsprogrammet er å gjøre tilpasninger i tide, slik at banken også i framtiden kan opprettholde sin posisjon som en av Norges mest solide, selvstendige og regionalt forankrede banker. Dette er viktig for at Sparebanken Hedmark fortsatt skal kunne fungere som lokomotiv i Hedmark og Innlandet.

For å ta del i den verdiskapingen som skjer i Mjøs-området, har banken tatt steget over i Oppland og åpnet kontor både i Gjøvik og Lillehammer. Sparebanken Hedmark ønsker med dette å være en lokalt forankret og samfunnsengasjert aktør i hele Mjøs-regionen.

Regnskaps- og rådgivningsselskapet Consis AS på Tynset fikk økonomiske problemer i fjor, og mange arbeidsplasser stod i fare. Consis har vært kunde i banken siden oppstarten på 90-tallet, og banken

valgte å overta selskapet. Gjennom året er virksomheten restrukturert og det er skapt et godt fundament for videre utvikling.

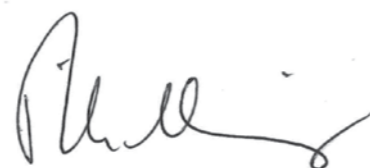
Svært mange av bankens medarbeidere styrket sin kompetanse innen finansiell rådgivning (AFR) og skade-forsikringsrådgivning i 2011. Takk til alle for viktig innsats til beste for kundene og banken. Dyktige, nære og engasjerte må vi være for sammen med kundene å videreutvikle en solid, sterk bank og en region i vekst.

Det internasjonalt anerkjente ratingbyrået Moody's, ga i 2011 Sparebanken Hedmark karakteren A1 i rating, noe som bekrefter at banken også eksternt oppfattes som meget solid og veldrevet.

Dette inntrykket befester vi med årets konsernresultat. Banken har fortsatt stabil vekst i sine utlån, positiv vekst i kundeinnskudd og lave tap. Med høy innskuddsdekning, god soliditet og god likviditet, har vi stor tro på at vi i 2011 har lagt et fremtidsrettet grunnlag for å styrke Sparebanken Hedmarks posisjon som Innlandets ledende og regionalt forankrede bank.

Takk også til alle våre kunder, for godt samarbeid i året som har gått!

Vi er sammen om å skape!

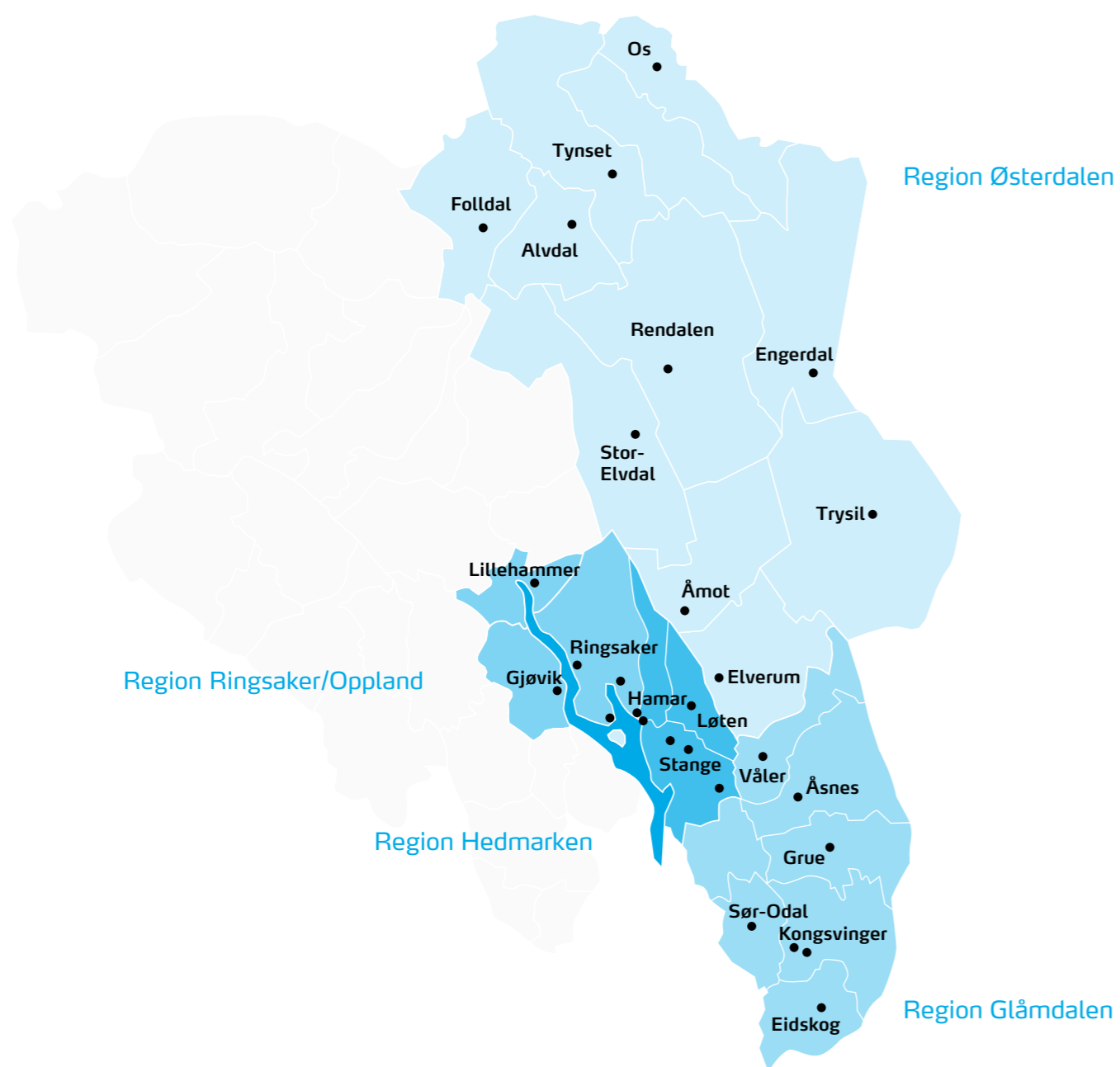
Richard Heiberg
administrerende direktør

“Takk til alle medarbeidere
for viktig innsats til beste
for kundene og banken.

Dyktige, nære og engasjerte
må vi være, for sammen å videreutvikle
en solid, sterk bank
og en region i vekst.”

Richard Heiberg
administrerende direktør

Forretningsidé

Sparebanken Hedmark skal tilby nåværende og nye kunder helhetlige og fremtidsrettede bank- og forsikringsprodukter. Sparebanken Hedmark skal være så dyktig, nær og engasjert at privatpersoner, bedrifter og offentlig sektor foretrekker å ha et langsiktig kundeforhold til banken. Gjennom god lønnsomhet, god soliditet og selvstendighet skal banken bidra til vekst og utvikling i Hedmark.

Visjon

Bankens visjon, **Sammen om å skape**, formidler at det er i samspill med omgivelsene at bankens resultater blir til. Visjonen innebærer samtidig en forventning om bedre samspill, flere initiativ og bedre resultater.

Verdier

Dyktig, nær og engasjert er bankens kjerneverdier og signaliserer et ønske om å være en profesjonell samarbeidspartner som definerer behov og finner løsninger sammen med kundene. Vi skal også være aktive og utadrettede i kundekontakten.

Dette er Sparebanken Hedmark

Sparebanken Hedmark er i dag den ledende person- og næringslivsbanken i Hedmark. Fra 2011 er banken også til stede i Oppland med kontor både i Gjøvik og Lillehammer.

Sparebanken Hedmark kan føre sine aner tilbake til 1845. Midler fra lokale kornmagasin, allmenninger, kommuner og privatpersoner var grunnlaget for de første sparebankene. Banken er blitt til gjennom fusjoner av tidligere selvstendige sparebanker i Hedmark. Gjennom flere sammenslutninger har 22 lokale sparebanker utviklet seg til å bli Hedmarks største kapitalkilde med hovedsete i Hamar. Sparebanken Hedmark tok sitt nåværende navn i 1982. Høsten 2011 tok Sparebanken Hedmark steget over i nabofylket og banken har i dag kontor både i Gjøvik og Lillehammer.

Bærebjelke

Sparebanken Hedmark er i dag en bærebjelke i hedmarkssamfunnet med sine mange bankkontorer i 20 av fylkets 22 kommuner. Konsernet tilbyr et bredt spekter av produkter innen utlån, innskudd, forsikring, pensjon, betalingstjenester, eiendomsformidling, regnskapstjenester, leasing og finansiering.

Som den ledende aktøren i markedsområdet tar banken ansvar for vekst og utvikling gjennom finansiering til privatpersoner og bedrifter som ønsker å realisere gode ideer. Banken bidrar på denne måten til at folk kan bygge, bo og arbeide her.

Nær markedet

Banken har et unikt konkurransefortrinn i kraft av sin snart 170-årige lokalkunnskap. Sparebanken Hedmark har en markedsandel på 50 prosent med cirka 170 000 kunder. Konsernet er nær markedet med cirka 510 årsverk fordelt på 27 kontorer. Konsernet inkluderer også datterselskapene Hedmark Eiendom, SpareBank 1 Finans Østlandet og Consis med tilsammen rundt 200 ansatte.

I årsrapporten for 2011 har vi valgt å presentere noen av våre ansatte i Oppland.

Selveiende

Sparebanken Hedmark er en selveiende finansinstitusjon uten egenkapitalbeveiere og har en egenkapital på 5,6 milliarder kroner. Av det årlige overskuddet betaler banken cirka 20 prosent skatt. Resten av overskuddet blir satt i arbeid og lånt ut igjen. Overskuddet kommer således hele regionen til gode.

Om Hedmark

Med 193 000 innbyggere utgjør hedmarkingene godt og vel fire prosent av Norges befolkning. I areal er Hedmark det tredje største fylket i Norge. Fylket har spredt bosetting, og snaut halvparten av innbyggerne bor i kommunene Hamar, Ringsaker, Stange og Løten. Hedmark har et variert næringsliv og er landets største jord- og skogbruksfylke. Sysselsettingen fordelt etter næring, viser at de fleste arbeider i industri, bygg, anlegg og offentlig sektor. Arbeidsledigheten er på nivå med landsgjennomsnittet. Nabofylket Oppland har mange likhetstrekk både demografisk og geografisk.

Natur og rekreasjon

Hedmark og Oppland har variert natur fra åkerlandskap i sør, til vidstrakte skogområder i øst og fjellvidder i nord. Store deler av disse fjellviddene er fredet. Norges største innsjø Mjøsa, landets lengste elv Glomma og Norges høyeste fjelltopp, Galdhøpiggen (2469 moh), er viktige elementer i kulturlandskapet.

Medeier i SpareBank 1

Banken er medeier i SpareBank 1 Gruppen AS (12 prosent). Samarbeidet sikrer banken konkurransekraft gjennom gode produkter, effektive IT-tjenester, innkjøpsordinger og kompetanseoverføring. Hensikten er å stå sammen nasjonalt med styrke lokalt. Bankens kunder utenfor Hedmark og Oppland får med dette et godt tilbud over hele landet, i og med at de kan benytte seg av alle SpareBank 1-alliansens bankkontorer.

Se sparebank1.no for mer informasjon om SpareBank 1 Gruppen og alliansesamarbeidet.

NOVEMBER

NOVEMBER

- Banken inngår avtale om å selge 40 prosent av aksjene i Consis AS til SpareBank 1 SMN Regnskap AS. - I en kombinasjon av regionalt eierskap og nasjonalt samarbeid kan vi videreutvikle og bygge lønnsomme virksomheter, sier direktør for bedriftsmarkedet Nils Arne Nordheim.
- Banken bytter kortadministrasjonssystem og tar nå i bruk SpareBank 1-alliansens løsninger CAS (Card Administrative System). Overgangen går prikkfritt takket være gode interne forberedelser.

OKTOBER

- Banken åpner sitt nye kontor i Gjøvik.
- Nettbanken fyller 15 år, Sparebanken Hedmark var først ute med nettbank i Europa i 1996.
- En undersøkelse (TNS Gallup) viser at 73 prosent av hedmarksbefolkningen mellom 18-25 år regner Sparebanken Hedmark som sin hovedbankforbindelse!
- Hundrevis av barn deltar i Sparebankuka og tømmer sparebøssa.
- Utlånsrentene økes med i hovedsak 0,25 prosentpoeng, innskuddsrentene med i hovedsak 0,15. Innlånskostnadene øker pga. uro i det internasjonale pengemarkedet.

SEPTEMBER

- Banken starter med kundemøter på video. Møter gjennomføres raskere, kundene er positive og begge parter sparer reisetid.
- Hele 155 medarbeidere er autorisert som finansielle rådgivere, noe som markeres med diplom og middag.
- Bankens kontor på Ridabu samlokaliseres med Hamar og Storhamar. Kontortettheten på Hedmarken er fortsatt stor.

AUGUST

- Sparebanken Hedmark vinner Finansstafetten 2011 for sitt skoleprogram Økonomi og karrierevalg, et samarbeid med Ungt Entreprenørskap.
- Sparebanken Hedmarks kunstfond deler ut stipender på til sammen en million kroner til unge kunstnere fra Hedmark. - Vi er glade for å kunne bidra til at unge kunstnere kan utvikle sine talenter. Vi håper at dere kommer tilbake til Hedmark etter endt utdanning og vi gleder oss til å se mer av arbeidene deres, sier administrerende direktør Richard Heiberg.

AUGUST

DESEMBER

DESEMBER

- Banken åpner kontor i Lillehammer. Lokalene er moderne og framtidsrettet.
- 120 medarbeidere har bestått teoretisk prøve og muntlig praktisk eksamen som godkjente skadeforsikringsrådgivere.
- BSU kickstart lanseres for å øke ungdoms sparevilje. 1.000 kroner gis i starttilskudd ved åpning av konto.
- Bankens lønnsomhetsprogram er i innspurten av første fase og konklusjonen er at banken nedbemanner med 65 årsverk.

JULI

- Styret vedtar ny HR-strategi. - Vi har som intensjon å fokusere ytterligere på profesjonalitet, kvalitet og resultatoppgjøret. Vi skal sette trening og kompetanseutvikling enda mer i system, sier Eldar Kjendlie, organisasjons- og HR-direktør.

JULI

JANUAR

JANUAR

- Banken inngår avtale med ny leverandør av bedriftshelsetjenester, FRISK HMS AS. Fokus er fortsatt på forebyggende arbeid.
- I Norsk Familieøkonomi måling for 2011 kommer banken på femteplass i klassen totalbank.

JUNI

- I månedsskiftet mai – juni er banken på lufta med ny nettbank bedrift, SpareBank 1-alliansens nettbankløsning.
- Sparebanken Hedmark er i mål med Miljøfyrtårn-sertifiseringen av samtlige kontorer, noe som blant annet medfører at banken har etablert systemer for å registrere og følge opp forbruk og utslipp.
- Sparebanken Hedmark er vertskap for Capital Markets Day i regi av SpareBank 1-alliansen. Om lag 100 internasjonale gjester deltar.

JUNI

FEBRUAR

FEBRUAR

- Administrerende direktør Richard Heiberg, legger fram ny strategi og planer for hvordan banken skal sikre framtidig lønnsomhet. Alle medarbeidere blir invitert til å tenke ut gode ideer til både inntektsøkning og besparelser.

MAI

- Banken setter opp utlåns- og innskuddsrentene med henholdsvis 0,30 og 0,25 prosentpoeng.
- Sparebanken Hedmark inngår avtale om å overta Totens Sparebanks filial i Lillehammer. Medarbeiderne får tilbud om ansettelse og banken overtar også husleieavtalene.
- Sparebanken Hedmark inngår avtale om å overta SpareBank 1 Ringerike Hadelands virksomhet i Gjøvik. Avtalen omfatter både lokaler, kundeportefølje og sju medarbeidere.

MAI

MARS

MARS

- Sparebanken Hedmark rates offisielt for første gang. Byrået Moody's gir banken karakteren A1, noe som bekrefter bankens posisjon som en av de beste sparebankene i Norge.
- Sparebanken Hedmarks representantskap vedtar å åpne bankkontorer i Oppland. - Vår ambisjon er å etablere oss tungt i Mjøs-regionen, sier Richard Heiberg administrerende direktør.
- Banken tar i bruk SpareBank 1-alliansens intranett, SPIN.

APRIL

- Sparebanken Hedmark overtar økonomi- og regnskapskjedens Consis med hovedsete på Tynset. Selskapet har store økonomiske utfordringer.
- Banken tar i bruk samme IT-plattform som resten av SpareBank 1-alliansen. Arbeidet med ny nettbank 2012 starter.

APRIL

Consis
DITT ØKONOMIHUS

TILBAKEBLIKK 2011

Samfunnsengasjert bank

Regionen skal være et godt sted å vokse opp, et godt sted å bo og et godt sted å flytte til. Dette ønsker banken å bidra til.

Sparebanken Hedmark står i et gjensidig avhengighetsforhold til samfunnet rundt seg. Banken har vært til stede i Hedmark i snart 170 år og er opptatt av utviklingen i fylket og Mjøs-regionen. Dersom mennesker trives, bor godt, har utdannings-muligheter og trygge arbeidsplasser her, vil banken også kunne gå godt. At banken er solid over tid er viktig for innbyggerne og bedriftene. Å ha en solid kapitalkilde med hovedsete i regionen, gir trygghet og nærhet til beslutningene.

Bærekraftig drift

Banken har en viktig rolle som utviklingsaktør og ønsker å være et forbilde på god forretningsdrift, også når det gjelder miljø-, HR- og etiske spørsmål. Bankens mål er at virksomheten skal være langsiktig og bærekraftig, det vil si at all forretningsdrift og økonomisk verdiskaping er i tråd med naturens bæreevne. Sparebanken Hedmark tar i sin virksomhet derfor hensyn til arbeidstager- og menneskerettigheter, grunnleggende sosiale behov og naturens bæreevne.

Gaver til allmenntilrette formål

Banken gir verdier direkte tilbake til samfunnet, blant annet gjennom sponning av breddeidrett og tiltak for barn og unge. I tillegg har Sparebanken Hedmark lang tradisjon for å føre deler av overskuddet tilbake til lokalsamfunnet. Hvert eneste år deler banken ut mange millioner kroner i gaver. Midlene går til lag, foreninger og andre gode formål. Støtte kan søkes via bankens hjemmeside og midlene deles som regel ut etter at årsregnskapet er vedtatt i begynnelsen av året.

Gavefondet og kunstfondet

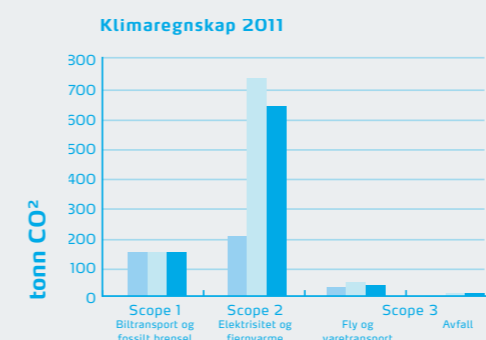
Banken har et eget gavefond til større prosjekter innen kultur, forskning og utdanning. Sparebanken Hedmark har de siste seks årene avsatt 150 millioner kroner til dette fondet. Av disse midlene er det disponert 40 millioner kroner til forskning og utvikling, i hovedsak til prosjekter ved Høgskolen i Hedmark, professorat og andre tiltak som kan sikre et framtidig Innlandsuniversitet. I tillegg har banken delt ut gaver til idrett og folkehelse, deriblant til kunstgressbaner, løyemaskiner, ski- og skiskytteranlegg. Kulturområdet har mottatt gaver til blant annet Kirsten Flagstadmuseet, RingsakerOperaen, samt ulike kulturprosjekter i Hamar, Kongsvinger og Ringsaker. Sparebanken Hedmarks kunstfond har mottatt 10 millioner av midlene.

Miljø

Sparebanken Hedmark har sertifisert alle sine bankkontorer etter Miljøfyrtårnprinsippet. Hensikten er at ansatte skal ha et bevisst forhold til forbruk, reiser, avfallshåndtering og energiforbruk. Banken lager også et eget klimaregnskap gjennom CO² focus, basert på den internasjonale standarden Greenhouse Gas Protocol Initiative. Målet med klimaregnskapet er å dokumentere og redusere bankens forbruk og øke gjenvinningsgraden. Utfordringen hittil har vært å etablere et pålitelig grunnlag for å sammenlikne forbruk fra år til år. Årets totale klimagassutslipp er 840 tonn CO²-ekvivalenter, en nedgang på hele 12 prosent fra 2010. Vi har oppnådd reduksjoner i utslipp på samtlige områder. Per ansatt har utslippet gått ned nesten 10 prosent, fra 1,8 tonn CO² per ansatt i 2010, til 1,6 tonn CO² i 2011.

Klimaregnskap 2011

ENERGI OG KLIMAINDIKATORER	2009	2010	2011	10/11
Totalt utslipp (tonnCO ²)	404,9	950,2	839,8	-11,6%
Totalt energiforbruk scope 1 og 2 (MWh)	3006,8	8 159,0	7153,5	-12,3
Energiforbruk per kvadratmeter (kWh/ m ²)	178,3	210,0	184,5	-12,1%
CO ² utslipp per ansatt (tonn CO ² /ansatt)	0,8	1,8	1,6	-9,5%
CO ² -utslipp per driftsresultat f/skatt (tonn CO ² /mill NOK)	0,6	1,5	1,6	7,6

RAPPORTERING I HENHOLD TIL GREENHOUSE GAS PROTOCOL

Scope 1: Direkte utslipp

Omfatter direkte utslipp fra kilder som eies eller kontrolleres av selskapet, herunder egne biler, kjøretøy, eller fra prosess, transport av ansatte.

Scope 2: Indirekte utslipp

Er utslipp knyttet til innkjøpt energi, hovedsakelig elektrisitet og/eller fjernvarme.

Scope 3: Indirekte utslipp

Omfatter andre indirekte klimautslipp. Utslippene er et resultat av selskapets aktiviteter, men slipper ut fra kilder som ikke kontrolleres av selskapet.

"I Sparebanken Hedmark

har vi mulighet til å se hver enkelt

og tilpasse unike løsninger for kunden."

Nina Beate Paulsen

avdelingsleder personmarked Lillehammer

Nina Beate Paulsen

avdelingsleder personmarked i Lillehammer

Utdannelse: Bachelor i markedsføring, internasjonalisering og ledelse fra BI. Har deltatt på NHOs lederutviklingsprogram Female Future. Er autorisert finansiell rådgiver og har godkjenning i forsikring.

Nina Beate har jobbet i banken siden 2004, deriblant som avdelingsleder i Moelv. Hun trives med varierte arbeidsoppgaver og liker å møte trivelige og spennende kunder med ulike behov. – I tillegg har vi flotte kollegaer og godt arbeidsmiljø. Jeg gleder meg til å gå på jobb hver dag!

**“Vi må vise vår handlingskraft
og unike posisjon som den dedikerte
finansaktøren i Innlandet med kapital
og vilje til å være nær lokalsamfunnet.”**

Geir Inge Brelin
regionbanksjef bedriftsmarked Oppland

Geir Inge Brelin
regionbanksjef bedriftsmarked Oppland

Utdannelse: Ingeniør, Høgskolekandidat BI,
Master of management BI

Geir Inge begynte i Sparebanken Hedmark i forbindelse med satsingen i Oppland september 2011. Han kom fra en tilsvarende stilling i DNB.

– Det beste med å jobbe i Sparebanken Hedmark er å oppleve den gode viljen til å skape resultater sammen.

Styrets beretning

Rammebetingelsene i 2011

Til tross for en svak utvikling i Europa anslår man den globale veksten til omkring tre prosent i 2011. Kina utgjør fortsatt et lokomotiv for verdensøkonomien med en anslått vekst på ni prosent i 2011.

I Europa ble tegn til stabilisering, økende aktivitet og optimisme i første halvår etterfulgt av en forverring av gjeldskrisen og fallende vekst i annet halvår. I tillegg til utviklingen i Hellas og Spania var det de dyptgripende problemene i statsfinansene til Italia, verdens tredje største låntaker, som bidro til uro. Renten på italienske og spanske statsobligasjoner nådde på høsten nivåer som ikke er bærekraftig over tid.

2011 var et dramatisk år for den europeiske finansnæringen. Viktige europeiske banker var ved utgangen av året verdsatt til omkring halvparten av institusjonenes bokførte egenkapital. I store deler av året var lånemarkedet for bankene lukket, og næringen var avhengig av kreditt fra sentralbankene. EU-landene ble i desember enige om en mellomstatlig avtale, som innebar en strengere økonomisk politikk blant medlemslandene og økte lån til IMF. Samtidig ble det enighet om å videreføre den europeiske sentralbankens omfattende kjøp av italienske og spanske statsobligasjoner samt en gunstig låneordning til bankene. Dette har bidratt til fallende statsrenter og økt aktivitet i emisjonsmarkedene.

Norge er i begrenset grad rammet av krisen i Europa. Arbeidsledigheten har holdt seg stabilt på omkring 3,3 prosent gjennom året. Foreløpige anslag tilsier at fastlandsøkonomien vokste med 2,6 prosent i 2011.

Samlet innenlandsk utlånsvekst fra norske banker og boligkredittforetak var på 7,3 prosent i 2011, mot 6,4 prosent i 2010. Utlånsveksten var høyest til husholdninger, blant annet drevet av en videre oppgang i boligprisene. Prisen på boliger steg i snitt med åtte prosent. Konsumprisindeksen steg med 1,2 prosent. Med unntak av 2004 og 2007 var dette den laveste årsveksten siden 1960. Lavere priser på importerte konsumvarer, elektrisitet og matvarer samt lavere prisvekst på tjenester bidro til den lave prisveksten.

Rentesettingen i Norges Bank tar sikte på å stabilisere inflasjonen på 2,5 prosent. Sentralbanken endret styringsrenten to ganger i 2011 og renten ved utgangen av året var på 1,75 prosent, mot to prosent ved inngangen til 2011. Pengemarkedsrenten har i samme perioden steget fra 2,6 prosent til 3,1 prosent.

Selv om det norske obligasjonsmarkedet har fungert tilfredsstillende gjennom 2011, har de alvorlige problemene i det europeiske kapitalmarkedet påvirket norske finansinstitusjoner gjennom dyrere finansieringskostnader. Ved inngangen til 2011 var kredittpåslaget på penge-markedsrenten for fem års senior usikret finansiering for Sparebanken Hedmark 1,1 prosent. Ved utgangen av året var påslaget økt med 0,8 prosentpoeng til 1,9 prosent.

Sparebanken Hedmark i 2011

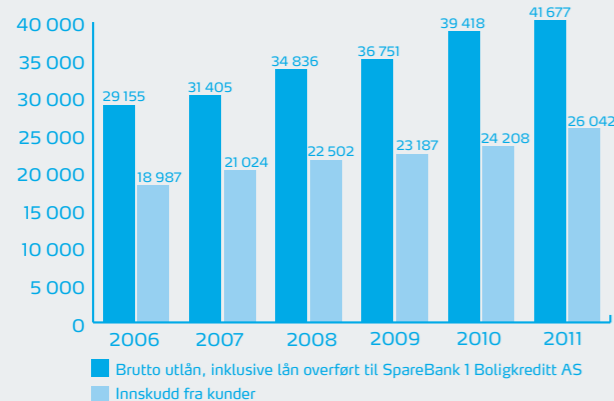
Sparebanken Hedmark ble i 2011 for første gang offisielt ratet av kredittanalysebyrået Moody's. Analysebyrået ga banken A1 i langsiktig rating. Byrået konkluderte i sin analyse med at ratingen reflekterer bankens solide regionale posisjon, robuste personkundeforsvar og gode kapitaldekning. De vektla også bankens høye innskuddsdekning, den gode finansieringstilgangen gjennom SpareBank 1 Boligkreditt AS og bankens eierskap i SpareBank 1 Gruppen AS. Ratingen fra Moody's ble bekreftet i DNB Markets uoffisielle rating av norske banker, hvor Sparebanken Hedmark ble tildelt karakteren A og rangert best av 125 banker.

I 2011 iverksatte Sparebanken Hedmark et lønnsomhetsforbedringsprogram med en målsetting om å øke inntektene og redusere kostnadene årlig med 120 millioner kroner. Programmet er en konsekvens av at bankens lønnsomhet utfordres. Økt konkurranse fører til at marginene reduseres. Videre vil strengere myndighetskrav, primært med konsekvenser for bankenes likviditetsreserver og finansieringskostnader, bidra til å svekke bankens rentenetto. Endret kundeatferd vil i tillegg påvirke driften av banken. Målsettingen er at alle tiltakene i programmet skal være realisert innen utgangen av første halvår i 2013. Programmet følger planen og ved utgangen av 2011 var det blant annet vedtatt tiltak som innebærer en reduksjon på omkring 65 årsverk i morbanken. Omkring 30 prosent av programmet er relatert til inntektsgenererende tiltak.

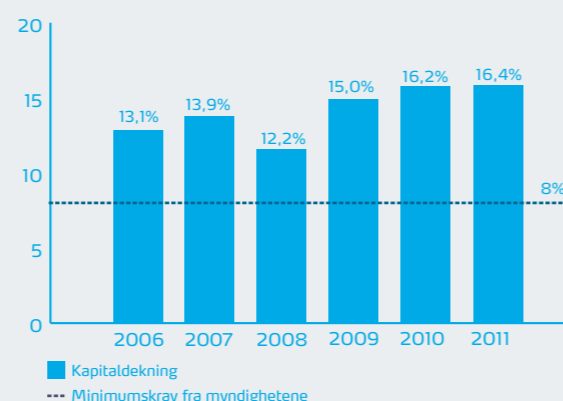
Som følge av alvorlige økonomiske problemer overtok Sparebanken Hedmark med virkning fra 1. mai regnskaps- og rådgivningsselskapet Consis AS. Gjennom året har banken gjennomført en omfattende restrukturering av selskapsstrukturen og driften. Banken har tapsført 16 millioner kroner i forbindelse med restruktureringen. I tillegg er det konvertert gjeld til egenkapital. 40 prosent av aksjene ble i januar 2012 solgt til SpareBank1 SMNs datterselskap med tilsvarende virksomhet i Trøndelags-fylkene.

I 2011 besluttet Sparebanken Hedmark

Brutto utlån og innskudd (morbank)

Kapitaldekning (morbank)

å utvide sin virksomhet gjennom nye etableringer i nabofylket Oppland. I annet halvår åpnet derfor banken nye kontorer på Gjøvik og Lillehammer, de to største byene i fylket. Etableringen er et resultat av bankens ambisjon om å etablere seg som en viktig regional bank for hele innlandsregionen. Bankens primære målgrupper i denne strategien er privatkunder samt små og mellomstore bedrifter.

Sparebanken Hedmark – konsernet

Konsernet avlegger regnskapet etter regnskapsstandarden IAS 34.

Konsernet består av Sparebanken Hedmark og de konsoliderte datterselskapene Hedmark Eiendom AS, SpareBank 1 Finans Østlandet AS, Vato AS og Consis AS.

Banken eier 12 prosent av SpareBank 1 Gruppen AS og 12 prosent av Bank 1 Oslo Akershus AS, samt åtte prosent av SpareBank 1 Boligkreditt AS. Resultatene fra disse selskapene inntektsføres i bankens konsernregnskap tilsvarende bankens eierandel.

Konsernets resultat før skatt i 2011 ble 539 millioner kroner, mot 779 millioner kroner i 2010. Resultatnedgangen skyldes hovedsakelig høye ekstraordinære inntekter i 2010 knyttet til kort- og betalingsformidlings-selskapet Nordito AS og lavere resultatbidrag fra SpareBank 1 Gruppen AS i 2011. I tillegg inneholder regnskapet for 2011 ekstraordinære kostnader knyttet til bankens lønnsomhetsforbedringsprogram.

Spesifikasjon av konsernresultatet i millioner kroner:

Resultat før skatt i morbanken	537
Mottatt utbytte fra datterselskaper og tilknyttede selskaper	-108
Resultatandel fra:	
SpareBank 1 Gruppen AS	59
Bank 1 Oslo Akershus AS	9
SpareBank 1 Boligkreditt AS	7
Hedmark Eiendom AS	8
SpareBank 1 Finans Østlandet AS	38
Consis AS	-12
Resultat før skatt i konsernet	539
Skatt	130
Resultat etter skatt i konsernet	409

Årets resultat etter skatt på 409 millioner kroner gir en egenkapitalavkastning på 7,5 prosent. Tilsvarende tall for 2010 var 635 millioner kroner og 12,6 prosent.

I bankens regnskap er regnskapskjeden Consis AS konsolidert inn med åtte måneders drift. Dette medfører at konsernets regnskap ikke er fullt ut sammenlignbart med 2010.

Brutto utlån til kunder, inklusive overførte lån til SpareBank 1 Boligkreditt AS, var 44,7 milliarder kroner ved utgangen av 2011. Samlet saldo på overførte lån til alliansens boligkreditselskap var ved utgangen av året på 9,9 milliarder kroner. Dette tilsvarer 22,1 prosent av samlet volum. Inklusive overførte lån var konsernets utlånsvekst i 2011 på 6,8 prosent, mot 7,7 prosent i 2010.

Innskudd fra kunder var per 31.12.2011 på 25,9 milliarder kroner. Innskuddsveksten i 2011 var 7,6 prosent, mot 4,3 prosent i 2010. Innskuddene finansierte ved utgangen av året 74,5 prosent av konsernets brutto utlån på egen balanse.

Gjeld til kredittinstitusjoner og gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer var per 31.12.2011 10,6 milliarder kroner. Dette er en nedgang fra 11,3 milliarder kroner per 31.12.2010.

Konsernets egenkapital per 31.12.2011 var 5,5 milliarder kroner. Dette utgjorde 12,8 prosent av konsernets uvektede balanse, dette er det samme som i 2010. Kapitaldekningen for konsernet var 14,8 prosent per 31.12.11, mot 15,1 prosent ett år før.

Hovedkontoret er i Hamar, og konsernets virksomhet er i hovedsak i Hedmark.

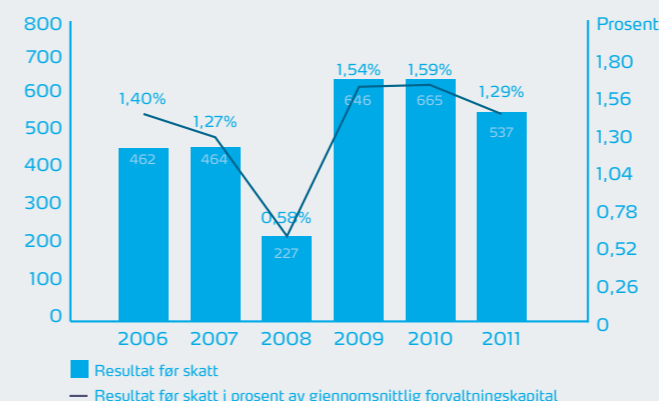
Konsernet har ikke virksomhet som forurenser det ytre miljøet i nevneverdig grad.

Sparebanken Hedmark - morbanken

Med henvisning til regnskapslovens krav til innhold i årsberetningen, bekrefter styret at regnskapet er basert på forutsetningen om fortsatt drift.

Resultat før skatt i 2011 ble 537 millioner kroner, mot

Resultat før skatt (morbank)

665 millioner kroner i 2010. Resultatet var 1,29 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital, mot 1,59 prosent i 2010.

Rentenettoen i 2011 ble 871 millioner kroner, mot 821 millioner kroner i 2010. Rentenettoen i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital ble 2,09 prosent, mot 1,97 prosent i 2010. Relativ rentenetto økte i 2011 hovedsakelig som følge av redusert likviditetsbeholdning i Norges Bank, bortfall av sikringsfondsavgiften og redusert behov for markedsfinansiering. Morbankens rentemargin, definert som differansen mellom gjennomsnittlig utlånsrente og gjennomsnittlig innskuddsrente, ble 2,43 prosent i 2011. I 2010 var marginen 2,55 prosent. Rentemarginen var noe høyere ved utgangen av året enn ved inngangen til året.

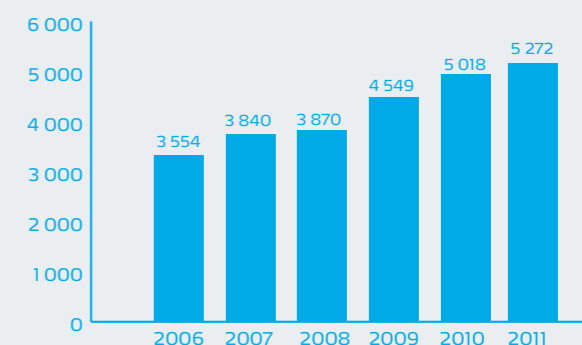
Netto provisjonsinntekter ble 196 millioner kroner i 2011, mot 207 millioner kroner i 2010. Regnskapet i 2010 inneholdt ekstraordinære inntekter på ni millioner kroner. I tillegg var bankens provisjonsinntekter fra boligkreditselskapet fire millioner kroner lavere i 2011 enn i 2010. Nedgangen skyldes redusert margin på lån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS. Denne marginen resultatføres som provisjon.

Netto inntekter fra investeringer i tilknyttede selskaper, felleskontrollerte selskaper og konsernselskaper ble i 2011 på 108 millioner kroner, mot 63 millioner kroner i 2010. Økningen skyldtes hovedsakelig høyere utbytte fra SpareBank 1 Gruppen AS.

Netto inntekter fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser ble 50 millioner kroner i 2011, mot 197 millioner kroner i 2010. I 2010 ble det inntektsført 111 millioner kroner i salgsgvinst i forbindelse med fusjonen mellom danske PBS Holding AS og Nordito AS (BBS og Teller). Bankens verdipapirgjeld og renteplasseringer vurderes til virkelig verdi over resultatet etter IAS 39, og endringer i markedsverdi resultatføres. I 2011 var samlet resultat-effekt av dette positiv med 36 millioner kroner. I 2010 var denne resultat-effekten positiv med 62 millioner kroner.

Samlede driftskostnader for morbanken i 2011 ble 665 millioner kroner, mot 613 millioner kroner i 2010. Driftskostnadene for 2011 inneholder avsetninger og

Egenkapital (morbank)

andre kostnader knyttet til bankens lønnsomhetsprogram på samlet 35 millioner kroner. I tillegg er regnskapet belastet med syv millioner kroner i forbindelse med bankens etablering av nye kontorer på Lillehammer og Gjøvik i Oppland. Justert for disse kostnadene ble bankens kostnader ti millioner kroner eller 1,6 prosent høyere i 2011 enn i 2010. Samlede driftskostnader var 53,3 prosent av totale inntekter, mot 46,2 prosent i 2010. Høye inntekter fra verdipapirområdet bidro til den lave kostnads-/inntektsbrøken i 2010.

Netto tap på utlån og garantier ble 45 millioner kroner i 2011, noe som var tre millioner kroner lavere enn i 2010. Korrigert for ekstraordinære inntektsføringer på 20 millioner kroner var tapene 65 millioner kroner i 2011, eller 17 millioner kroner høyere enn i 2010. Netto tap fordelte seg med 5 millioner kroner i personmarkedet og 40 millioner kroner i bedriftsmarkedet. Av tapene var 38 millioner kroner individuelle nedskrivninger på engasjementer og syv millioner kroner i økte gruppevisse nedskrivninger. Netto tap i prosent av brutto utlån utgjorde i 2011 0,1 prosent, som er det samme som i 2010.

Årsoverskudd og disposisjoner

Resultat etter skatt ble 404 millioner kroner, mot 525 millioner kroner i 2010. Egenkapitalavkastningen var 7,8 prosent etter skatt i 2011, mot 10,9 prosent i 2010.

Styret foreslår å avsette seks millioner kroner i gaver og 25 millioner kroner til gavefondet. Gavefondet benyttes i hovedsak til større prosjekter innen idrett, kultur, utdanning og forskning.

Egenkapital og kapitaldekning

Morbankens kapitaldekning var per 31.12.2011 på 16,4 prosent, mot 16,2 prosent året før. Egenkapitalen ved utgangen av året på 5,3 milliarder kroner var i sin helhet opptjent egenkapital. Egenkapitalen utgjorde 12,3 prosent av balansen. Året før var egenkapitalandelen 12,1 prosent.

Balanseutvikling

Forvaltningskapitalen økte i løpet av året fra 41,3 milliarder kroner til 42,8 milliarder kroner. Den lave veksten skyldes at overførte lån til SpareBank 1 Boligkreditt AS økte fra

Gunnar Martinsen
(født 1965),
styreleder

Martinsen er utdannet jurist og er partner i advokatfirmaet Thommessen Krefting Greve Lund AS. Han ble valgt inn i styret i 2006 og er bosatt i Ringsaker kommune.

7,9 milliarder kroner til 9,9 milliarder kroner i løpet av året. Inklusive overførte lån økte forretningsvolumet i 2011 fra 49,2 milliarder kroner til 52,7 milliarder kroner. Dette tilsvarer en vekst på 7,1 prosent. Hovedforklaringen til balanseveksten er høyere likviditetsbeholdning og økt saldo på lån til det heleide finansieringsselskapet SpareBank 1 Finans Østlandet AS.

Brutto utlån til kunder, inklusive overførte lån til SpareBank 1 Boligkreditt AS, var 41,7 milliarder kroner per 31.12.2011. Tilsvarende tall for 2010 var 39,4 milliarder kroner. Utlånsveksten inklusive overførte lån til SpareBank 1 Boligkreditt AS var 5,7 prosent i 2011, mot 7,3 prosent foregående år. I 2011 var veksten i personmarkedet 7,7 prosent, mot 8,2 prosent i 2010. I bedriftsmarkedet var veksten 1,4 prosent i 2011, mot 5,2 prosent i 2010.

Innskudd fra kunder var ved årsskiftet 26,0 milliarder kroner, mot 24,2 milliarder kroner ett år før. Innskuddsveksten i 2011 var 7,6 prosent, mot 4,4 prosent i 2010.

Innskuddsdekningen, målt som kundeinnskudd i forhold til brutto utlån på egen balanse, var ved utgangen av 2011 på 81,7 prosent.

Risikostyring

Risikostyring i Sparebanken Hedmark skal sikre at risikoeksponeringen til enhver tid er kjent og innenfor rammer trukket opp av styret. Risikostyringen skal støtte opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse, og skal sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning.

Styret har vedtatt "Policy for risiko- og kapitalstyring i Sparebanken Hedmark". Dokumentet definerer det overordnede rammeverket for risikostyring, herunder styring av de ulike risikoer. Styret vedtar årlig overordnet risikostrategi og bankens finansstrategi. Disse dekker områdene likviditetsrisiko og markedsrisiko samt bankens styringsdokumenter på kredittområdet. Risikoeksponering og risikoutvikling følges opp og rapporteres periodisk til bankens styre.

Kredittrisiko

Kredittrisiko er definert som risiko for tap som følge av at

kunder eller andre motparter ikke har evne og/eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser.

Kredittrisiko i utlånsporteføljen er bankens største risiko. Risikoen styres løpende i henhold til bankens kredittstrategi, kredittpolicy, kredittfullmakter, rutiner for kredittgivning og ulike rapporterings- og oppfølgingskrav. Sparebanken Hedmark bruker statistiske risiko-klassifiseringsmodeller som grunnlag for å dele porteføljen inn i ulike risikogrupper.

Banken finansierer hovedsakelig personmarkedskunder og næringslivskunder i Hedmark, samt kunder ved de nye kontorene i Oppland. I tillegg har banken, som tidligere år, deltatt i finansieringen av større prosjekter i samarbeid med andre banker – primært banker i SpareBank 1-alliansen.

Risikoprofilen i bedriftsmarkedsporteføljen er ikke vesentlig endret i løpet av 2011. Betalingsmisligholdet har vært avtagende og utlånstapene er moderate. Det er i løpet av året innført bedre risikobaserte prismodeller og dette har medført bedre risikoprising. Generell usikkerhet knyttet til de makroøkonomiske rammebetingelsene vil kunne påvirke enkeltkunder i bedriftsmarkedsporteføljen i 2012, men det forventes ikke vesentlige endringer i porteføljens risikoprofil.

Personmarkedsporteføljen er svært stabil og risikoen i porteføljen vurderes som lav basert på betjeningsevne og underliggende sikkerhetsverdier. Det alt vesentligste av porteføljen er sikret med pant i fast eiendom. Fortsatt lav arbeidsledighet og et lavt rentenivå, kombinert med stabile eller stigende boligpriser vil bidra til at porteføljens risikoprofil bedres ytterligere. Så lenge sikkerhetsverdier ikke forringes som følge av vesentlig reduserte boligpriser eller arbeidsledigheten øker vesentlig, er tapsrisikoen i porteføljen begrenset.

Bankens portefølje av rentebærende papirer innebærer også kredittrisiko. Denne er nærmere omtalt under avsnittet om markedsrisiko nedenfor. Videre har banken kredittrisiko knyttet til fordringer på andre kredittinstitusjoner. Den største enkeltfordring er utlån til bankens datterselskap SpareBank1 Finans Østlandet AS. På grunn av selskapets kraftige vekst har morbankens eksponering økt vesentlig gjennom 2011.

Trond Hagerud
(født 1962),
nestleder i styret

Hagerud er utdannet siviløkonom og er administrerende direktør i Mapei AS. Han ble valgt inn i styret i 2010 og er bosatt i Kongsvinger.

Styret mener at bankens kredittrisiko knyttet til utlånsvirksomheten totalt sett har utviklet seg stabilt i 2011. Konsernets kredittrisiko vurderes som moderat.

Markedsrisiko

Markedsrisiko defineres som risiko for tap knyttet til porteføljer av finansielle instrumenter som følge av ugunstige endringer i renter og kredittspreader samt verdipapirkurser og valutakurser.

Rammer og retningslinjer for styring av markedsrisiko følger av konsernets styre vedatte finansstrategi. Risikoeksponering og -utvikling overvåkes løpende og rapporteres periodisk til styret.

Konsernets markedsrisiko er for det vesentligste relatert til investeringer i rentepapirer i morbankens likviditetsportefølje og til utstedelser av verdipapirgjeld i morbankens fundingportefølje. Denne markedsrisikoen kan dekomponeres i renterisiko og kredittrisiko (spreadrisiko).

Retningslinjer og rammer for investeringer i rentepapirer er tilpasset regulatoriske krav til likviditetsstyring. Plasseringer i rentepapirer har i løpet av året økt fra 4,5 milliarder kroner til 5,2 milliarder kroner. Den relative andelen av rentepapirer med lavest kredittrisiko har økt mest. Dette som følge av gradvis tilpasning til forventede fremtidige regulatoriske krav under Basel III.

Bankens samlede markedsfinansiering var ved utgangen av året på 10,6 milliarder kroner. Finansieringen bestod av syndikatlån, bilaterale lån og verdipapirgjeld notert på Oslo Børs. Beholdningen av verdipapirgjeld har i løpet av året vært stabil i størrelsesorden syv milliarder kroner. Gjeldens markedsverdi varierer med endringer i rentenivå, herunder spesielt endringer i indikerte eller omsatte kredittspreader for bankens utstedelser. Økte kredittspreader i 2011 medførte positive resultater knyttet til markedsverdivurderingen av egen verdipapirgjeld.

Renterisiko oppstår som følge av at konsernets balanseposter har ulik gjenstående rentebindingstid. Banken styrer renterisiko mot vedtatte risikorammer gjennom å tilpasse rentebinding på ovennevnte plasseringer og innlån. I tillegg benyttes derivater til rentesikring. Bankens renterisiko har vært moderat og relativt stabil

Siri J. Strømmevold
(født 1961), styremedlem

Strømmevold er utdannet dataingeniør og har 15 års erfaring fra oljeindustrien, bl.a. Mobil Expl., Statoil og Saga Petroleum. Er nå daglig leder av Tynset Bokhandel. Hun ble valgt inn i styret i 2006 og er bosatt i Tynset kommune.

i 2011. Per 31.12.2011 ville en økning i renten på ett prosentpoeng gjennom et parallellskift i hele rentekurven redusert resultatet med 26 millioner kroner etter skatt.

Valutarisiko styres ved hjelp av vedtatte eksponeringsrammer. Posisjonene ved årets slutt var svært lave.

Kursrisiko for egenkapitalinstrumenter måles i forhold til eksponering i andeler, egenkapitalbevis, aksjefond og aksjer eksklusiv investeringer i konsernselskaper. I 2011 har banken hatt en tilnærmet uendret eksponering i egenkapitalinstrumenter. Imidlertid har prisvolatiliteten på Oslo børs medført endringer i porteføljens markedsverdi.

Det er styrets oppfatning at bankens totale markedsrisiko er noe redusert i løpet 2011 og vurderer denne som moderat til lav ved utgangen av året.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikke er i stand til å innfri sine forpliktelser på forfall eller ikke evner å finansiere eiendeler, herunder ønsket vekst, uten vesentlige økte kostnader.

Styring av likviditetsrisiko tar utgangspunkt i finansstrategien. Denne setter rammer for netto likviditetsbehov i ulike tidsintervaller, krav til langsiktig finansiering, størrelsen på likviditetsreserven og lengden på den tidsperioden banken skal være uavhengig av ny ekstern finansiering.

Likviditetsstyring i Sparebanken Hedmark innebærer opprettholdelse av en bred innskuddsbase fra så vel person- som bedriftskunder, samt en diversifisert finansiering av virksomheten for øvrig. Innskudd fra kunder er bankens viktigste finansieringskilde.

Viktige kilder for langsiktig funding er markedsfinansiering, lån fra andre finansinstitusjoner og overføring av boliglån til SpareBank1 Boligkreditt AS. Nær 50 prosent av bankens eksterne finansieringsbehov var ved utgangen av året dekket gjennom SpareBank 1 Boligkreditt AS.

Banken har en gjennomsnittlig løpetid på markedsfinansieringen per 31.12.2011 på 3,2 år.

Jan Wibe
(født 1942), styremedlem

Wibe er BI-kandidat, har lederutdanning fra UCLA, Los Angeles, er pensjonist og fylkestingsmedlem. Han har vært medlem av styret siden 2004 og er bosatt i Hamar kommune.

Grethe G. Fossum
(født 1945), styremedlem

Fossum er utdannet adjunkt, er tidligere stortingsrepresentant, og arbeider nå som samhandlingsdirektør i Sykehuset Innlandet, Kongsvinger. Hun ble valgt inn i styret i 2006 og er bosatt i Grue kommune.

Som ledd i likviditetsstyringen har Sparebanken Hedmark behov for en beholdning av likvide verdipapirer. Banken har valgt å dekke behovet ved å investere i nasjonale og internasjonale obligasjoner. Verdipapirene kan benyttes som sikkerhet for kortsiktige og langsiktige lån i Norges Bank, og er grunnlag for likviditetsbuffer for oppfyllelse av strategiske og regulatoriske krav. Ved utgangen av 2011 var bankens likviditetsbeholdning 5,6 milliarder kroner.

Banken skal i en ordinær driftssituasjon, inkludert udisponerte trekkrettigheter og reelle likviditetsreserver, være uavhengig av ny ekstern finansiering i minimum 12 måneder. Per 31.12.2011 hadde banken tilstrekkelig likviditet og reserver til å fortsette ordinær drift i mer enn 18 måneder uten tilførsel av ekstern likviditet.

Ved scenarioet "Stor krise i markedet og i egen bank" skal banken i henhold til vedtatte rammer kunne opprettholde normal drift i seks måneder uten ekstern tilførsel av kapital. Ved utgangen av 2011 kunne Sparebanken Hedmark opprettholde driften i åtte måneder uten tilførsel av kapital.

Det er styrets vurdering at bankens likviditetsrisiko er moderat til lav.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er risiko for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil, eller eksterne hendelser.

Styring av operasjonell risiko tar utgangspunkt i "Policy for operasjonell risiko". Det gjennomføres årlige risikovurderinger av ulike områder. Disse danner grunnlaget for kontrollhandlinger som følges opp gjennom bankens verktøy for oppfølging av operasjonell risiko.

Med bakgrunn i bankens inntjening og soliditet, samt organisasjonens kompetanse og styringssystemer, mener styret at bankens samlede risikoeksponering er forsvarlig.

Organisasjonsforhold og personalforhold

Konsernet Sparebanken Hedmark hadde per 31.12.2011 totalt 701 ansatte. Av disse var 117 ansatt i Consis AS.

Morbanken hadde ved utgangen av året 510 ansatte. Dette inkluderte tolv ansatte ved nyetableringene på Gjøvik og Lillehammer. Netto nedgang i løpet av året var tolv personer. Gjennomsnittsalder for bankens ansatte var ved utgangen av 2011 48 år, og den har økt svakt de siste årene. Gjennomsnittlig ansettelsestid er 19 år.

Det gjennomføres årlige organisasjonsundersøkelser med fokus på arbeidsmiljømessige og ledelsesmessige forhold. Undersøkelsen blir gjennomført sammen med øvrige SpareBank 1-banker, og banken får dermed et godt grunnlag for ekstern sammenligning. Resultatene i 2011 var i hovedsak tilfredsstillende. Innenfor enkeltområder, hvor resultatene ikke ble vurdert som tilfredsstillende, er det iverksatt prosesser som involverer ansattes representanter. Resultatene fra organisasjonsundersøkelsen vektlegges i evaluering, oppfølging og utvikling av organisasjonens ledere.

Lønnsomhetsfordringsprogram – DRIV

I forbindelse med morbankens lønnsomhetsforbedringsprogram ble det i løpet av høsten 2011 gjennomført en bemanningsreduksjonsprosess. Ytterligere bemanningsreduksjoner vil bli klarlagt som følge av implementering av ny teknologi i 2012 og 2013. Omfanget og effektene av disse endringene vil være avhengig av hvor raskt og i hvor stor grad kundene tar de nye tjenestene i bruk. Banken har tilbudt ulike økonomiske tiltakspakker overfor de som er blitt direkte berørt av prosessen så langt, og vil gjøre det samme overfor de som blir berørt i neste fase.

Nedbemanningsprosessen har medført få arbeidsmiljømessige utfordringer. Der det har vært behov for tiltak er dette iverksatt. De arbeidsmiljømessige utfordringene anses derfor å ha blitt håndtert på en tilfredsstillende måte. Det forventes at resultatene fra organisasjonsundersøkelsen som gjennomføres i første kvartal 2012 vil gi informasjon om hvilke områder som eventuelt krever videre oppfølging.

HR-strategi

Det er vedtatt en egen HR-strategi for perioden 2011-2013 som er utledet av bankens hovedstrategi. HR-strategiens målsetting er at: "Sparebanken Hedmark skal være en attraktiv arbeidsplass for arbeidstakere med

Nina C. Lier
(født 1972), styremedlem

Lier er utdannet siviløkonom og er avdelingssjef for regnskap i Sykehuset Innlandet HF. Hun ble valgt til styremedlem i 2010 og er bosatt i Ringsaker kommune.

Espen Bjørklund Larsen
(født 1976), styremedlem

Larsen er høgskolekandidat i økonomi og administrasjon og har ett års fordypning i Innovasjon. Han har vært hovedtillitsvalgt og bankansattes representant i styret siden 2008. Larsen er bosatt i Elverum kommune.

høy kompetanse, som ønsker å bidra til å videreutvikle organisasjonens evne til å nå fastsatte mål og gi effektive leveranser til kundene. Det skal utvikles en mer læringsorientert og prestasjonsorientert kultur, hvor gode prestasjoner belønnes". HR-strategien har gjennom året spesielt konsentrert seg om kultur, ledelse, kompetanseutvikling, organisasjonsutvikling og ressursdimensjonering.

Rekruttering

I løpet av året ble det rekruttert ni medarbeidere eksternt og 17 stillinger ble besatt etter interne rekrutteringer. Nyrekrutterte arbeidstakere har hovedsakelig 3-årig høyere utdanning eller mer, og banken søker å rekruttere medarbeidere med variert faglig bakgrunn. Alle nyansatte i Sparebanken Hedmark får tilrettelagt og gjennomfører et individuelt tilpasset introduksjonsprogram.

Gjennom samarbeid med skoler om prosjektet "Økonomi og karrierevalg", deltakelse på utdanningsmesser og støtte til forskning og utdanning ønsker banken å fremstå som en attraktiv arbeidsgiver også for ungdom. Banken deltar også aktivt i Trainee Innlandet som henvender seg til ungdom og unge voksne med høy utdanning.

Kompetanseutvikling

Mye av arbeidet i 2011 har vært knyttet til fullføringen av de nye nasjonale autorisasjonsordningene innenfor personmarkedet; Autorisasjonsordningen for finansiell rådgivning (AFR) og Godkjenningsordningen for skadeforsikring (GKS). Finansbransjen står samlet bak autorisasjonsordningene som skal sikre bedre kvalitet i rådgivningsprosessene. Per 31.12.2011 var 155 rådgivere autoriserte finansielle rådgivere og 120 godkjente skadeforsikringsrådgivere. Med dette anser banken seg som ferdig med gjennomføringen for alle nåværende ansatte. De som skal autoriseres og godkjennes fremover vil være nyansatte, samt enkelte som endrer rolle internt.

Sparebanken Hedmark gjennomfører ulike kompetanseutviklingsaktiviteter både i egen organisasjon og i samarbeid med de øvrige bankene i SpareBank 1-alliansen. Kompetanseutviklingen skjer både i form av E-læring, kortere kurs og mer omfattende opplæringsprogrammer som kvalifiserer for studiepoeng. Lederutviklingsaktivitetene har i 2011 vært lagt opp omkring fagdager for ledere, samt et eget lederutviklingsprosjekt for nye ledere.

Helse, miljø og sikkerhet

Sykefraværet var i 2011 på totalt 5,4 prosent. Av dette utgjør korttidsfraværet 0,8 prosent. Langtidsfraværet er i all hovedsak knyttet til alvorlig sykdom som ikke er arbeidsplassrelatert og må sees i sammenheng med aldersstrukturen blant bankens ansatte. Banken er en IA-virksomhet og sykefraværet blir rapportert og fulgt opp etter fastsatte rutiner.

Banken vektlegger helsefremmende aktiviteter for å forbedre arbeidsmiljøet og unngå sykefravær. Gjennom tilskudd til bedriftsidrettslagene, tilskudd til treningsutgifter og interne konkurranser legger banken til rette for å engasjere og involvere flere ansatte i ulike former for fysisk aktivitet, samt øke bevisstheten omkring egen helse. Utover en rekke generelle forebyggende HMS-aktiviteter har banken etablert avtale med et privat helseforetak som årlig gjennomfører en omfattende helseundersøkelse for alle medarbeidere over 50 år.

Det har i 2011 ikke vært registrert eller meldt skader til Arbeidstilsynet.

Likestilling

Kvinner utgjør 58,4 prosent av bankens ansatte, mens kvinneandelen i lederstillinger totalt er 36 prosent. Administrerende direktørs ledergruppe består av to kvinner og syv menn. Bankens styre består av tre kvinner og fire menn, mens bankens representantskap består av 19 kvinner og 21 menn.

Sparebanken Hedmark har som målsetting å styrke og balansere kjønnsfordelingen i ulike roller på alle nivåer i organisasjonen. Banken legger til rette for likestilling gjennom løpende personalforvaltning og utviklingstiltak som er forankret i bankens hovedstrategi og HR-strategi.

Lønn fastsettes for alle medarbeidere på grunnlag av stillingsinnhold, utdanning, erfaring og personlige egenskaper og er gjenstand for individuelle, årlige vurderinger.

Sparebanken Hedmark søker i alle sammenhenger å etablere rutiner og praksis for å unngå diskriminering. Banken legger til rette for medarbeidere som på grunn av sykdom, redusert arbeidsevne eller andre årsaker må ha tilpasninger av arbeidsplass og arbeidsinnhold. I samarbeid med NAV tar også banken i mot arbeidstakere som har behov for arbeidstrening.

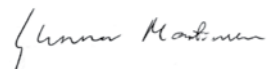
Utsikter for 2012

Den Europeiske Unionen utgjør verdens største økonomiske enhet. Som følge av gjeldsproblemene er risikoen for et alvorlig økonomisk tilbakefall i unionen betydelig. En dyptgripende europeisk krise vil få alvorlige globale følger, både på grunn av ikke-fungerende internasjonale finansmarkeder og redusert global handel. Finansuro og forventninger om svakere internasjonal vekst vil også påvirke utviklingen her hjemme. Samtidig står Norge i en særstilling internasjonalt med meget solide statsfinanser og betydelig handlingsrom i den

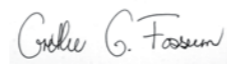
økonomiske politikken. Forventet høy aktivitet innenfor petroleumsrelaterte næringer vil dessuten gi viktige vekstimpulser til økonomien. Det forventes en betydelig reallønnsvekst i 2012, noe som kan bidra positivt til forbruksutviklingen.

Med utgangspunkt i bankens solide egenkapital og en tilfredsstillende likviditet forventer styret et godt resultat for 2012. Styret vil påse at bankens samlede risikoeeksponering i 2012 vil være forsvarlig.

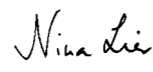
Hamar, 01. mars 2012

Gunnar Martinsen
styreleder

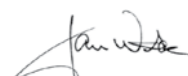

Trond Hagerud

Grethe G. Fossum

Espen Bjørklund Larsen

Nina C. Lier

Siri J. Strømmevold

Jan Wibe

Richard Heiberg
adm direktør

"Samfunnsengasjementet

og nærhet til

kundene er viktig."

Eline Sandhaug

kundekonsulent personmarked Gjøvik

Eline Sandhaug

kundekonsulent personmarked Gjøvik

Utdannelse: Bachelor i Markedsføring
BI Gjøvik.

Eline har jobbet ett år i SpareBank 1 i Gjøvik og kom inn i Sparebanken Hedmark i forbindelse med oppkjøpet av Ringerike Hadelands kontor høsten 2011.

- Det beste med å jobbe i banken er det gode arbeidsmiljøet og varierte arbeidsoppgaver, synes Elin. - Hvis det blir satt av nok ressurser til å satse i Oppland, blir dette supert!

Resultatregnskap

Morbank					Konsern		
2009	2010	2011	(mill. kroner)	Noter	2011	2010	2009
1 896	1 779	1 937	Renteinntekter	6	2 037	1 875	1 994
1 154	958	1 066	Rentekostnader	6	1 066	957	1 151
742	821	871	Netto renteinntekter		971	918	843
187	220	218	Provisjonsinntekter	7	217	220	186
36	35	31	Provisjonskostnader	7	45	48	45
40	22	9	Andre driftsinntekter	7	113	79	93
191	207	196	Netto provisjons- og andre inntekter		285	251	234
10	38	22	Utbytte	8	22	37	10
271	63	108	Netto resultat fra eierinteresser	8,25,36	76	124	-64
128	197	50	Netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelse	8	50	197	128
409	298	180	Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelse		148	359	74
1 342	1 326	1 247	Sum netto inntekter		1 404	1 528	1 151
263	323	357	Personalkostnader	9	446	369	308
297	290	308	Andre driftskostnader	10	369	330	335
560	613	665	Sum driftskostnader før tap på utlån og garantier		815	699	643
782	713	582	Driftsresultat før tap på utlån og garantier		589	829	508
136	48	45	Tap på utlån og garantier	15	50	50	146
646	665	537	Driftsresultat før skatt		539	779	362
97	140	133	Skattekostnad	11	130	144	111
549	525	404	Resultat for regnskapsåret		409	635	251
549	525	404	Utvidet resultat etter IAS 1		409	635	251
52	12	-113	Estimatavvik pensjoner		-133	11	60
-14	-3	32	Skatteeffekt estimatavvik pensjoner		38	-3	-16
120	67	-54	Verdiendring på finansielle eiendeler tilgj. for salg		-54	67	120
			Finansielle eiendeler tilgj. for salg overført resultatet ved nedskrivning for varig verdifall		-7	5	-18
-18	5	-7	Finansielle eiendeler tilgj. for salg overført resultatet ved realisasjon		7	-111	6
6	-111	7	Andel av gevinster og tap i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet som er ført direkte mot egenkapitalen			-7	-27
146	-30	-135	Sum resultatposter ført mot egenkapitalen		-149	-38	125
695	495	269	Totalresultat for regnskapsåret		260	597	376

Balanse

Morbank					Konsern		
2009	2010	2011	(mill. kroner)	Noter	2011	2010	2009
1 081	995	372	EIENDELER		372	995	1 081
1 798	2 054	3 010	Kontanter og fordringer på sentralbanker				
			Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	12	364	57	152
32 187	31 567	31 816	Brutto utlån til og fordringer på kunder	13,16,18	34 786	33 942	34 232
-192	-216	-211	- Individuelle nedskrivninger	13,15	-223	-231	-224
-137	-95	-102	- Nedskrivninger på grupper av utlån	13,15	-112	-102	-144
31 858	31 256	31 503	Netto utlån til og fordringer på kunder	13	34 451	33 609	33 864
4 180	4 531	5 235	Sertifikater, obligasjoner og rentefond	19	5 235	4 531	4 180
295	270	376	Finansielle derivater	20	376	270	295
534	359	312	Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	21	312	359	534
579	1 009	1 100	Investering i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet	25	1 329	1 272	743
305	305	342	Investering i datterselskaper	25			
2			Eiendeler holdt for salg			2	3
269	257	249	Eiendom, anlegg og utstyr	28	272	279	289
89	86	110	Goodwill og andre immaterielle eiendeler	29	170	90	92
90	85	69	Eiendel ved utsatt skatt	11	82	87	93
89	125	164	Andre eiendeler	30	278	201	165
41 169	41 332	42 842	Sum eiendeler		43 241	41 752	41 491
			GJELD				
5 109	3 837	3 010	Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner	12	3 008	3 836	5 108
23 187	24 208	26 042	Innskudd fra og gjeld til kunder	31	25 907	24 083	23 081
7 487	7 430	7 598	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	32	7 598	7 430	7 487
194	215	225	Finansielle derivater	20	225	215	194
113	129	83	Forpliktelser ved periodeskatt	11	88	142	124
530	495	612	Annen gjeld og balanseført forpliktelse	33	881	721	738
36 620	36 314	37 570	Sum gjeld		37 707	36 427	36 732
			EGENKAPITAL				
4 337	4 840	5 133	Grunnfondskapital		5 133	4 840	4 337
73	78	93	Gavefond		93	78	73
139	100	46	Fond for urealiserte gevinster		46	100	139
			Annen egenkapital		262	307	210
4 549	5 018	5 272	Sum egenkapital		5 534	5 325	4 759
41 169	41 332	42 842	Sum gjeld og egenkapital		43 241	41 752	41 491

Styret i Sparebanken Hedmark

Hamar, 01. mars 2012

Gunnar Martinsen

Styreleder

Grethe G. Fossum

Grethe G. Fossum

Espen Bjørklund Larsen

Espen Bjørklund Larsen

Trond Hagerud

Trond Hagerud

Siri J. Strømmevold

Siri J. Strømmevold

Jan Wibe

Jan Wibe

Nina C. Lier

Nina C. Lier

Richard Heiberg

Richard Heiberg
Administrerende direktør

Endring i egenkapital

Morbank	Opptjent egenkapital			Sum egenkapital
	Grunnfonds-kapital	Gavefond	Fond for urealiserte gevinster	
(mill. kroner)				
Egenkapital per 01.01.2009	3 782	57	31	3 870
Totalresultat	587		108	695
Utdelt gaver av resultat 2008	-6			-6
Utdelt fra gavefond 2009		-9		-9
Overføring til gavefond 2009	-25	25		0
Egenkapital per 31.12.2009	4 337	73	139	4 549
Egenkapital per 01.01.2010	4 337	73	139	4 549
Totalresultat	534		-39	495
Utdelt gaver av resultat 2009	-6			-6
Utdelt fra gavefond 2010		-20		-20
Overføring til gavefond 2010	-25	25		0
Egenkapital per 31.12.2010	4 840	78	100	5 018
Egenkapital per 01.01.2011	4 840	78	100	5 018
Totalresultat	323		-54	269
Utdelt gaver av resultat 2010	-5			-5
Utdelt fra gavefond 2011		-10		-10
Overføring til gavefond 2011	-25	25		0
Egenkapital per 31.12.2011	5 133	93	46	5 272

Konsern	Opptjent egenkapital				Sum egenkapital
	Grunnfonds-kapital	Gavefond	Fond for urealiserte gevinster	Annen egenkapital	
(mill. kroner)					
Egenkapital per 01.01.2009	3 782	57	31	528	4 398
Totalresultat	587		108	-318	377
Utdelt gaver av resultat 2008	-6				-6
Utdelt fra gavefond 2009		-9			-9
Overføringer til gavefond 2009	-25	25			0
Egenkapital per 31.12.2009	4 337	73	139	210	4 759
Egenkapital per 01.01.2010	4 337	73	139	210	4 759
IB korrigerende: Omklassifisering tilknyttet selskap				200	200
IB korrigerende: Korrigerende tidligere års feil i felleskontrollert virksomhet				-11	-11
Korrigert egenkapital per 01.01.2010	4 337	73	139	399	4 948
Totalresultat	534		-39	102	597
Føringer direkte mot egenkapital i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet				-194	-194
Utdelt gaver av resultat 2009	-6				-6
Utdelt fra gavefond 2010		-20			-20
Overføringer til gavefond 2010	-25	25			0
Egenkapital per 31.12.2010	4 840	78	100	307	5 325
Egenkapital per 01.01.2011	4 840	78	100	307	5 325
IB korrigerende: Korrigerende tidligere års feil i felleskontrollert virksomhet				4	4
Korrigert egenkapital per 01.01.2011	4 840	78	100	311	5 329
Totalresultat	323		-54	-9	260
Føringer direkte mot egenkapital i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet				-40	-40
Utdelt gaver av resultat 2010	-5				-5
Utdelt fra gavefond 2011		-10			-10
Overføringer til gavefond 2011	-25	25			0
Egenkapital per 31.12.2011	5 133	93	46	262	5 534

Kontantstrømoppstilling

Morbank			Konsern		
2009	2010	2011	2011	2010	2009
12 872	13 574	13 280	14 379	14 524	13 748
-12 670	-12 911	-13 242	2	4	-7
173	-184	87	-14 992	-14 193	-13 803
291	38	-419	87	-184	173
1 653	1 462	1 546	-418	38	291
10	6	18	1 746	1 612	1 791
-2			19	7	11
-2	2				-2
2 325	1 987	1 270	824	1 809	2 201
1 657	497	1 488	1 484	475	1 647
-955	518	337	338	518	-955
-599	-515	-613	-614	-512	-585
103	500	1 212	1 208	481	107
	-213	-672	-672	-213	
	2	10	-26	10	2
111	128	130	130	128	111
2	3			3	2
115	-72	-568	-568	-72	115
-232	-294	-947	-297	56	-14
108	86	103	107	89	122
-124	-208	-844	-190	145	108
309	315	378	483	372	361
-762	-680	-712	-880	-778	-855
-76	-111	-131	-143	-120	-77
-14	-27	-14	-14	-27	-14
		-40	-58	-14	11
71	1	-56	-258	-63	18
21	-3	8	28	14	22
-451	-505	-567	-842	-616	-534
1 968	1 702	503	432	1 747	1 997
293	-1 227	-829	-877	-1 227	292
700	1 656	2 138	2 138	1 656	700
-2 681	-1 038	-1 225	-1 225	-1 038	-2 681
-101	-671	-779	-779	-671	-101
-547	-385	-415	-296	-385	-547
-2 336	-1 665	-1 110	-1 039	-1 665	-2 337
-24	-13	-43	-47	-18	-29
18		1	1		19
-1 104	-332	-51	-52	-332	-1 104
391	91	-4	-4	91	391
128	93	130	95	53	104
-591	-161	33	-7	-206	-619
		-40			
-959	-124	-614	-614	-124	-959
2 104	1 145	1 021	1 021	1 145	2 104
1 145	1 021	407	407	1 021	1 145
1 081	995	372	372	995	1 081
64	26	35	35	26	64
1 145	1 021	407	407	1 021	1 145

“Meget godt miljø og hyggelige
arbeidskolleger er det
beste med å jobbe
i Sparebanken Hedmark”.

Bjørn Smidesang

autorisert finansiell rådgiver
personmarked Lillehammer

Bjørn Smidesang
autorisert finansiell rådgiver
personmarked Lillehammer

Utdannelse: Høgskolen i Gjøvik og AFR.

Bjørn begynte i banken i juli 2011, da Sparebanken Hedmark overtok Totens Sparebanks filial i Lillehammer. Før han begynte å jobbe i bank i 2008, jobbet Bjørn store deler av sitt yrkesliv som bilselger.

Noter

Innholdsfortegnelse

1	Generell informasjon	28
2	Regnskapsprinsipper	28
3	Finansiell risikostyring	34
4	Kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper	36
5	Segmentinformasjon	38
6	Netto renteinntekter	39
7	Netto provisjons- og andre driftsinntekter	39
8	Netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser	40
9	Personalkostnader og ytelser til ledende ansatte og tillitsvalgte	42
10	Andre driftskostnader	45
11	Skatt	46
12	Kredittinstitusjoner - fordringer og gjeld	47
13	Utlån til og fordringer på kunder	48
14	Aldersfordeling på forfalte, men ikke nedskrevne utlån	51
15	Tap på utlån og garantier	52
16	Kreditteksponering for hver interne risikoring	53
17	Maksimal kreditteksponering, ikke hensyntatt pantstillelser	54
18	Kredittkvalitet per klasse av finansielle eiendeler	55
19	Sertifikater, obligasjoner og rentefond	59
20	Finansielle derivater	59
21	Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	61
22	Klassifikasjon av finansielle instrumenter	62
23	Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter	65
24	Opplysninger om virkelig verdi	68
25	Investeringer i datterselskaper, tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet	69
26	Oppkjøp av virksomheter/virksomhetssammenslutning	72
27	Vesentlige transaksjoner med nærstående selskaper	73
28	Eiendom, anlegg og utstyr	74
29	Goodwill og andre immaterielle eiendeler	76
30	Andre eiendeler	77
31	Innskudd fra og gjeld til kunder	77
32	Gjeld ved utstedelse av verdipapirer	78
33	Annen gjeld og forpliktelse	79
34	Pensjoner	80
35	Kapitaldekning og kapitalstyring	83
36	Utbytte/konsernbidrag fra datterselskaper	84
37	Forfallsanalyse av eiendeler og forpliktelser	85
38	Likviditetsrisiko	89
39	Markedsrisiko knyttet til renterisiko	90
40	Markedsrisiko knyttet til valutaeksponering	91
41	Hendelser etter balansedagen	91

Note 1 - Generell informasjon

Konsernet Sparebanken Hedmark består av morbank Sparebanken Hedmark samt de heleide datterselskapene; Hedmark Eiendom AS, SpareBank 1 Finans Østlandet AS, Vato AS og Consis AS. Datterselskapene er bokført til anskaffelseskost med fradrag av nedskrivninger i morbankens regnskap.

SpareBank 1 Gruppen AS, Torggt 22 AS samt SpareBank 1 Utvikling DA er bokført etter kostmetoden i morbankens regnskap og inkluderes i konsernregnskapet som felleskontrollert virksomhet etter egenkapitalmetoden.

Bank 1 Oslo Akershus AS, SpareBank 1 Boligkreditt AS, Fageråsen Invest AS og Engerdal Høvleribbygg AS er bokført etter kostmetoden i morbankens regnskap og tas alle inn i konsernets regnskap som tilknyttet selskap etter egenkapitalmetoden.

Sparebanken Hedmark er hjemmehørende i Norge med hovedkontor på Hamar. Banken har 27 kontorer, 25 i Hedmark fylke og to i Oppland fylke. Alle datterselskapene har hovedkontor i Hedmark fylke.

Konsernets hovedvirksomhet er innskudd, utlån og betalingsformidling, salg av andre finansielle produkter og tjenester, leasing, eindomsrådgivning og regnskapsføring.

Konsernregnskapet godkjennes endelig av representantskapet 29. mars 2012. Representantskapet er det øverste organ i banken.

Endringer i konsernsammensetningen

2011

Datterselskapet Meglereiendom AS og Sørums & Søberg AS, som var heleid datterselskap av bankens datterselskap Hedmark Eiendom, er avviklet. Sparebanken Hedmark overtok 18.04.2011 100 prosent av aksjene i økonomi- og regnskapskjeden Consis AS. Consis AS består av 47 økonomihus, har 115 medarbeidere og er en av landets ledende tilbydere og utvikler av økonomi- og regnskapstjenester. Konsernet har hovedkontor på Hamar og kjeden utøver sin virksomhet over store deler av landet.

2010

Sparebanken Hedmark eier fra 01.01.2010 12 prosent av Bank 1 Oslo Akershus AS. Bank 1 Oslo Akershus AS ble utfisjonert fra konsernet SpareBank 1 Gruppen AS fra samme tidspunkt. Bank 1 Oslo Akershus AS var frem til da heleid datterselskap i SpareBank 1 Gruppen AS og dermed vært indirekte eiet av Sparebanken Hedmark med 12 prosent. Sparebanken Hedmark vil eie 12 prosent av den utfisjonerte banken og 12 prosent i SpareBank 1 Gruppen som tidligere. SpareBank 1 Boligkreditt AS er fra 01.01.2010 definert som tilknyttet selskap i Sparebanken Hedmark konsern.

2009

Sparebanken Hedmark solgte 28.09.2009 sin aksjepost på 15 prosent i BN Bank ASA til Sparebank 1 SMN, og selskapet tas fra dette tidspunkt ut som felleskontrollert virksomhet i konsernregnskapet.

Note 2 - Regnskapsprinsipper

Grunnlaget for utarbeidelse av det konsoliderte regnskapet

Selskaps- og konsernregnskapet for Sparebanken Hedmark er satt opp i overensstemmelse med de internasjonale standarder for finansiell rapportering (IFRS) som er vedtatt av EU at skal benyttes per 31.12.2011. Dette omfatter også tolkninger fra Den internasjonale tolkningskomité for finansiell rapportering (IFRIC) og dens forgjenger, Den faste tolkningskomité (SIC). Sparebanken Hedmark tok i bruk IFRS fra 01.01.2007 og det skjedde med tilbakevirkende kraft. Sparebanken Hedmark har ikke benyttet muligheten til å ta i bruk nye standarder eller endringer i standarder som er obligatorisk fra 01.01.2012 eller senere.

Presentasjonsvaluta

Presentasjonsvalutaen er norske kroner (NOK), som også er funksjonell valuta i alle enhetene i konsernet. Alle beløp er angitt i millioner kroner med mindre noe annet er angitt.

Konsolidering

Konsernregnskapet omfatter banken og alle datterforetak. Som datterforetak regnes alle foretak hvor banken har kontroll, dvs. makt til å styre et foretaks finansielle og driftsmessige prinsipper i den hensikt å oppnå fordeler av foretakets aktiviteter. Datterforetak er konsolidert fra det tidspunkt banken har overtatt kontroll, og det tas ut av konsolideringen fra det tidspunkt banken gir fra seg kontroll. Gjensidige balanseposter og alle vesentlige resultatementer er eliminert.

Ved overtagelse av kontroll i et foretak (virksomhetssammenslutning) blir alle identifiserbare eiendeler og forpliktelser oppført til virkelig verdi i samsvar med IFRS 3. En positiv differanse mellom virkelig verdi av kjøpsvederlaget og virkelig verdi av identifiserbare eiendeler og forpliktelser oppføres som goodwill, mens en eventuell negativ differanse inntektsføres ved kjøpet.

Banken har ikke anvendt IFRS 3 retrospektivt på virksomhetssammenslutninger som er gjennomført før 01.01.2006.

Tilknyttet foretak

Tilknyttet foretak innebærer at banken har betydelig innflytelse, men ikke kontroll over selskapet. Normalt er det betydelig innflytelse når banken har en eierandel på 20 prosent eller mer. Behandling som tilknyttet foretak oppstår fra det tidspunkt betydelig innflytelse etableres og til det opphører. Tilknyttede foretak regnskapsføres etter egenkapitalmetoden i konsernet. Investeringen førstegangsinregnes til anskaffelseskost og justeres deretter for endringen i bankens andel av nettoeiendelene til det tilknyttede foretaket. Tilknyttede foretak regnskapsføres etter kostmetoden i morbankens regnskap.

Bank 1 Oslo Akershus AS, SpareBank 1 Boligkreditt AS, Fageråsen Invest AS og Engerdal Høvleribbygg AS behandles alle som tilknyttede foretak i morbanken og konsernet. Eierandelene er på hhv 12 prosent, 7,96 prosent, 36 prosent og 20 prosent.

Bank 1 Oslo Akershus AS og SpareBank 1 Boligkreditt AS er definert som tilknyttede selskaper til tross for at eierandelen er mindre enn 20 prosent. Dette fordi eierstrukturen og det strategiske samarbeidet mellom eierbankene i SpareBank 1 Gruppen gir Sparebanken Hedmark betydelig innflytelse i de to selskapene.

Felleskontrollert virksomhet

Felleskontrollert virksomhet innebærer at partene som inngår i enheten utøver felles kontroll over aktiviteter basert på kontraktsmessige avtaler. Avtalene krever enstemmighet mellom partene ved strategiske, finansielle og driftsmessige beslutninger. Felleskontrollert virksomhet regnskapsføres etter egenkapitalmetoden i konsernet og etter kostmetoden i morbanken.

SpareBank 1 Gruppen AS eies med 12 prosent av banken. Øvrige eiere er SpareBank 1 SR-bank, SpareBank 1 SMN, SpareBank 1 Nord-Norge og Samarbeidene Sparebanker AS, hver med 19,5 prosent, samt LO med 10 prosent. Styringsstrukturen for SpareBank 1-samarbeidet er regulert i en avtale mellom eierne. Konsernet klassifiserer sin eiendel i SpareBank 1 Gruppen AS som en investering i en felleskontrollert virksomhet.

Banken eier 50 prosent av aksjene i Torggata 22 AS som regnskapsføres som felleskontrollert virksomhet. Det samme gjør SpareBank 1 Utvikling DA hvor banken eier 11,3 prosent. De andre eierne i det sistnevnte selskapet er banker i SpareBank 1-alliansen.

Utlån til og fordringer på kunder

Etter at banken tok i bruk IFRS fra 01.01.2007 måles utlån til amortisert kost i samsvar med IAS 39. Vurdering av utlån etter IAS 39 følger dermed de samme prinsipper som etter utlånsforskriften av 21. desember 2004, jfr. Finanstilsynets rundskriv nr 10/2005.

Fastrenteutlån og lån med rentegaranti er utpekt til virkelig verdi over resultatet etter Fair Value Option (FVO) i IAS 39. Gevinst og tap som skyldes endring i virkelig verdi resultatføres som inntekt fra andre finansielle investeringer. Fastrenteutlån og lån med rentegaranti presenteres inklusiv påløpte renter (dirty price).

Lån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS fraregnes balansen. Tapsrisikoen for overførte lån er beregnet til den årlige provisjonen for behandling av overførte lån.

Vurdering av verdifall på utlån

På hver balansedag vurderer banken om det for utlån målt til amortisert kost eksisterer objektive bevis på at verdien på en finansiell eiendel eller gruppe av finansielle eiendeler er redusert. Verdifall på en finansiell eiendel eller gruppe av finansielle eiendeler er pådratt dersom, og bare dersom, det eksisterer objektive bevis på verdifall som kan medføre redusert fremtidig kontantstrøm til betjening av engasjementet. Verdifallet må være et resultat av en eller flere hendelser inntruffet etter første gangs bokføring (en tapshendelse) og resultatet av tapshendelsen (eller hendelsene) må også kunne måles pålitelig.

Objektive bevis på at verdien av en finansiell eiendel eller gruppe av finansielle eiendeler er redusert omfatter observerbare data som blir kjent for konsernet om følgende tapshendelser;

- vesentlige finansielle vanskeligheter hos utsteder eller låntaker
- mislighold av kontrakt, som manglende betaling av avdrag og renter
- konsernet innvilger låntaker spesielle betingelser med bakgrunn i økonomiske eller legale grunner knyttet til låntagers situasjon
- sannsynlighet for at skyldner vil inngå gjeldsforhandlinger eller andre finansielle reorganiseringer
- de aktive markedene for den finansielle eiendelen opphører på grunn av finansielle problemer, eller
- observerbare data indikerer at det er målbar reduksjon i fremtidige kontantstrømmer fra en gruppe finansielle eiendeler siden første gangs bokføring, selv om reduksjonen enda ikke fullt ut identifiseres til en individuell finansiell eiendel i gruppen inkludert;
 - ugunstig utvikling i betalingsstatus for låntakere i gruppen eller
 - nasjonale eller lokale økonomiske betingelser som korrelerer med mislighold av eiendelene i gruppen.

Banken vurderer først om det eksisterer individuelle objektive bevis på verdifall for finansielle eiendeler som er individuelt signifikante. For finansielle eiendeler som ikke er individuelt signifikante, vurderes de objektive bevisene på verdifall individuelt eller kollektivt. Dersom banken vurderer at det ikke eksisterer objektive bevis på verdifall for en individuell vurdert finansiell eiendel, signifikant eller ikke, inkluderes eiendelen i en gruppe av finansielle eiendeler med samme kredittrisikokarakteristikk. Gruppen vurderes så samlet for eventuell verdireduksjon. Eiendeler som vurderes individuelt med hensyn til verdireduksjon, og hvor et verditap identifiseres eller fortsatt er identifisert, tas ikke med i en samlet vurdering av verdireduksjon.

Dersom det er objektive bevis på at en verdireduksjon har inntruffet, beregnes størrelsen på tapet til differansen mellom eiendelens bokførte verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer (eksklusiv fremtidige kreditttap som ikke er pådratt) diskontert med den finansielle eiendelens opprinnelige effektive rentesats. Bokført verdi av eiendelen reduseres ved bruk av en avsetningskonto og tapet bokføres over resultatregnskapet.

Fremtidige kontantstrømmer fra en gruppe av finansielle eiendeler som samlet er vurdert med hensyn på verdireduksjon, estimeres med utgangspunkt i de kontraktsmessige kontantstrømmer for gruppen samt historiske tap for eiendeler med lignende kredittrisiko. Historiske tap justeres for eksisterende observerbare data for å kunne ta hensyn til effekter av eksisterende forhold som ikke var tilstede på tidspunktet for de historiske tapene.

Misligholdte/tapsutsatte engasjement

Samlet engasjement fra en kunde regnes som misligholdt og tas med i bankens oversikt over misligholdte engasjementer når forfalte avdrag eller renter ikke er betalt innen 90 dager etter forfall eller rammekreditter er overtrukket i 90 dager eller mer. Misligholdt engasjement kan være nedskrevet for forventet påført tap dersom kundens økonomiske situasjon tilsier sannsynlighet for fremtidig tap. Utlån og andre engasjementer som ikke er misligholdte, men hvor kundens økonomiske situasjon gjør det sannsynlig at banken vil bli påført tap, klassifiseres som øvrige tapsutsatte.

Konstaterte tap

Når det er overveiende sannsynlig at tapene er endelige, klassifiseres tapene som konstaterte tap. Konstaterte tap som er dekket ved tidligere foretatte tapsavsetninger føres mot avsetningene. Konstaterte tap uten dekning i tapsavsetningene samt over- eller underdekning i forhold til tidligere tapsavsetninger resultatføres.

Eiendeler holdt for salg

Som ledd i behandlingen av misligholdte lån og garantier overtar banken i en del tilfeller eiendeler som har vært stilt som sikkerhet for slike engasjementer. Overtatte eiendeler som forventes realisert klassifiseres som anleggsmidler holdt for salg. I samsvar med IFRS 5 vurderes disse eiendelene på overtakelsestidspunktet til virkelig verdi minus salgsutgifter. Forskjellen mellom denne verdien og verdien av låneengasjementet justeres over resultatet. Overtatte eiendeler som ikke kan forventes realisert aktiveres som anleggsmiddel i bankens balanse.

Leieavtaler

Finansielle leieavtaler er ført under hovedposten utlån i balansen og regnskapsføres etter prinsipp om amortisert kost. Alle faste inntekter innenfor leieavtalens forventede løpetid inngår i beregningen av avtalens effektive rente. Konsernet har ikke kontrakter av typen "salg og tilbakeleie" av eiendom, anlegg og utstyr.

Goodwill og andre immaterielle eiendeler

Goodwill fremkommer som differanse mellom kjøpesum og balanseførte verdier i oppkjøpt virksomhet etter at anskaffelseskost er fordelt på identifiserbare materielle og immaterielle eiendeler, forpliktelse og betingede forpliktelser. Goodwill ved kjøp av tilknyttede- og felleskontrollerte selskaper er bokført sammen med investeringen. Goodwill avskrives ikke, men den er gjenstand for en årlig nedskrivningstest med sikte på å avdekke et eventuelt verdifall, i samsvar med IAS 36. Ved vurdering av verdifall foregår vurderingen på det laveste nivå der det er mulig å identifisere kontantstrømmer. Nedskrivning på goodwill reverseres ikke.

Negativ goodwill inntektsføres umiddelbart. Negativ goodwill knyttet til investeringen i TS/FKV ført etter egenkapitalmetoden inntektsføres umiddelbart sammen med resultatandelen fra selskapet.

Andre immaterielle eiendeler avskrives lineært over beregnet levetid for den immaterielle eiendelen.

Eiendom, anlegg og utstyr

Varige driftsmidler omfatter bygninger, tomter og driftsløsøre. Bygninger og driftsløsøre er bokført til anskaffelseskost fratrukket avskrivninger og nedskrivninger. Tomter er bokført til anskaffelseskost fratrukket nedskrivninger. Anskaffelseskost inkluderer alle direkte henførbare kostnader for å få eiendelen til å virke som tiltenkt. Anleggsmidler, fratrukket eventuell restverdi, avskrives lineært over antatt levetid.

Ved fastsetting av avskrivningsplan splittes de enkelte eiendeler i nødvendig utstrekning opp i komponenter med forskjellig levetid, og det tas hensyn til estimert restverdi. Eiendom, anlegg og utstyr som hver for seg anses å være av liten betydning, eksempelvis PC-er og annet kontorutstyr, vurderes ikke individuelt for restverdier, levetid eller verdifall, men som grupper. Levetid på ulike klasser av eiendom, anlegg og utstyr er:

Bygg og innredninger: 10 - 100 år

Driftsløsøre: 3 - 25 år

Eiendom, anlegg og utstyr som avskrives, er gjenstand for en nedskrivningstest i samsvar med IAS 36 når omstendighetene indikerer det.

Tomt, bygning eller deler av bygning som innehas av konsernet for å oppnå leieinntekter og/eller verdistigning, klassifiseres som investeringseiendommer. For bygninger hvor konsernet benytter deler til egen virksomhet, er den del som leies ut behandlet som investeringseiendom dersom utleiedelen er seksjonerbar. Konsernet har valgt å regnskapsføre investeringseiendommene etter kostmetoden. Virkelig verdi på investeringseiendommene er fastsatt ved takst, eller verddivurdering av autorisert eiendomsmegler.

Pensjoner

Pensjonsordningene er finansiert gjennom innbetalinger til forsikringselskaper eller pensjonskasse slik disse fastsettes ved periodiske aktuarberegninger. Konsernet har både innskuddsplaner og ytelsesplaner. En innskuddsplan er en pensjonsordning hvor konsernet betaler faste bidrag til en separat juridisk enhet. Konsernet har ingen juridisk eller annen forpliktelse til å betale ytterligere bidrag hvis enheten ikke har nok midler til å betale alle ansatte ytelser knyttet til opptjeningen i inneværende eller tidligere perioder. Pensjonsordninger som ikke er innskuddsplaner, er ytelsesplaner. Typisk er en ytelsesplan en pensjonsordning som definerer en pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering. Pensjonsutbetalingen er normalt avhengig av en eller flere faktorer slik som alder, antall år i selskapet og lønn.

Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de definerte ytelsene på balansedatoen minus virkelig verdi av pensjonsmidlene, justert for ikke resultatførte estimatavvik og ikke resultatførte kostnader knyttet til tidligere perioders pensjonsopptjening. Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av en uavhengig aktuar ved bruk av en lineær opptjeningsmetode. Nåverdien av de definerte ytelsene bestemmes ved å diskontere estimerte fremtidige utbetalinger med renten på en obligasjon utstedt av et selskap med høy kredittverdighet i den samme valuta som ytelsene vil bli betalt og med en løpetid som er tilnærmet den samme som løpetiden for den relaterte pensjonsforpliktelsen, alternativt en statsobligasjonsrente dersom slik renter ikke finnes. Siden det ikke finnes et likvid marked for lange norske foretaksobligasjoner i norske kroner med AA-klassifisering eller høyere, må pensjonsordninger med forpliktete utbetalinger i norske kroner fastsette diskonteringsrenten med utgangspunkt i norsk statsobligasjonsrente (10 år).

Estimatavvik som skyldes ny informasjon eller endringer i de aktuarmessige forutsetningene blir regnskapsført mot egenkapitalen i oppstillingen over utvidet resultat i den perioden de oppstår.

Endringer i pensjonsplanens ytelser resultatføres løpende i resultatregnskapet, med mindre rettighetene etter den nye pensjonsplanen er betinget av at arbeidstakeren blir værende i tjeneste i en spesifisert tidsperiode (opptjeningsperioden). I dette tilfellet amortiseres kostnaden knyttet til endret ytelse lineært over opptjeningsperioden.

Ved innskuddsplaner betaler konsernet innskudd til privat administrerte forsikringsplaner for pensjon på obligatorisk og avtalemessig basis. Konsernet har ingen ytterligere betalingsforpliktelser etter at innskuddene er blitt betalt. Innskuddene regnskapsføres som lønnskostnad i takt med at de forfaller.

Funding

Obligasjons- og sertifikatlån samt fastrenteinnskudd og termininnskudd vurderes til virkelig verdi over resultatet etter Fair Value Option (FVO) i IAS 39. Endring i virkelig verdi fra inngående balanse resultatføres som netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser. Annen gjeld innregnes til opptakskost, som er virkelig verdi av det mottatte vederlaget etter fradrag av transaksjonsutgifter. Lån måles deretter til amortisert kost. Enhver forskjell mellom opptakskost og oppgjørsbeløpet ved forfall blir periodisert over lånetiden ved hjelp av lånets effektive rente. Virkelig verdi på nevnte finansielle instrumenter presenteres inklusiv påløpte renter (dirty price).

Sertifikater, obligasjoner og rentefond

Samtlige sertifikater, obligasjoner og rentefond er utpekt til virkelig verdi over resultatet i henhold til IAS 39. Instrumentene måles til virkelig verdi, ref note 4. Endring i markedsverdi fra inngående balanse samt realisert gevinst og tap innregnes i resultatlinjen "Netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser". Rentepapirene presenteres inklusiv påløpte renter (dirty price).

Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser

Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser er klassifisert i henhold til IAS 39 som enten finansielle eiendeler holdt for omsetning eller finansielle eiendeler tilgjengelig for salg.

Egenkapitalinstrumenter klassifisert som holdt for omsetning måles til virkelig verdi basert på notert pris i et aktivt marked. Verdiendring i forhold til inngående balanse, realisert gevinst/tap og utbytte fra disse instrumentene innregnes i resultatlinjen "Netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser".

Egenkapitalinteresser klassifisert som tilgjengelig for salg måles til virkelig verdi basert på noterte priser eller ved bruk av ulike verdsettelsesmetoder. Urealisert gevinst og tap på egenkapitalinteresser tilgjengelig for salg innregnes i utvidet resultat etter IAS 1. Realisert gevinst og tap, utbytte samt nedskrivninger innregnes i resultatlinjen "Netto resultat fra andre eiendeler og forpliktelser".

Derivater

Derivater omfatter terminkontrakter, swapper og opsjoner samt kombinasjoner av disse. I tillegg er en garantiforpliktelse overfor Eksportfinans definert som et finansielt derivat. Samtlige instrumenter er omsatt utenfor børs og er såkalte "over-the counter" (OTC) derivater. Det betyr at kontraktene skreddersys med hensyn til underliggende objekt, volum, pris og løpetid.

Finansielle derivater er klassifisert til virkelig verdi over resultatet i henhold til IAS 39. Gevinst eller tap som oppstår ved endring i derivatets virkelige verdi innregnes i resultatlinjen "Inntekt fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser". Urealiserte gevinster blir i balansen presentert som en eiendel og urealiserte tap som en forpliktelse. Balanseverdiene inkluderer tilhørende påløpte renter (dirty price).

Renteinntekter og -kostnader

Renteinntekter og -kostnader knyttet til eiendeler og forpliktelser resultatføres løpende basert på en effektiv rentemetode. Effektiv rente er den renten som medfører at nåverdien av forventet konstantstrøm over forventet levetid for en finansiell eiendel eller finansiell forpliktelse, blir lik bokført verdi av den respektive finansielle eiendelen eller forpliktelsen. Ved beregningen av effektiv rente estimerer man kontantstrømseffekten som ligger i avtalen, men uten å ta hensyn til fremtidige kredittap. Beregningen tar således hensyn til blant annet gebyrer, transaksjonskostnader, overkurs og underkurs. Renteinntekter og -kostnader knyttet til renteinstrumenter som føres til virkelig verdi er inkludert i den presenterte markedsverdien (dirty price).

Provisjonsinntekter og -kostnader

Provisjonsinntekter og -kostnader blir generelt periodisert i takt med at en tjeneste blir levert/mottatt. Gebyrer knyttet til rentebærende instrumenter blir ikke ført som provisjoner, men inngår i beregningen av effektiv rente og resultatføres tilsvarende. Honorarer for rådgivning opptjenes i samsvar med inngått rådgivningsavtale, som oftest etter hvert som tjenesten ytes. Honorar og gebyr ved omsetning eller formidling av finansielle instrumenter, eiendom eller andre investeringsobjekter som ikke genererer balanseposter i bankens eller konsernets regnskap, resultatføres når transaksjonen slutføres.

Transaksjoner og pengeposter i utenlandsk valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner på transaksjonstidspunktet. Gevinst og tap knyttet til gjennomførte transaksjoner eller til omregning av beholdninger av pengeposter i valuta på balansedagen resultatføres.

Skatt

Skattekostnad består av betalbar skatt og endring utsatt skatt. Betalbar skatt er beregnet skatt på årets skattepliktige resultat. Utsatt skatt regnskapsføres etter gjeldsmetoden i samsvar med IAS 12. Det beregnes forpliktelse eller eiendel ved utsatt skatt på midlertidige forskjeller, som er differansen mellom balanseført verdi og skattemessig verdi på eiendeler og forpliktelser. Det beregnes eiendel ved utsatt skatt på fremførbare skattemessige underskudd. Eiendel ved utsatt skatt innregnes bare i det omfang det forventes fremtidig skattepliktig resultat som gjør det mulig å utnytte den tilhørende skattefordelen.

Segmentrapportering

Sparebanken Hedmark har som målsetning å være totalleverandør av finansielle tjenester, dels ved tjenester som banken selv leverer, dels ved å distribuere produkter og tjenester på vegne av samarbeidspartnere samt at banken har et antall datterselskaper som leverer ulike finansielle tjenester. Innenfor konsernet drives det derfor ulike typer virksomhet. Primært er segmentrapporteringen i konsernet inndelt i følgende områder: Personmarked, bedriftsmarked, finansiering, eiendomsmegling, regnskapsføring og øvrig virksomhet. Sparebanken Hedmark anvender IFRS 8 Driftssegmenter i utarbeidelse av segmentrapportering fra 01.01.2009.

Hendelser etter balansedagen

Regnskapet anses som godkjent for offentliggjøring når styret har behandlet regnskapet. Representantskap og regulerende myndigheter vil etter dette kunne nekte å godkjenne regnskapet, men ikke forandre det. Hendelser frem til regnskapet anses godkjent for offentliggjøring og som vedrører forhold som allerede var kjent på balansedagen, vil inngå i informasjonsgrunnlaget for fastsettelsen av regnskapsestimater og således reflekteres fullt ut i regnskapet. Hendelser som vedrører forhold som ikke var kjent på balansedagen, vil bli opplyst om dersom de er vesentlige.

Regnskapet er avlagt etter en forutsetning om fortsatt drift. Denne forutsetningen var etter styrets oppfatning tilstede på det tidspunkt regnskapet ble godkjent for fremleggelse.

Utstedte, ikke ikrafttrådte standarder

Standard/tolkning	Tema (sentrale endringer)	Godkjent av EU	EUs (IASBs) krafttredelsesdato
Ny IFRS 9	Erstatter klassifikasjons- og målereglene i IAS 39 Finansielle instrumenter – innregning og måling for finansielle eiendeler og forpliktelser. Etter IFRS 9 skal finansielle eiendeler som inneholder vanlige lånevilkår regnskapsføres til amortisert kost, med mindre en velger å føre dem til virkelig verdi, mens andre finansielle eiendeler skal regnskapsføres til virkelig verdi. Klassifikasjons- og målereglene for finansielle forpliktelser er identiske med de som vi i dag har i IAS 39, med unntak for forpliktelser utpekt til virkelig verdi med verdiendring over resultatet (virkelig verdi-opisjon). For slike instrumenter vil endring i virkelig verdi som skyldes endring i egen kredittisiko føres mot totalresultatet (OCI), men all annen endring vil føres i ordinært resultat. IFRS 9 inneholder i tillegg også frægningsprinsippene fra IFRS 39.	Nei, utsatt	(01.01.2015)
Endring i IFRS 7	Endringen innebærer økte noteopplysningskrav i de tilfeller hvor man har finansielle eiendeler som frægnes i sin helhet, men hvor man fremdeles er involvert (f.eks. via garantier eller opsjoner).	Ja	01.01.2012
Endring i IFRS 7	Nye krav til opplysninger om brutto-/nettoføring av finansielle instrumenter i balansen.	Uavklart	(01.01.2013)
Endring IAS 12	Endringene innebærer at utsatt skatt på investeringseiendommer målt til virkelig verdi under IAS 40 Investeringseiendommer i utgangspunktet skal fastsettes basert på en forventning om at eiendelen vil gjenvinnes ved salg (og ikke bruk). Endringene gjelder også for ikke-avskrivbare eiendeler som regnskapsføres til virkelig verdi etter reglene i IAS 16 Eiendom, anlegg og utstyr.	Forventet Q2 2012	(01.01.2012)
Endring IFRS 1	Den første endringen gir veiledning til hvordan selskaper skal gjenoppta sin finansielle rapportering i tilfeller hvor deres funksjonelle valuta er, eller har vært, utsatt for omfattende hyperinflasjon og dermed ikke hatt mulighet til å etterleve kravene i IAS 29 Finansiell rapportering i økonomier med høyinflasjon knyttet til omarbeidelse av finansiell informasjon. Den andre endringen fjerner de fastsatte datoene knyttet til frægning og "dag 1" gevinster og erstatter disse med tidspunkt for overgang til IFRS.	Forventet Q2 2012	(01.07.2011)
Endring IAS 1	Endringene vedrører utvidet resultat (Other Comprehensive Income). Det skal i presentasjonen av utvidede resultatposter skilles mellom de som senere vil reverseres i resultatet og de som ikke vil reverseres i resultatet.	Forventet Q1 2012	(01.07.2012)
Endring IAS 19	Endringen omfatter bortfall av bruk av korridor for utgiftsføring av estimatavvik. Videre er det krav om ny fordeling av pensjonskostnadene mellom drift, finans og utvidet resultat. Diskonteringsrenten skal benyttes ved beregning av avkastning på pensjonsmidlene.	Forventet Q1 2012	(01.01.2013)
IFRS 10	Erstatter bestemmelsene i gjeldende IAS 27 og SIC 12.	Forventet Q3 2012	(01.01.2013)
IFRS 11	Erstatter bestemmelsene i gjeldende IAS 31 og SIC 13.	Forventet Q3 2012	(01.01.2013)
IFRS 12	Angir minimumskrav til opplysninger om de virksomheter som den regnskapspliktige er involvert i, uavhengig av om disse konsolideres eller ikke.	Forventet Q3 2012	(01.01.2013)
IFRS 13	Samler reguleringen av virkeligverdimåling og opplysninger om virkelig verdi i en enkelt standard. Standarden regulerer måling av virkelig verdi, men angir ikke når virkelig verdi skal anvendes.	Forventet Q3 2012	(01.01.2013)
Endring IAS 27	Bestemmelsene om utarbeidelse og presentasjon av konsernregnskap erstattes av IFRS 10. Standardens bestemmelse om utarbeidelse og presentasjon av morselskapets selskapsregnskap forblir uendret.	Forventet Q3 2012	(01.01.2013)
Endring IAS 28	Endret i hht nye IFRS 10, 11 og 12. Revidert standard regulerer anvendelsen av egenkapitalmetoden for tilknyttede foretak samt felleskontrollerte virksomheter.	Forventet Q3 2012	(01.01.2013)
Endring IAS 32	En klargjøring av forståelsen av bestemmelsen om adgang til nettoføring av finansielle instrumenter i balansen.	Uavklart	(01.01.2014)

Note 3 - Finansiell risikostyring

Overordnet ansvar og kontroll

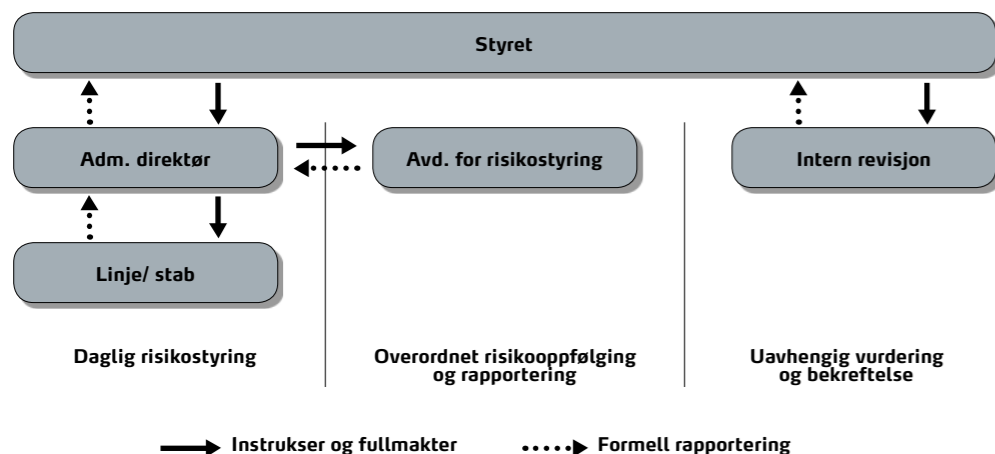
Risikostyringen i Sparebanken Hedmark skal støtte opp under strategisk utvikling og måloppnåelse. Risikostyringen skal videre sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning. Dette skal oppnås gjennom:

- En tydelig bedriftskultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risikostyring
- En god forståelse av hvilke risikoer som driver inntjeningen
- Å tilstrebe god kapitalanvendelse innenfor vedtatt forretningsstrategi
- Å unngå at uventede enkelthendelser skal kunne skade konsernets finansielle stilling i alvorlig grad

For å sikre en effektiv og hensiktsmessig prosess for risiko- og kapitalstyring skal rammeverket baseres på de elementer som reflekterer måten styret og ledelsen styrer Sparebanken Hedmark på:

- Strategisk målbilde
- Organisering og bedriftskultur
- Risikokartlegging
- Risikoanalyse
- Stresstester
- Risikostrategier
- Kapitalstyring (inkl avkastning og kapitaldekning)
- Rapportering
- Oppfølging
- Beredskapsplaner
- Compliance (etterlevelse)

Styring og kontroll omfatter alle prosesser og kontrolltiltak som er iverksatt av konsernets ledelse for å sikre en effektiv forretningsdrift og gjennomføring av konsernets strategier. Konsernet legger vekt på en kontroll- og styringsstruktur som fremmer måltrett og uavhengig styring og kontroll:

Styrets revisjonsutvalg forbereder saker vedrørende økonomi, finans og risikostyring før behandling i styret. Revisjonsutvalget har ikke besluttende myndighet.

Sparebanken Hedmark skal ha en moderat til lav risikoprofil. Risikoprofilen skal sikre konsernet tilgang på langsiktig funding til attraktive priser. Størrelsen på og sammensetningen av konsernet sin risikojusterte kapital skal samsvare med en slik ambisjon.

Styret er ansvarlig for å påse at Sparebanken Hedmark har en ansvarlig kapital som er forsvarlig i forhold til ønsket risikoprofil og myndighetsfastsatte krav. Styret fastsetter de overordnede målsettinger, herunder overordnede rammer, fullmakter og retningslinjer for risikostyringen.

Administrerende direktør har ansvaret for risikostyringen. Dette betyr at administrerende direktør er ansvarlig for at det innføres effektive risikostyringsfunksjoner og -systemer, og at risikoeksponeringen overvåkes. Forretningsområdene og divisjonene er ansvarlige for den daglige risikostyringen innenfor eget ansvarsområde, og skal påse at risikostyring og -eksponering er innenfor de rammer og fullmakter som er fastsatt av styret eller administrerende direktør.

Kredittstyringsavdelingen er ansvarlig for å påse at beslutningsgrunnlag og beslutningsprosess i tilknytning til søknader om kreditt er i overensstemmelse med bankens styringsdokumenter og rutiner. Avdelingen har ansvaret for bankens rammeverk for kredittområdet. Risikostyringsavdelingen er uavhengig og rapporterer direkte til administrerende direktør. Avdelingen har ansvaret for utviklingen av effektive risikostyringsystemer, herunder bankens risikomodeller. I tillegg er avdelingen ansvarlig for overordnet risikoovervåking og periodisk risikorapportering til styret. Internrevisjonen rapporterer til styret og er primært styrets, men også administrasjonens redskap for overvåking av risikostyringsprosessens effektivitet og hensiktsmessighet. Internrevisjonens anbefalinger til forbedringer blir løpende gjennomgått i banken.

Risiko i Sparebanken Hedmark tallfestes blant annet gjennom beregning av forventet tap og risikojustert kapital. Sparebanken Hedmark benytter SpareBank 1 alliansens modeller for beregning av kredittrisiko. Modellene tar utgangspunkt i statistiske beregninger og baserer seg på at den risikojusterte kapitalen skal dekke 99,9 prosent av mulige uventede tap. Beregning av risikojustert kapital for øvrige risikotyper baserer seg i større grad på kvalitative metoder.

Nedenfor er det gitt en nærmere beskrivelse av finansiell risikostyring knyttet til kredittrisiko, likviditetsrisiko og markedsrisiko.

Kredittrisiko

Sparebanken Hedmark sin største finansielle risikoeksponering er kredittrisiko i utlånsporteføljen. Kredittrisiko er risikoen for tap knyttet til at kunder eller andre motparter ikke har evne eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser overfor Sparebanken Hedmark. Styret gjennomgår årlig bankens styringsdokumenter og bevilgningsreglement for utlånsvirksomheten. Gjennom styringsdokumentene defineres bankens kredittpolicy og det fastsettes overordnede mål for eksponering knyttet til portefølje, bransje og enkeltkunder. Samlet danner dette grunnlaget for fastsettelse av ønsket risikoprofil. Gjennom bevilgningsreglementet delegeres kredittfullmakt til administrerende direktør innenfor visse rammer. Administrerende direktør kan videre delegerer fullmakter. De delegerte fullmaktene er relatert til enkeltengasjementers størrelse og risiko.

Sparebanken Hedmark bruker statistiske modeller som grunnlag for beregning av risiko og kategorisering av kredittporteføljen. Banken etterstreber å prise kredittrisiko og har etablert prismatriser basert på risikoklassifiseringssystemet.

Bankens portefølje av rentebærende verdipapirer påfører også banken kredittrisiko. Styret gjennomgår årlig bankens finansstrategi hvor det fastsettes rammer for eksponering mot rentebærende papirer.

For ytterligere informasjon vises til note 13 - 18.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risikoen for tap som skyldes endringer i renter, aksje-/verdipapirkurser og valutakurser. Markedsrisiko oppstår hovedsakelig i forbindelse med bankens investeringer i verdipapirer og som følge av fundingaktiviteten, samt rente- og valuta-handel. Styring av markedsrisiko skjer gjennom styrevedtatte rammer. Disse fastsettes av styret årlig gjennom revisjon av finansstrategien. Sparebanken Hedmark sine posisjoner i forhold til rammer rapporteres periodisk til styret og ledelsen.

Styret har vedtatt rammer for den totale renterisiko både med hensyn til basisrisiko og rentekurverisiko. Sparebanken Hedmark styrer renterisikoen mot ønsket nivå gjennom rentebindingen på plasseringer og innlån, samt ved bruk av rentederivater.

For aksjerisiko er det etablert maksimalrammer mot aksjemarkedet, og for valutarisiko er det etablert rammer for maksimal eksponering totalt og per valuta.

For ytterligere informasjon vises til note 39 og 40.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at Sparebanken Hedmark ikke er i stand til å refinansiere sin gjeld eller ikke har evnen til å finansiere økninger i eiendeler uten vesentlige ekstrakostnader. Styringen av likviditetsrisiko tar utgangspunkt i finansstrategien som årlig vedtas av styret. Strategien setter rammer for likviditetsrisiko gjennom rammer for netto likviditetsbehov i ulike tidsintervaller, krav til langsiktig finansiering og størrelse på utdisponerte trekkrettigheter. I tillegg setter strategien rammer for størrelsen på likviditetsreserver og lengden på den tidsperioden som banken skal være uavhengig av ny markedsfinansiering. Størrelsen på likviditetsreserven skal til en hver tid være slik at banken i en ordinær driftssituasjon er uavhengig av ekstern finansiering i tolv måneder. I tillegg skal banken i et stressscenario definert som "stor krise i markedet og i egen bank" kunne opprettholde sin drift i minimum seks måneder.

Likviditetsreserven består av kontanter, deponerte papirer i Norges Bank, ikke benyttede kommitterte trekkrettigheter, boliglån som er klargjort for salg til SpareBank 1 Boligkreditt AS samt fond og børsnoterte aksjer. Reserven per 31.12.2011 var 5,6 milliarder kroner. Banken har spredt sine innlån på flere markeder nasjonalt og internasjonalt. Gjennomsnittlig løpetid på finansieringen er per årskifte 3,2 år. Det er etablert en egen beredskapsplan for likviditet.

Økonomi- og finansavdelingen har ansvaret for likviditetsstyringen, mens avdeling for risikostyring overvåker og rapporterer utnyttelse av rammer i henhold til likviditetsstrategien.

For ytterligere informasjon vises til note 37 og 38.

Annet

Utvidet markedsinformasjon (Basel II - Pilar III) er beskrevet i eget dokument på bankens hjemmeside.

Note 4 - Kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper

LEDELSENS VURDERINGER VED VALG AV REGNSKAPSPRINSIPPER

Sparebanken Hedmark foretok en rekke prinsippvalg ved overgang til IFRS 01.01.2007. Dette vedrører i hovedsak følgende hovedområder i regnskapet:

Finansielle eiendeler og forpliktelser

Derivater samt finansielle eiendeler og forpliktelser klassifisert som holdt for omsetning (HFO) innregnes og måles til virkelig verdi over resultatet i samsvar med IAS 39. Finansielle instrumenter klassifisert som HFO omfatter per 31.12.2011 kun deler av aksjeporteføljen. I tillegg er følgende finansielle eiendeler og forpliktelser frivillig øremerket til virkelig verdi over resultatet etter bestemmelsen om "Fair Value Option" (FVO) i IAS 39, paragraf 9: Obligasjoner, sertifikater og rentefond i bankporteføljen, fastrentelån og lån med rentegaranti til kunder, obligasjons- og sertifikatinnlån, fastrenteinnskudd til kunder samt termininnskudd. FVO anvendes i den hensikt å oppnå en mest mulig konsistent måling av eiendeler og forpliktelser som vurderes samlet. Måling til virkelig verdi reduserer dessuten det regnskapsmessige misforholdet som ellers ville oppstått dersom eiendeler og forpliktelser ble innregnet på annet grunnlag enn tilhørende derivater. Egenkapitalinstrumenter som ikke er klassifisert som HFO er øremerket tilgjengelig for salg (TFS). Endringer i virkelig verdi for eiendeler klassifisert som TFS innregnes over utvidet resultat. Ved en vesentlig eller lengre nedgang i den virkelige verdien av en TFS-eiendel, fjernes det kumulative tapet som er innregnet over utvidet resultat og innregnes i resultatet. Hva som skal forstås med vesentlig eller langvarig verdifall er et spørsmål om skjønn. Sparebanken Hedmark følger retningslinjer fra IFRIC, anbefalinger fra revisjonsmiljøene og bransjenorm for å vurdere dette spørsmålet. Vurderingen foretas på instrumentnivå og er operasjonalisert til å gjelde et verdifall som verdsetter eiendelen til under 80 prosent av kostpris på balansedagen eller at en markedspris lavere enn kostpris vedvarer mer enn tolv måneder. Ytterligere verdifall på tidligere nedskrevne TFS-eiendeler, kostnadsføres fortløpende ved senere regnskapsavleggelsler.

Virkelig verdi presenteres konsekvent som dirty price, det vil si inklusiv eventuelle påløpte renter.

Pensjoner

Ved overgangen til IFRS har Sparebanken Hedmark valgt å føre estimatavvik, som tidligere ikke var resultatført, over utvidet resultat. Overgangen fra bruk av korridor til føring av estimatavvik over utvidet resultat er valgt med basis i et ønske om at balansen ved hvert årsoppgjør skal vise Sparebanken Hedmark sine pensjonsforpliktelser gitt de parametere som er valgt for beregning av pensjonsforpliktelse. Fra regnskapsåret 2007 føres alle estimatavvik over utvidet resultat i morbank og konsern.

Anleggsmidler

Anleggsmidler er vurdert til kost og avskrives over eiendelens antatte levetid. Ved overgang til IFRS ble det foretatt en dekomponering av bygningsmassen og en vurdering av avskrivningstid på den enkelte komponent. Denne dekomponeringen og vurderingen av avskrivningstid viste at tidligere avskrivninger etter NGAAP har vært høyere enn regelverket under IFRS ville gitt. Forskjell i avskrivninger ble tilbakeført ved overgangen til IFRS 01.01.2007. Det ble ikke foretatt noen oppskrivning eller vurdering til virkelig verdi ved overgang til IFRS 01.01.2007. Det er foretatt en gjennomgang av eiendomsmassen for å vurdere eventuelt behov for nedskrivninger.

KRITISKE ESTIMATER

Tap på utlån

Banken gjennomgår både personmarkedsporteføljen og bedriftsmarkedsporteføljen for identifisering av kredittrisiko og behovet for tapsavsetninger. Vesentlige og spesielt utsatte engasjementer gjennomgås på kvartalsbasis. Både bedriftsmarkeds- og personmarkedsporteføljen er gjenstand for vurdering ved mislighold eldre enn 46 dager som grunnlag for oversendelse til inkasso med tilhørende vurdering av grunnlaget for individuell nedskrivning for tap.

Lån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS fraregnes balansen. Tapsrisikoen for overførte lån er beregnet til den årlige provisjonen for behandling av overførte lån.

Individuell nedskrivning for tap på enkeltengasjementer foretas når objektive hendelser utløser et verdifall for banken. Individuell nedskrivning utgjør forskjellen mellom engasjementets bokførte verdi og nåverdien av neddiskontert kontantstrøm basert på effektiv rente på tidspunktet for første gangs beregning av individuell nedskrivning. Dette innebærer at engasjementet gis høyeste risikoklasse. Samme metode brukes uavhengig av om lånet er bokført til amortisert kost eller virkelig verdi (fastrentelån). Estimering av verdifall kan være komplisert da prediksjonen av fremtidige hendelser i stor grad er forbundet med usikkerhet. Det legges vekt på konkret tiltaksorientering i verdiestimering som grunnlag for realisasjon av pantesikkerheter. Det foretas periodisk oppdatering av kontantstrømmen ordinært en gang årlig.

Gruppenedskrivning omfatter bankens vurdering av grunnlaget for verdifall på grupper av utlån med tilnærmet like risikoegenskaper. Her inngår også utlån vurdert for individuell nedskrivning, men hvor objektive bevis for verdifall ikke er påvist. Følgelig vurderes alle utlån med unntak for de som har vært gjenstand for individuell nedskrivning. Modellen for beregning av gruppevis nedskrivning baserer seg på bankens risikoklassifiseringssystem.

Finansielle eiendeler og forpliktelser vurdert til virkelig verdi

For finansielle instrumenter som omsettes i et regulert marked benyttes kurs på balansedagen. Virkelig verdi på finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked fastsettes basert på verdianslag fra Reuters prissettingstjeneste, indikerte priser fra meglerhus eller andre eksterne kilder samt anerkjente teoretiske beregningsteknikker basert på observerte rente- og kursforhold på balansedagen. Banken vurderer og velger metoder og forutsetninger som i størst mulig grad reflekterer tilgjengelig informasjon og markedsforholdene på balansedagen. Under følger en mer spesifikk angivelse av verdsettelsesmetoder for de enkelte finansielle instrumenter som måles til virkelig verdi.

Aksjer, andeler og egenkapitalinteresser
Aksjer og egenkapitalbevis måles til avsluttende bidkurs på balansedagen. For ikke-børsnoterte selskaper benyttes et verdsettelseshieraki som følger:

- 1) nylig omsetningskurs
- 2) eksternt kjent verddivurdering
- 3) verddivurdering mottatt fra selskapet
- 4) egen verddivurdering
- 5) kostpris

Obligasjoner, sertifikater og rentefond (utlån)

For obligasjoner og sertifikater som verddivurderes av Reuters prissettingstjeneste, benyttes deres indikerte bidkurs på balansedagen. Andre obligasjoner og sertifikater verdsettes mot rentekurven (ask) justert for indikative omsetningsspreader fra anerkjente meglerhus. Rentefond verdsettes til omsetningskurs notert på Oslo Børs.

Verdipapirgjeld

Utstedte sertifikater og obligasjoner verdsettes mot rentekurven (bid) justert for indikert omsetningsspread fra DNB Markets for Sparebanken Hedmarks verdipapirgjeld.

Derivater

Banken har ingen derivater omsatt i et regulert marked. For ikke-standardiserte derivatkontrakter (OTC) utledes en teoretisk pris basert på en markedsmessig tilnærming hensyntatt avtalte kontantstrømmer og observerbar markedsinformasjon på balansedagen.

Andre finansielle eiendeler og forpliktelser målt til virkelig verdi (fastrenteinnskudd, termininnskudd, fastrentelån, lån med rentegaranti)
Virkelig verdi beregnes som verdien av avtalte kontantstrømmer diskontert med markedsrente justert for en skjønsmessig vurdert omsetningsspread på balansetidspunktet.

Immaterielle eiendeler

Nedskrivningstester av immaterielle eiendeler er i hovedsak basert på neddiskontering av forventede fremtidige kontantstrømmer. Det vil alltid være usikkerhet knyttet til kontantstrømsestimater, og i noen tilfeller vil også metodene for tilordning av kontantstrømmer til ulike eiendeler være beheftet med usikkerhet.

Pensjoner

Netto pensjonsforpliktelser og årets pensjonskostnad er basert på en rekke estimater herunder; avkastning på pensjonsmidlene, fremtidig rente- og inflasjonsnivå, lønnsutvikling, turnover, utvikling i folketrygdens grunnbeløp og den generelle utviklingen i antall uføretrygdede og levealder er av stor betydning. Usikkerheten er i stor grad knyttet til bruttoforpliktelsen og ikke til den nettoforpliktelsen som fremkommer i balansen. Estimaterendringer som følge av endringer i nevnte parametere vil bli løpende bokført mot bankens og datterselskapenes utvidede resultat. En rentenedgang på 1 prosentpoeng vil føre til at bankens brutto pensjonsforpliktelse øker med ca 20 prosent over en snittløpetid på 20 år, gitt at øvrige parametere er uendret.

Goodwill

Konsernet gjennomfører tester for å vurdere mulig verdifall på goodwill årlig eller ved indikasjoner på verdifall. Gjenvinbart beløp fra kontantgenererende enheter er fastsatt ved beregning av neddiskonterte fremtidige kontantstrømmer. Kontantstrømmene er basert på historisk inntjening og forventninger om fremtidige forhold og inkluderer antagelser om og estimater på usikre forhold. Utfallet av nedskrivningstestene avhenger av anslag på avkastningskrav. Avkastningskravene er skjønsmessig fastsatt på bakgrunn av tilgjengelig informasjon på balansedagen.

Ved overtakelse av portefølje fra Bank 1 Oslo Akershus AS i 2006 ble alle kundene som ble konvertert til Sparebanken Hedmark merket slik at de kunne identifiseres på et senere tidspunkt. Gjenværende kunder i porteføljen regnes derfor som laveste nivå for kontantgenererende enhet. Ved nedskrivningstest av denne porteføljen estimeres i prinsippet en netto kontantstrøm med utgangspunkt i inntjening i porteføljens utlån, og innskudd samt kostnader og inntekter knyttet til fonds- og forsikringsprodukter. Videre beregnes det et forventet tap for porteføljen.

Kontantstrømmen beregnes over 20 år og neddiskonteres med risikofrirente + risikopremie for lignende virksomheter. Beregninger viser at verdien av neddiskonterte fremtidige kontantstrømmer knyttet til overtatt portefølje fra Bank 1 Oslo Akershus AS, overstiger balanseført goodwill.

I forbindelse med overtakelse av aksjene i Consis AS 18.04.2011 ble det beregnet en goodwillpost i konsernet på 24 millioner kroner (jmf note 26). I tillegg inneholdt regnskapet til Consis AS en goodwillpost på 33 millioner kroner per 31.12.2011 knyttet til diverse oppkjøp. Dette medførte en totaløkning på 57 millioner kroner i konserngoodwill i 2011.

Note 5 - Segmentinformasjon

Segmentopplysningene er knyttet til den måten konsernet styres og følges opp på internt i virksomheten gjennom resultat- og kapitalrapportering, fullmakter og rutiner. Rapportering av segmenter er inndelt i følgende områder:
 -Personmarked bank, bedriftsmarked bank, eiendom, finansiering, regnskapstjenester samt ufordelt virksomhet.
 -Eiendomsmedling, leasing/løsørefinansiering og regnskapstjenester er organisert som selvstendige selskaper.
 -Konsernelimineringer fremkommer sammen med ufordelt virksomhet i egen kolonne.

2011	Divisjon		SpareBank 1		Hedmark Eiendom	Consis	Ufordelt virksomhet	Total
	PM	BM	Finans Østlandet					
Resultatregnskap								
Netto renteinntekter	429	312	104	1	-4	129	971	
-av dette utgjør interne poster		82	-82	4	-4			
Netto provisjons- og andre inntekter	141	48	-15	57	48	6	285	
-av dette utgjør interne poster		2	-1	-1				
Netto avkastning på finansielle investeringer						148	148	
Driftskostnader*	236	85	47	50	56	341	815	
Resultatbidrag før tap per segment	334	275	42	8	-12	-58	589	
Tap på utlån og garantier	5	40	5				50	
Resultatbidrag per segment	329	235	37	8	-12	-58	539	
Balanse								
Brutto utlån til kunder	18 538	12 407	2 999			842	34 786	
-av dette utgjør interne poster		-34			34			
Individuell nedskrivning utlån	-51	-160	-12				-223	
Gruppenedskrivning utlån	-31	-71	-10				-112	
Andre eiendeler	126		111	130	79	8 344	8 790	
Sum eiendeler per segment	18 582	12 176	3 088	130	79	9 186	43 241	
Innskudd fra og gjeld til kunder	16 659	9 007				241	25 907	
-av dette utgjør interne poster		173		-126	-4	-43		
Annen gjeld og egenkapital	1 923	3 169	3 088	130	79	8 945	17 334	
Sum egenkapital og gjeld per segment	18 582	12 176	3 088	130	79	9 186	43 241	

2010	Divisjon		SpareBank 1		Hedmark Eiendom	Consis	Ufordelt virksomhet	Total
	PM	BM	Finans Østlandet					
Resultatregnskap								
Netto renteinntekter	440	317	96	1		64	918	
-av dette utgjør interne poster		54	-57	3				
Netto provisjons- og andre inntekter	146	53	-13	54		11	251	
-av dette utgjør interne poster		1	-1					
Netto avkastning på finansielle investeringer						359	359	
Driftskostnader*	231	80	38	48		301	699	
Resultatbidrag før tap per segment	355	290	45	7		132	829	
Tap på utlån og garantier	22	26		2			50	
Resultatbidrag per segment	333	264	43	7		132	779	
Balanse								
Brutto utlån til kunder	18 893	12 239	2 371			439	33 942	
-av dette utgjør interne poster								
Individuell nedskrivning utlån	-42	-174	-15				-231	
Gruppenedskrivning utlån	-35	-60	-7				-102	
Andre eiendeler	131		89	124		7 799	8 143	
Sum eiendeler per segment	18 947	12 005	2 438	124		8 238	41 752	
Innskudd fra og gjeld til kunder	15 674	8 288				121	24 083	
-av dette utgjør interne poster		124		-120		-4		
Annen gjeld og egenkapital	3 273	3 717	2 438	124		8 117	17 669	
Sum egenkapital og gjeld per segment	18 947	12 005	2 438	124		8 238	41 752	

2009	Divisjon		SpareBank 1		Hedmark Eiendom	Ufordelt virksomhet	Total
	PM	BM	Finans Østlandet				
Resultatregnskap							
Netto renteinntekter	475	294	99	1		-26	843
-av dette utgjør interne poster		39	-45	6			
Netto provisjons- og andre inntekter	114	56	-9	52		21	234
-av dette utgjør interne poster		1	-1				
Netto avkastning på finansielle investeringer						74	74
Driftskostnader*	241	77	35	50		240	643
Resultatbidrag før tap per segment	348	273	55	3		-171	508
Tap på utlån og garantier	18	117	11				146
Resultatbidrag per segment	330	156	44	3		-171	362
Balanse							
Brutto utlån til kunder	19 982	11 638	2 044			568	34 232
-av dette utgjør interne poster							
Individuell nedskrivning utlån	-38	-154	-32				-224
Gruppenedskrivning utlån	-26	-111	-7				-144
Andre eiendeler	141	1 658	82	108		5 638	7 627
Sum eiendeler per segment	20 059	13 031	2 087	108		6 206	41 491
Innskudd fra og gjeld til kunder	14 818	8 112				151	23 081
-av dette utgjør interne poster		106	-1	-103		-2	
Annen gjeld og egenkapital	5 241	4 919	2 087	108		6 055	18 410
Sum egenkapital og gjeld per segment	20 059	13 031	2 087	108		6 206	41 491

*) Driftskostnader i divisjon PM og BM består av direkte henførbare personal- og administrasjonskostnader.

Note 6 - Netto renteinntekter

Morbank			Konsern		
2009	2010	2011	2011	2010	2009
			Renteinntekter		
144	132	179	Renter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	98	75
1 609	1 490	1 584	Renter av utlån til og fordringer på kunder	1 765	1 643
			Renter av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer	131	116
107	116	131	Inntektsførte renter på nedskrevne utlån	43	41
35	41	43	Andre renteinntekter og lignende inntekter		1
1					
1 896	1 779	1 937	Sum renteinntekter	2 037	1 875
			Rentekostnader		
202	159	160	Renter på gjeld til kredittinstitusjoner	160	159
620	561	674	Renter på innskudd fra og gjeld til kunder	669	559
309	214	232	Renter på utstedte verdipapirer	232	214
20	23		Avgifter til bankenes sikringsfond		23
3	1		Andre rentekostnader og lignende kostnader	5	2
1 154	958	1 066	Sum rentekostnader	1 066	957
742	821	871	Sum netto renteinntekter	971	918
				918	843

Note 7 - Netto provisjons- og andre driftsinntekter

Morbank			Konsern		
2009	2010	2011	2011	2010	2009
Provisjonsinntekter					
12	11	11	10	10	11
7	10	6	6	10	7
91	100	101	101	100	91
39	44	49	49	44	39
27	44	40	40	44	27
11	11	11	11	12	11
187	220	218	217	220	186
Provisjonskostnader					
28	27	23	23	27	28
8	8	8	22	21	17
36	35	31	45	48	45
Andre driftsinntekter					
4	4	4	4	4	4
6	6		57	55	52
12		1	1	3	13
18	12	4	51	11	18
40	22	9	113	79	93
191	207	196	285	251	234

Note 8 - Netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser

Morbank			Konsern		
2009	2010	2011	2011	2010	2009
Verdiendring på renteinstrumenter					
235	10	-1	-1	10	235
-174	14	-34	-34	14	-174
-9	12	11	11	12	-9
17		-1	-1		17
Verdiendring på derivater/sikring					
3	-3	-26	-26	-3	3
-34	27	85	85	27	-34
22	1	-2	-2	1	22
2		2	2		2
Inntekter fra egenkapitalinstrumenter til virkelig verdi over resultatet					
2	3			3	2
32	10	-1	-1	10	32
96	74	34	34	74	96
Sum netto inntekter fra finansielle eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi over resultatet					
8	35	22	22	35	8
-6	111	-7	-7	111	-6
18	-5	7	7	-5	18
20	141	22	22	141	20
Inntekter fra eierinteresser					
271	63	108	76	124	-64
Netto inntekter fra valutahandel					
22	20	16	16	20	22
409	298	180	148	359	74

Note 9 - Personalkostnader og ytelser til ledende ansatte og tillitsvalgte

Morbank			Konsern			
2009	2010	2011		2011	2010	2009
226	248	265	Lønn	335	285	258
-8	21	42	Pensjonskostnader (note 34)	48	23	-5
45	54	50	Sosiale kostnader	63	61	55
263	323	357	Sum personalkostnader	446	369	308
520	523	516	Gjennomsnittlig antall ansatte	708	589	585
489	486	479	Antall årsverk per 31.12.	661	553	554
523	522	510	Antall ansatte per 31.12.	701	590	589

Ytelser til konsernledelsen 2011 (1000 kr)

Tittel/navn	Lønn og andre kortsiktige ytelser	Andre godtgjørelser	Opptjente pensjonsrettigheter siste år	Styre-honorar i døtre og lignende	Lån	Garantier
Administrerende direktør Richard Heiberg	2 413	120	428		1 500	
Direktør Bedriftsmarked Nils Arne Nordheim	1 834	18	183	90	733	
Direktør Personmarked Kari E. Gislås	1 270	17	285	75	2 149	
Direktør Økonomi og Finans Tore Anstein Dobloug	1 191	16	228			
Direktør Organisasjon og HR Eldar Kjendlie	1 162	18	141	50	1 197	
Driftsdirektør Dag-Arne Hoberg	1 193	18	308		1 577	
Direktør Risikostyring Vidar Nordheim	919	19	183		1 720	
Banksjef Tor Morten Nygård	975	18	243		2 666	
Informasjonsdirektør Siv Stenseth	838	19	247		1 679	
Adm dir Hedmark Eiendom AS Nils Børresen	1 217	21	199			
Adm dir SpareBank 1 Finans Østlandet AS Hans Olav Wedvik	1 093	21	215		12 032	
Adm dir Consis AS Ove Jahnsen *	251	1	12			
Adm dir Consis AS Geir Schølberg (konst.) **	709	8	36	8		

* Fom 10.10.2011

** Tom 09.10.2011

2010 (1000 kr)

Tittel/navn	Lønn og andre kortsiktige ytelser	Andre godtgjørelser	Opptjente pensjonsrettigheter siste år	Styre-honorar i døtre og lignende	Lån	Garantier
Administrerende direktør Richard Heiberg *	1 264	97	371		2 061	
Administrerende direktør Harry Konterud **	1 420	614	381		4 000	
Direktør Bedriftsmarked Nils Arne Nordheim	1 485	22	384	90	750	
Direktør Personmarked Kari E. Gislås	1 261	18	247	75	2 417	
Direktør Økonomi og Finans Tore Anstein Dobloug	1 058	18	207			
Direktør Organisasjon og HR Eldar Kjendlie	1 024	22	120		1 009	
Driftsdirektør Dag-Arne Hoberg	1 056	22	207		1 713	
Direktør Risikostyring Vidar Nordheim	961	22	132		1 561	
Banksjef Tor Morten Nygård	897	16	224		2 704	
Informasjonsdirektør Siv Stenseth	781	17	208		1 049	
Adm dir Hedmark Eiendom AS Nils Børresen	1 007	24	267			
Adm dir SpareBank 1 Finans Østlandet AS Hans Olav Wedvik	1 090	20	163		1 993	

* Fom 01.06.2010

** Tom 30.06.2010

2009 (1000 kr)

Tittel/navn	Lønn og andre kortsiktige ytelser	Andre godtgjørelser	Opptjente pensjonsrettigheter siste år	Styre-honorar i døtre og lignende	Lån	Garantier
Administrerende direktør Harry Konterud	2 525	637	910		543	
Direktør Bedriftsmarked Nils Arne Nordheim	1 286	60	427	85	786	
Direktør Personmarked Kari E. Gislås	1 094	17	277	40	2 708	
Direktør Økonomi og Finans Tore Anstein Dobloug	484	97	281			
Direktør Organisasjon og HR Eldar Kjendlie	973	20	160		1 161	
Driftsdirektør Dag-Arne Hoberg	1 018	25	283		1 385	
Direktør Risikostyring Vidar Nordheim	810	20	172			
Banksjef Tor Morten Nygård	850	15	316			
Informasjonsdirektør Siv Stenseth	742	13	233		1 531	
Adm dir Hedmark Eiendom AS Nils Børresen	940	21	239			
Adm dir SpareBank 1 Finans Østlandet AS Hans Olav Wedvik	969	21	177		1 681	

Av sum utlån til konsernledelsen er 6 mill kroner overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS i 2011 (8 mill kr i 2010, 0 kr i 2009)

Ytelser til styret og kontrollkomiteen

2011 (1000 kr)

Tittel/navn	Honorar	Andre godtgjørelser	Lån	Garantier
Styret:				
Styreleder Gunnar Martinsen		219	27	
Nestleder Trond Hagerud		161	110	
Styremedlem Siri J. Strømmevold		129	2 610	
Styremedlem Nina Cecilie Lier		154		
Styremedlem Jan Wibe		120	2 079	
Styremedlem Grethe G. Fossum		120		
Styremedlem Espen B. Larsen (ansatt, inkl i lønn)		121	3 870	
Varamedlem Aud Christensen		93		
Varamedlem Jarle Dalløkken		7		
Varamedlem Ola Reidar Gulli (ansatt, inkl i lønn)		70	673	

Kontrollkomite:

Leder Pål Johnsrud	120		
Nestleder Anders Brinck	65		
Gro Svarstad	66		
Jan Erik Myrvold	66		2
Valborg Berthelsen	65		
Varamedlem Mikael Løken			
Varamedlem Morten Kongsrud			3 080
Varamedlem Kirsten Walmann			320
Varamedlem Bodil Helene Andersen			724
Varamedlem Gunn S. Hvarstad			956

2010 (1000 kr)

Tittel/navn	Honorar	Andre godtgjørelser	Lån	Garantier
Styret:				
Styreleder Gunnar Martinsen	214	21	1 370	
Nestleder Trond Hagerud	99	18	1 123	
Styremedlem Siri J. Strømmevold	129	25	24	
Styremedlem Nina Cecilie Lier	138	25		
Styremedlem Jan Wibe	120	25	1 781	
Styremedlem Grethe G. Fossum	120	12		

Tittel/navn	Honorar	Andre godtgjørelser	Lån	Garantier
Styret:				
Styremedlem Espen B. Larsen (ansatt, inkl i lønn)	120	26	1 964	
Varamedlem Aud Christensen	68	18		
Varamedlem Jarle Dalløkken	50			
Varamedlem Ola Reidar Gulli (ansatt, inkl i lønn)	69	18	513	

Tittel/navn	Honorar	Andre godtgjørelser	Lån	Garantier
Kontrollkomite:				
Leder Pål Johnsrud	120			
Nestleder Anders Brinck	65			
Gro Svarstad	66			
Jan Erik Myrvold	67		2	
Valborg Berthelsen	65		2 760	
Varamedlem Mikael Løken				
Varamedlem Morten Kongsrud			2 471	
Varamedlem Kirsten Walmann			392	
Varamedlem Bodil Helene Andersen			2 240	
Varamedlem Gunn S. Hvamstad			935	

2009 (1000 kr)

Tittel/navn	Honorar	Andre godtgjørelser	Lån	Garantier
Styret:				
Fungerende styreleder Gunnar Martinsen (fom 27.11.2009)	125		172	
Tidligere styreleder Richard H. Heiberg (observatør fom 27.11.2009)	167	2	2 142	
Styremedlem Siri J. Strømmevold	110		4	
Styremedlem Grethe G. Fossum	105			
Styremedlem Espen B. Larsen (ansatt, inkl i lønn)	105		1 997	
Styremedlem Jan Wibe	105		1 829	
Fungerende styremedlem Nina Cecilie Lier	66			
Varamedlem Gunveig Elvsæter Eggen				
Varamedlem Ola Reidar Gulli (ansatt, inkl i lønn)	62		458	
Kontrollkomite:				
Leder Pål Johnsrud	107			
Nestleder Anders Brinck	55			
Gro Svarstad	57			
Jan Erik Myrvold	56		18	
Valborg Berthelsen	55		2 320	
Varamedlem Mikael Løken				
Varamedlem Morten Kongsrud			2 559	
Varamedlem Kirsten Walmann				
Varamedlem Ole Jan Hørstad			649	
Varamedlem Gunn S. Hvamstad			907	

Av sum utlån til styret og kontrollkomite er 4 mill kroner overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS i 2011 (0 mill kr i 2010, 2 mill kroner i 2009).

Ytelser til representantskapet

(1000 kr)	2011	2010	2009
Representantskapets leder Christen Engoulou	22	22	37
Øvrige medlemmer	2-38	2-26	2-22

Alle overnevnte ytelser til ledende ansatte og tllitsvalgte, bortsett fra lån og garantier, er arbeidsgiveravgiftspliktige.

Godtgjøringsordning i henhold til "Forskrift om godtgjøringsordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond"

Ledende ansatte m.v som faller inn under forskriftens definisjon mottar godtgjørelse i form av fast lønn, og er medlemmer i bankens ordinære pensjonsordninger. Det er ikke etablert ordninger med variable lønnslementer for ledere, og det er heller ikke etablert særskilte pensjonsordninger. Det er heller ikke etablert andre særskilte administrative ordninger for denne gruppen. Lønnsvilkårene vurderes gjennom årlige prosesser på slutten av året- endringer gis normalt med effekt fra 1.januar påfølgende år. Vurderingene skjer med utgangspunkt i bankens lønnspolitikk og beskrevne prosesser.

Note 10 - Andre driftskostnader

Morbank			Konsern		
2009	2010	2011	2011	2010	2009
35	32	44	47	35	39
42	44	49	50	45	43
26	31	34	50	45	38
26	25	25	29	27	28
54	49	45	47	52	57
38	28	26	32	31	41
8	9	9	18	10	10
18	20	19	19	22	19
13	16	16	16	16	13
37	36	40	61	47	47
297	290	308	369	330	335
Godtgjørelse til revisor (1000 kr)					
1 180	667	668	1 116	871	1 723
99					158
125			485	33	141
128	159	47	156	255	148
1 531	826	714	1 757	1 159	2 169

* Spesifikasjon på leiebetalinger for 2011 (1000 kr):

Morbank	Konsern
Leie av lokaler	7 372
Leie maskiner	5 442
Leie parkeringsplass	74
Strøm/brensel leide lokaler	1 582
Andre driftsutgifter leide lokaler	3 369
Reperasjon og vedlikehold	51
Sum leiebetalinger	17 890

Note 11 - Skatt

Morbank			Konsern		
2009	2010	2011	2011	2010	2009
646	665	537	539	779	362
-302	-155	-110	-124	-259	7
8	-61	-18	15	-20	-10
52	12	-113	-115	11	62
404	462	296	316	510	421
113	129	83	88	142	124
113	129	83	88	142	124
2	9	2	7	9	2
115	138	85	95	151	126
113	129	83	88	142	124
-3	15	18	10	6	2
2	9	2	2	9	
	-9	-2	-2	-9	2
-15	-3	32	31	-3	-17
97	140	133	130	144	111
2009	2010	2011	2011	2010	2009
	10	9	59	13	
7	6	5	5	6	7
34					34
4	22	159	129	63	4
45	38	173	192	82	45
13	11	48	54	23	13
336	296	395	405	310	342
31					31
1				1	5
	45	23	2	3	
			44	79	
			33		
368	341	418	484	392	378
103	95	117	136	110	106
90	85	69	82	87	93
2009	2010	2011	2011	2010	2009
	11	6	43	12	
62	28		10	28	70
4	45	105	105	45	4
	6	78	2	16	
67	91	189	159	100	75
19	25	53	46	28	21
3			3	9	3
90					90
2	1	1	2	2	2
		99	99	1	
34	34			34	34
	3	23	24	3	
129	39	123	128	50	129
36	11	35	36	14	36
-17	15	18	10	15	-15

2009	2010	2011	Avstemming av resultatført periodeskatt mot resultat før skatt	2011	2010	2009
184	186	150	28% av resultat før skatt	151	218	112
2	4	6	Ikke skattepliktige resultatposter (permanente forskjeller)	2	-27	88
-36	-16	-23	Aksjeutbytte	-23	-16	-36
			Effekt av konsernbidrag på endring utsatt skatt			
-54	-32		Netto regnskapsmessig resultatføring verdipapirer		-32	-54
2	1	1	Tilbakeføring av 3% av skattefrie inntekter etter fritaksmodellen	1	1	2
2	9	2	For mye/lite avsatt betalbar skatt tidligere år	2	9	2
-2	-9	-2	For mye/lite avsatt utsatt skatt tidligere år	-2	-9	-2
98	140	133	Resultatført periodeskatt	130	144	111
15 %	21 %	25 %	Effektiv skattesats i %	24 %	18 %	31 %

* Inkluderer ikke fradragsberettigede kostnader samt fradrag for resultatandel knyttet til tilknyttede og felleskontrollerte selskaper (resultatandeler trekkes ut ettersom de allerede er skattlagt hos det enkelte selskap).

Note 12 - Kredittinstitusjoner - fordringer og gjeld

Morbank			Konsern			
2009	2010	2011	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	2011	2010	2009
64	26	35	Utlån og fordringer uten avtalt løpetid eller oppsigelsestid	35	25	64
1 734	2 028	2 975	Utlån og fordringer med avtalt løpetid eller oppsigelsestid	329	32	88
1 798	2 054	3 010	Sum	364	57	152
			Spesifikasjon av utlån og fordringer på de vesentligste valutasorter			
1 690	1 997	2 954	NOK	307		44
30	2	8	EURO	8	2	30
26	11	6	CHF	6	11	26
47	37	34	JPY	34	37	47
5	7	9	Andre	9	7	5
1 798	2 054	3 010	Sum	364	57	152
2009	2010	2011	Gjeld til kredittinstitusjoner	2011	2010	2009
18	10	45	Lån og innskudd uten avtalt løpetid eller oppsigelsestid	9	9	17
5 031	3 812	2 948	Lån og innskudd med avtalt løpetid eller oppsigelsestid	2 982	3 812	5 031
60	15	17	Opptjente renter	17	15	60
5 109	3 837	3 010	Sum	3 008	3 836	5 108
			Spesifikasjon av gjeld på de vesentligste valutasorter			
2 683	1 669	1 704	NOK	1 702	1 668	2 682
2 365	2 148	1 284	EURO	1 284	2 148	2 365
1	5	5	Andre	5	5	1
60	15	17	Opptjente renter	17	15	60
5 109	3 837	3 010	Sum	3 008	3 836	5 108
2,6 %	2,6 %	2,7 %	Gjennomsnittlig rente	2,7 %	2,6 %	2,6 %

Innskudd og utlån fra/til kredittinstitusjoner har i hovedsak flytende rente.

Fordringer og gjeld mot kredittinstitusjoner er klassifisert som utlån og fordringer ihht IAS 39 og er vurdert til amortisert kost.

Gjennomsnittlig rente er beregnet på grunnlag av faktisk rentekostnad i året i prosent av gjennomsnittlig gjeld til kredittinstitusjoner.

Note 13 - Utlån til og fordringer på kunder

Morbank			Konsern		
2009	2010	2011	2011	2010	2009
Utlån fordelt på fordringstype					
			1 283	1 053	1 009
2 962	3 336	3 813	Kasse-/drifts- og brukskreditter	3 813	2 962
1 182	785	724	Byggelån	724	1 182
27 957	27 353	27 181	Nedbetalingslån	28 847	28 993
86	93	99	Opptjente renter	119	86
32 187	31 567	31 816	Brutto utlån og fordringer på kunder	34 786	33 942
329	311	313	Nedskrivninger	335	368
31 858	31 256	31 503	Utlån og fordringer på kunder	34 451	33 609
Utlån fordelt på markeder					
20 764	19 473	19 490	Lønnstakere	20 932	21 626
11 418	12 091	12 325	Næringsfordelt	13 762	12 565
5	3	1	Offentlig	91	41
32 187	31 567	31 816	Brutto utlån og fordringer på kunder	34 786	33 942
329	311	313	Nedskrivninger	335	368
31 858	31 256	31 503	Utlån og fordringer på kunder	34 451	33 609
Herav ansvarlig lånekapital					
2			Ansvarlig kapital i kredittinstitusjoner		2
2	0	0	Ansvarlig lånekapital bokført under utlån	0	2
Av nedbetalingslån utgjør lån utpekt til virkelig verdi over resultatet (FVO):					
960	926	1 202	- Fastrentelån til kunder, bokført verdi	1 202	960
934	887	1 155	- Fastrentelån til kunder, pålydende verdi	1 155	934
14	12	7	- Lån med rentegaranti, bokført verdi	7	14
14	12	7	- Lån med rentegaranti, pålydende verdi	7	14
Morbank					
2009	2010	2011	Totalt engasjement fordelt på risikogrupper	2011	2009
20 826	18 950	19 672	Laveste risiko	19 653	20 826
5 224	5 119	4 864	Lav risiko	6 618	6 510
6 631	7 167	6 859	Middels risiko	7 959	7 386
1 698	1 509	1 797	Høy risiko	1 964	1 817
1 738	1 317	1 412	Høyeste risiko	1 412	1 738
618	710	718	Mislighold	718	731
36 735	34 772	35 322	Sum totalt engasjement fordelt på risikogrupper	38 324	39 008

Med totalt engasjement menes kundenes totale engasjement inkludert garantirammer og ubenyttede kreditter.

Det er i tillegg gitt lånetilsagn på 431 millioner kroner i Divisjon PM og 283 millioner kroner i Divisjon BM per 31.12.2011. Disse er ikke diskontert og er derfor ikke inkludert i totalt engasjement.

Morbank			Konsern		
2009	2010	2011	2011	2010	2009
18 434	17 073	17 391	Brutto utlån fordelt på risikogrupper	17 349	18 434
4 608	4 610	4 556	Laveste risiko	6 305	5 674
5 698	6 837	6 347	Lav risiko	7 444	6 461
1 431	1 303	1 584	Middels risiko	1 750	1 534
1 460	1 099	1 262	Høy risiko	1 262	1 460
556	645	676	Høyeste risiko	676	669
32 187	31 567	31 816	Sum brutto utlån fordelt på risikogrupper	34 786	33 942

Morbank			Konsern		
2009	2010	2011	Individuelle nedskrivninger fordelt på risikogrupper	2011	2009
192	216	211	Misligholdt (intern definisjon)	223	224

I bankens interne risikoklassifiseringssystem klassifiseres alle engasjementer med individuelle nedskrivninger som misligholdt uavhengig av ekstern definisjon på mislighold (jmf note 2). De fordeles ikke på ulike risikogrupper slik som øvrige engasjement. Fordeling på risikogrupper er basert på at banken beregner misligholdssannsynlighet for alle kunder i utlånsporteføljen basert på objektive historiske data. Misligholdssannsynligheten benyttes deretter sammen med sikkerhetsverdier til å klassifisere kundene i ulike risikogrupper. Kundene rescores månedlig i bankens porteføljesystem.

Morbank			Konsern		
2009	2010	2011	Forventet årlig gjennomsnittlig netto tap fordelt på risikogrupper	2011	2009
1	1	1	Laveste risiko	1	1
2	2	2	Lav risiko	7	6
12	11	11	Middels risiko	11	16
13	12	12	Høy risiko	14	17
23	21	31	Høyeste risiko	31	23
26	25	18	Mislighold	19	26
77	72	75	Sum forventet årlig gjennomsnittlig netto tap fordelt på risikogrupper	83	89

Forventet årlig gjennomsnittlig netto tap er det beløpet morbanken statistisk forventer å tape på utlånsporteføljen i løpet av en 12 måneders periode. Det er beregnet med bakgrunn i historiske data. I en oppgangskonjunktur vil faktiske årlige tap være lavere enn det gjennomsnittlige forventede tap. I en nedgangskonjunktur vil de faktiske tapene på samme måte kunne bli høyere.

Morbank			Konsern		
2009	2010	2011	Totalt engasjement fordelt på sektor og næring	2011	2009
22 286	20 788	20 989	Lønnstakere o.l	22 431	23 125
5	3	1	Offentlig forvaltning	93	41
2 994	3 110	3 328	Primærnæringer	3 495	3 155
477	462	440	Trebearbeidende industri	459	498
326	499	528	Annen industri	638	428
1 233	1 023	1 110	Bygg og anlegg	1 421	1 559
119	110	111	Kraft- og vannforsyning	181	161
985	1 123	1 129	Varehandel	1 384	1 224
211	221	215	Hotell- og restaurantdrift	220	218
5 666	5 098	5 197	Eiendomsdrift	5 228	5 696
2 034	1 994	1 932	Forretningsmessig tjenesteyting	2 157	2 239
393	313	255	Transport og kommunikasjon	530	656
8	29	86	Øvrig næring	86	10
36 735	34 772	35 322	Sum totalt engasjement fordelt på sektor og næring	38 324	39 008

Morbank			Konsern		
2009	2010	2011	Brutto utlån fordelt på sektor og næring	2011	2009
20 764	19 473	19 490	Lønnstakere o.l	20 932	21 626
5	3	1	Offentlig forvaltning	91	41
2 715	2 779	2 960	Primærnæringer	3 123	2 876
285	403	386	Trebearbeidende industri	404	296
263	366	371	Annen industri	479	337
728	757	756	Bygg og anlegg	1 060	987
95	86	89	Kraft- og vannforsyning	157	137
791	799	799	Varehandel	1 050	968
195	203	198	Hotell- og restaurantdrift	203	202
4 457	4 748	4 846	Eiendomsdrift	4 877	4 480
1 624	1 685	1 729	Forretningsmessig tjenesteyting	1 950	1 807
259	237	189	Transport og kommunikasjon	458	469
8	29	3	Øvrig næring	3	8
32 187	31 567	31 816	Sum brutto utlån fordelt på sektor og næring	34 786	33 942

Morbank			Individuelle nedskrivninger fordelt på sektor og næring	Konsern		
2009	2010	2011		2011	2010	2009
44	46	52	Lønnstakere o.l	57	48	52
3	1	5	Primærnæringer	8	5	11
21	12	11	Trebearbeidende industri	11	12	21
7	10	5	Annen industri	5	15	12
6	28	27	Bygg og anlegg	28	29	8
1	2	1	Kraft- og vannforsyning	1	2	1
16	12	14	Varehandel	14	13	17
15	16	12	Hotell- og restaurantdrift	12	16	15
46	50	54	Eiendomsdrift	54	51	46
30	37	28	Forretningsmessig tjenesteyting	28	38	36
3	2	2	Transport og kommunikasjon	5	2	5
192	216	211	Sum individuelle nedskrivninger fordelt på sektor og næring	223	231	224

Morbank			Forventet årlig gjennomsnittlig tap fordelt på sektor og næring	Konsern		
2009	2010	2011		2011	2010	2009
28	24	28	Lønnstakere o.l	32	26	33
5	10	7	Primærnæringer	9	10	5
			Trebearbeidende industri			
4	6	5	Annen industri	4	6	4
10	10	11	Bygg og anlegg	11	11	13
			Kraft- og vannforsyning			
5	4	6	Varehandel	8	5	7
2	1	1	Hotell- og restaurantdrift	1	1	2
9	11	7	Eiendomsdrift	7	11	9
8	5	7	Forretningsmessig tjenesteyting	8	6	10
6	1	3	Transport og kommunikasjon	4	1	6
77	72	75	Sum forventet årlig gjennomsnittlig tap fordelt på sektor og næring	83	77	89

Morbank			Brutto utlån fordelt på geografiske områder	Konsern		
2009	2010	2011		2011	2010	2009
25 530	24 939	24 569	Hedmark	25 731	26 036	26 529
6 446	6 409	7 035	Landet for øvrig	8 822	7 672	7 492
125	126	113	Utlandet	113	126	125
86	93	99	Opptjente renter, ufordelt	119	108	86
32 187	31 567	31 816	Sum brutto utlån fordelt på geografiske områder	34 786	33 942	34 232

Utlån til ansatte

Morbank			Utlån til ansatte	Konsern		
2009	2010	2011		2011	2010	2009
507	528	558	Utlån til ansatte	661	604	588
19	173	221	Herav lån i SpareBank 1 Boligkreditt	249	199	21

Nedbetalingslån til ansatte gis med inntil 30 års nedbetalingstid og månedlige terminer. Rentenesats for nedbetalingslån og Flexilån til ansatte tilsvarer 75 prosent av laveste ordinære rentesats for privatmarkedslån og Flexilån. Totalt lånebeløp innenfor disse betingelsene kan per 31.12.2011 ikke overstige 1,5 millioner kroner for den enkelte ansatte.

Utlån til og fordringer på kunder knyttet til finansielle leieavtaler (kun konsern)

	2011	2010	2009
Brutto fordringer knyttet til finansielle leieavtaler			
- Inntil 1 år	171	194	206
- Mellom 1 og 5 år	1 008	832	762
- Over 5 år	202	87	99
Sum brutto fordringer	1 381	1 113	1 067
Ikke opptjent inntekt knyttet til finansielle leieavtaler	2	3	3
Netto investeringer knyttet til finansielle leieavtaler	1 379	1 110	1 064
Netto investeringer i finansielle leieavtaler kan analyseres på følgende måte:			
- Inntil 1 år	171	194	205
- Mellom 1 og 5 år	1 006	829	759
- Over 5 år	202	87	99
Sum netto fordringer	1 378	1 110	1 064

Note 14 - Aldersfordeling på forfalte, men ikke nedskrevne utlån

Tabellen viser forfalte beløp på utlån og overtrekk på kreditt/innskudd fordelt på antall dager etter forfall som ikke skyldes forsinkelse i betalingsformidlingen.

Morbank 2011

	Inntil 30 dager	31 - 60 dager	61 - 90 dager	Over 91 dager	Totalt
Utlån til og fordringer på kunder					
- Personmarked	4	2	1	16	23
- Bedriftsmarked	2	7	3	6	18
Sum	6	9	4	22	41

2010

	Inntil 30 dager	31 - 60 dager	61 - 90 dager	Over 91 dager	Totalt
Utlån til og fordringer på kunder					
- Personmarked	9	1		5	15
- Bedriftsmarked	8	16	6	11	41
Sum	17	17	6	16	56

2009

	Inntil 30 dager	31 - 60 dager	61 - 90 dager	Over 91 dager	Totalt
Utlån til og fordringer på kunder					
- Personmarked	3	4	1	9	17
- Bedriftsmarked	6	4	8	27	45
Sum	9	8	9	36	62

Konsern 2011

	Inntil 30 dager	31 - 60 dager	61 - 90 dager	Over 91 dager	Totalt
Utlån til og fordringer på kunder					
- Personmarked	7	3	1	18	29
- Bedriftsmarked	11	10	4	8	33
Sum	18	13	5	26	62

2010

	Inntil 30 dager	31 - 60 dager	61 - 90 dager	Over 91 dager	Totalt
Utlån til og fordringer på kunder					
- Personmarked	11	1		6	18
- Bedriftsmarked	15	19	8	13	55
Sum	26	20	8	19	73

2009

	Inntil 30 dager	31 - 60 dager	61 - 90 dager	Over 91 dager	Totalt
Utlån til og fordringer på kunder					
- Personmarked	6	8	2	12	28
- Bedriftsmarked	6	4	8	27	45
Sum	12	12	10	39	73

Note 15 - Tap på utlån og garantier

2009			Morbank			2010			2011			Konsern			2009		
PM	BM	Tot.	PM	BM	Tot.	PM	BM	Tot.	PM	BM	Tot.	PM	BM	Tot.	PM	BM	Tot.
10	71	81	7	33	40	10	-14	-4	13	-20	-7	1	22	23	12	73	85
Periodens endring i individuelle nedskrivninger																	
-1	38	37	9	-51	-42	-4	11	7	-1	10	9	9	-51	-42	-1	37	36
+ Periodens endring i gruppenedskrivninger																	
3	10	13	5	38	43	3	45	48	13	45	58	21	44	65	9	11	20
+ Konstaterte tap på engasjement som tidligere er nedskrevet																	
13	2	15	8	6	14	13	19	32	13	19	32	10	3	13	13	3	16
+ Konstaterte tap på engasjement som tidligere ikke er nedskrevet																	
7	3	10	6	1	7	18	20	38	20	22	42	7	2	9	7	4	11
- Inngang på tidligere nedskrevne utlån, garantier m.v.																	
18	118	136	23	25	48	5	40	45	19	31	50	34	16	50	26	120	146
Sum tap på utlån og garantier																	

2009			2010			2011			2011			2010			2009		
PM	BM	Tot.	PM	BM	Tot.	PM	BM	Tot.	PM	BM	Tot.	PM	BM	Tot.	PM	BM	Tot.
28	93	121	37	157	194	41	180	221	43	193	236	45	181	226	33	115	148
Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån, garantier, m.v. per 01.01.																	
3	10	13	5	39	44	3	45	48	5	53	58	13	53	66	4	16	20
Konstaterte tap i perioden på utlån, garantier m.v. hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger																	
5	19	24	4	16	20	5	18	22	6	22	27	5	21	26	5	27	32
Tilbakeføring av tidligere års nedskrivninger																	
1	26	27	1	11	12	9	16	25	9	17	26	1	13	14	1	30	31
Økning i nedskrivninger på engasjementer hvor det tidligere er gjort individuelle nedskrivninger																	
16	67	83	12	67	79	8	32	40	14	37	51	15	73	88	20	79	99
Nedskrivninger på engasjementer hvor det tidligere år ikke er gjort individuelle nedskrivninger																	
Inngang på tidligere konstaterte tap																	
37	157	194	41	180	221	50	166	216	55	173	228	43	193	236	45	181	226
Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån og garantier per 31.12. *																	

* Garantietilsetninger er inkludert i balanselinje "Annen gjeld og balanseført forpliktelse", og per 31.12.2011 utgjør dette 5 mill kroner. Tilsvarende tall i 2010 og 2009 er 5 mill kroner og 2 mill kroner.

2009			2010			2011			2011			2010			2009		
PM	BM	Tot.	PM	BM	Tot.	PM	BM	Tot.	PM	BM	Tot.	PM	BM	Tot.	PM	BM	Tot.
27	73	100	26	111	137	35	60	95	38	64	102	29	115	144	29	79	108
Gruppenedskrivninger for dekning av tap på utlån og garantier per 01.01.																	
-1	38	37	9	-51	-42	-4	11	7	-1	11	10	9	-51	-42		36	36
Periodens gruppenedskrivning for dekning av tap på utlån og garantier																	
26	111	137	35	60	95	31	71	102	37	75	112	38	64	102	29	115	144
Gruppenedskrivning for dekning av tap på utlån og garantier per 31.12.																	

Morbank

Konsern

2009	2010	2011	Tap fordelt på sektor og næring	2011	2010	2009
26	13	6	Lønnstakere o.l	9	14	29
			Offentlig forvaltning			-1
	1	4	Primærnæringer	3		4
4	5	3	Trearbeidende industri	3	5	4
	4	-1	Annen industri	-3	4	-1
9	29	1	Bygg og anlegg	1	28	11
5			Kraft- og vannforsyning		2	5
7	4	8	Varehandel	11	3	7
6	2	-1	Hotell- og restaurantdrift	-1	2	6
17	13	7	Eiendomsdrift	7	13	17
20	19	9	Forretningsmessig tjenesteyting	9	22	22
5			Transport og kommunikasjon	1		7
			Øvrige næringer	-1		
37	-42	7	Gruppenedskrivning	9	-43	36
136	48	45	Tap på utlån til kunder	50	50	146

Morbank				2011		Konsern				
2007	2008	2009	2010	2011	Misligholdte (over 90 dg.) og tapsutsatte engasjement	2011	2010	2009	2008	2007
182	243	453	344	368	Misligholdte engasjement	424	390	518	286	278
149	179	234	434	418	Øvrige tapsutsatte engasjement	420	441	247	202	208
331	422	687	778	786	Totalt misligholdte og tapsutsatte engasjement	844	831	765	488	486
90	121	194	221	216	Individuelle nedskrivninger	228	236	226	148	112
241	301	493	557	570	Netto misligholdte og tapsutsatte engasjement	616	595	539	340	374
17	27	35	41	43	Inntektsførte renter på nedskrevne lån	43	41	36	27	17

Med engasjement menes kundens totale engasjement inkludert garantirammer og ubenyttede kreditter.

Sparebanken Hedmark har kredittkort i egen balanse og tallene inkluderer derfor også mislighold og tapsavsetninger på disse.

Note 16 - Kreditteksponering for hver interne risikorating

Banken benytter eget klassifiseringssystem for overvåking av kredittrisiko i porteføljen. Risikoklasseinndeling skjer ut fra hvert enkelt engasjements sannsynlighet for mislighold. Utover misligholdssannsynlighet benytter banken vurdert verdi av sikkerheter (sikkerhetsklasser) som et element i gruppering av kunder. Misligholdssannsynlighet og sikkerhetsklasse danner grunnlag for å gruppere kundene i de forskjellige risikogrupper.

Morbank	Gjennomsnittlig usikret eksponering i %	Totalt engasjement	Gjennomsnittlig usikret eksponering i %	Totalt engasjement	Gjennomsnittlig usikret eksponering i %	Totalt engasjement
Laveste risiko	2,99	19 672	2,78	18 950	2,88	20 826
Lav risiko	11,12	4 864	12,84	5 119	10,60	5 224
Middels risiko	14,55	6 859	15,12	7 167	18,18	6 631
Høy risiko	19,62	1 797	25,97	1 509	16,22	1 698
Høyeste risiko	23,62	1 412	28,17	1 317	28,13	1 738
Misligholdt og nedskrevet	31,6	718	34,21	710	28,16	618
Totalt	8,6	35 322	9,41	34 772	8,98	36 735

Konsern	Gjennomsnittlig usikret eksponering i %		Totalt engasjement		Gjennomsnittlig usikret eksponering i %		Totalt engasjement	
	2011	2011	2010	2010	2009	2009	2009	2009
Laveste risiko	2,99	19 662	2,78	18 950	2,88	20 826		
Lav risiko	12,53	6 613	13,22	6 368	8,54	6 510		
Middels risiko	14,17	7 956	13,47	8 141	16,09	7 499		
Høy risiko	19,96	1 963	23,75	1 671	15,18	1 817		
Høyeste risiko	23,62	1 412	28,17	1 317	28,13	1 738		
Misligholdt og nedskrevet	31,60	718	34,21	710	28,16	618		
Totalt	9,12	38 324	9,35	37 157	8,46	39 008		

Gjennomsnittlig usikret eksponering er estimert på basis av gjennomsnittlig sikkerhetsdekning i hver sikkerhetsklasse. Sporebanken Hedmarks policy er at det som hovedprinsipp skal legges til grunn en forsiktig verddivurdering av sikkerheter. Banken har kredittkortportefølje som er usikret, denne inngår i tabellen.

Note 17 - Maksimal kreditteksponering, ikke hensyntatt pantstillelser

Tabellen nedenfor viser maksimal eksponering mot kredittrisiko. Eksponeringen er vist brutto før eventuelle pantstillelser og tillatte motregninger.

Morbank			Konsern	2011	2010	2009
2009	2010	2011				
Eiendeler						
964	882	266	Kontanter og fordringer på sentralbanker	266	882	964
1 798	2 054	3 010	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	364	57	152
32 187	31 567	31 816	Brutto utlån til og fordringer på kunder	34 786	33 942	34 232
-192	-95	-211	- Individuelle nedskrivninger	-223	-231	-224
-137	-216	-102	- Nedskrivninger på grupper av utlån	-112	-102	-144
31 858	31 256	31 503	Netto utlån til og fordringer på kunder	34 451	33 609	33 864
4 180	4 531	5 235	Sertifikater, obligasjoner og rentefond	5 235	4 531	4 180
295	270	376	Finansielle derivater	376	270	295
39 095	38 993	40 390	Sum eiendeler	40 692	39 349	39 455
Forpliktelses						
708	627	684	Betingede forpliktelses (stilte garantier)	569	557	638
3 840	2 834	3 650	Ubenyttede kreditter	2 936	2 680	3 840
578	764	714	Lånetilsagn	714	764	578
		9	Andre forpliktelses	9		
5 126	4 225	5 057	Sum finansielle garantistillelser	4 228	4 001	5 056
44 221	43 218	45 447	Sum total kredittrisikoeksponering	44 920	43 350	44 511

Kredittrisikoeksponering knyttet til finansielle eiendeler fordelt på geografiske områder

Morbank			2011	Konsern		
2009	2010	2011		2011	2010	2009
Bankaktiviteter						
31 265	30 283	31 315	Hedmark	28 984	29 159	30 399
8 535	8 200	8 585	Landet for øvrig	10 391	9 463	9 730
189	152	150	Utlandet	150	152	189
-329	-311	-313	Tapsavsetninger ufordelt	-335	-333	-368
86	93	99	Opptjente renter ufordelt	119	108	86
39 746	38 417	39 836	Totalt bankaktiviteter	39 309	38 549	40 036
Aktiviteter finansielle instrumenter						
3 039	3 554	4 756	Norge	4 756	3 554	3 039
1 146	968	817	Europa/Australia	817	968	1 146
290	279	38	USA	38	279	290
4 475	4 801	5 611	Totalt aktiviteter finansielle instrumenter	5 611	4 801	4 475
44 221	43 218	45 447	Totalt fordelt på geografiske områder	44 920	43 350	44 511

Note 18 - Kredittkvalitet per klasse av finansielle eiendeler

Morbank	2011	Noter	Verken misligholdt eller nedskrevet					Misligholdt eller individuelt nedskrevet	Sum
			Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko		
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	12	3 010						3 010	
Brutto utlån til og fordringer på kunder målt til amortisert kost									
Personmarked	13	12 064	2 645	2 343	348	429	253	18 082	
Bedriftsmarked	13	4 509	1 744	3 836	1 216	808	412	12 525	
Brutto utlån til og fordring på kunder og kredittinstitusjoner klassifisert som finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet ved første gangs innregning									
Personmarked	13	732	121	86	7	5	2	953	
Bedriftsmarked	13	111	47	68	7	16	7	256	
Sum brutto utlån		20 426	4 557	6 333	1 578	1 258	674	34 826	
Finansielle investeringer									
Sertifikater, obligasjoner og rentefond	19	2 928	1 421	834	49	3		5 235	
Sum finansielle investeringer		2 928	1 421	834	49	3		5 235	
Totalt utlansrelaterte eiendeler		23 354	5 978	7 167	1 627	1 261	674	40 061	

Morbank	Noter	Verken misligholdt eller nedskrevet					Misligholdt eller individuelt nedskrevet	Sum
		Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko		
2010								
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	12	2 054						2 054
Brutto utlån til og fordringer på kunder målt til amortisert kost								
Privatmarked	13	12 377	3 056	2 516	286	352	219	18 806
Bedriftsmarked	13	4 070	1 416	4 229	1 002	742	406	11 865
Brutto utlån til og fordring på kunder og kredittinstitusjoner klassifisert som finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet ved første gangs innregning								
Personmarked	13	522	94	58	6	5		685
Bedriftsmarked	13	107	44	34	9		17	211
Sum brutto utlån		19 130	4 610	6 837	1 303	1 099	642	33 621
Finansielle investeringer								
Sertifikater, obligasjoner og rentefond	19	1 877	1 886	724	38	6		4 531
Sum finansielle investeringer		1 877	1 886	724	38	6		4 531
Totalt utlansrelaterte eiendeler		21 007	6 496	7 561	1 341	1 105	642	38 152

Morbank	Noter	Verken misligholdt eller nedskrevet					Misligholdt eller individuelt nedskrevet	Sum
		Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko		
2009								
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	12	1 798						1 798
Brutto utlån til og fordringer på kunder målt til amortisert kost								
Personmarked	13	13 794	2 987	2 426	335	286	201	20 029
Bedriftsmarked	13	3 980	1 456	3 178	1 091	1 157	348	11 210
Brutto utlån til og fordring på kunder og kredittinstitusjoner klassifisert som finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet ved første gangs innregning								
Personmarked	13	564	114	61	5	3	2	749
Bedriftsmarked	13	96	51	33		14	5	199
Sum brutto utlån		20 232	4 608	5 698	1 431	1 460	556	33 985
Finansielle investeringer								
Sertifikater og obligasjoner	19	1 268	2 129	745	38			4 180
Sum finansielle investeringer		1 268	2 129	745	38	0		4 180
Totalt utlansrelaterte eiendeler		21 500	6 737	6 443	1 469	1 460	556	38 165

Konsern	Noter	Verken misligholdt eller nedskrevet					Misligholdt eller individuelt nedskrevet	Sum
		Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko		
2011								
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	12	364						364
Brutto utlån til og fordringer på kunder målt til amortisert kost								
Personmarked	13	12 064	3 257	3 151	352	429	253	19 506
Bedriftsmarked	13	4 466	2 881	4 126	1 378	808	412	14 071
Brutto utlån til og fordring på kunder og kredittinstitusjoner klassifisert som finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet ved første gangs innregning								
Personmarked	13	732	121	86	7	5	2	953
Bedriftsmarked	13	111	47	68	7	16	7	256
Sum brutto utlån		17 737	6 306	7 431	1 744	1 258	674	35 150
Finansielle investeringer								
Sertifikater, obligasjoner og rentefond	19	2 928	1 421	834	49	3		5 235
Sum finansielle investeringer		2 928	1 421	834	49	3		5 235
Totalt utlansrelaterte eiendeler		20 665	7 727	8 265	1 793	1 261	674	40 385

Konsern	Noter	Verken misligholdt eller nedskrevet					Misligholdt eller individuelt nedskrevet	Sum
		Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko		
2010								
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	12	57						57
Brutto utlån til og fordringer på kunder målt til amortisert kost								
Personmarked	13	12 377	3 480	3 167	286	375	219	19 904
Bedriftsmarked	13	4 070	2 234	4 549	1 052	831	406	13 142
Brutto utlån til og fordring på kunder og kredittinstitusjoner klassifisert som finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet ved første gangs innregning								
Personmarked	13	522	94	58	6	5		685
Bedriftsmarked	13	107	44	34	9		17	211
Sum brutto utlån		17 133	5 852	7 808	1 353	1 211	642	33 999
Finansielle investeringer								
Sertifikater, obligasjoner og rentefond	19	1 877	1 886	724	38	6		4 531
Sum finansielle investeringer		1 877	1 886	724	38	6		4 531
Totalt utlansrelaterte eiendeler		19 010	7 738	8 532	1 391	1 217	642	38 530

Konsern	Noter	Verken misligholdt eller nedskrevet					Misligholdt eller individuelt nedskrevet	Sum
		Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko		
2009								
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	12	152						152
Brutto utlån til og fordringer på kunder målt til amortisert kost								
Personmarked	13	13 832	3 338	2 935	353	286	213	20 957
Bedriftsmarked	13	3 980	2 204	3 429	1 182	1 155	377	12 327
Brutto utlån til og fordring på kunder og kredittinstitusjoner klassifisert som finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet ved første gangs innregning								
Personmarked	13	564	114	61	5	3	2	749
Bedriftsmarked	13	96	51	33	0	14	5	199
Sum brutto utlån		18 624	5 707	6 458	1 540	1 458	597	34 384
Finansielle investeringer								
Sertifikater og obligasjoner	19	1 268	2 129	745	38			4 180
Sum finansielle investeringer		1 268	2 129	745	38	0	0	4 180
Totalt utlånsrelaterte eiendeler		19 892	7 836	7 203	1 578	1 458	597	38 564

Fordelingen av finansielle investeringer i ulike risikogrupper er foretatt basert på rating fra Standard Poor's, Moody's, Fitch eller et anerkjent norsk meglerhus etter konverteringstabellen vist under. For noen utstedelser foreligger det hverken offisiell rating fra ratingbyråene eller skyggerating fra meglerhus. I 2011 beløper disse seg til 1 069 mill kroner, herunder sertifikater i kommuner og fylkeskommuner (849 mill kroner) samt beholdninger i to pengemarkedsfond (220 mill kroner). De offentlige utstederne er skjønnsmessig fordelt til kategorien laveste risiko. Rentefondene investerer i bankpapirer med minimum rating BBB og er følgelig plassert i kategorien middels risiko.

Kredittkvalitet	Rating (presentert i S&P's format)			
Laveste risiko	AAA	AA+	AA	AA-
Lav risiko	A+	A	A-	
Middels risiko	BBB+	BBB	BBB-	
Høy risiko	BB+	BB	BB-	
Høyeste risiko	B+	eller lavere		

Note 19 - Sertifikater, obligasjoner og rentefond

Alle beløp er like for morbank og konsern

Sertifikater, obligasjoner og rentefond fordelt på utstedersektor	2011	2010	2009
Stat			
pålydende verdi	150	50	
virkelig verdi	155	54	
Annen offentlig utsteder			
pålydende verdi	945	150	190
virkelig verdi	951	149	190
Finansielle foretak			
pålydende verdi	3 090	3 569	2 918
virkelig verdi	3 151	3 600	2 937
Ikke-finansielle foretak			
pålydende verdi	990	738	1 059
virkelig verdi	977	728	1 053
Sum rentepapirer, pålydende verdi	5 175	4 507	4 167
Sum rentepapirer, virkelig verdi over resultatet	5 235	4 531	4 180

Virkelig verdi presenteres inklusiv påløpte renter (dirty price). Påløpte renter utgjør 52 mill kroner i 2011, 44 mill kroner i 2010 og 38 mill kroner i 2009.

Se note 18 for nærmere spesifisering av risiko knyttet til rentepapirer.

Note 20 - Finansielle derivater

Alle beløp er like for morbank og konsern

Til virkelig verdi over resultatet	2011		
	Kontraktssum	Virkelig verdi	
Valutainstrumenter		Eiendeler	Forpliktelser
Valutaterminer	1 839	41	26
Valutabytteavtaler	1 985	4	19
Sum valutainstrumenter	3 824	46	45
Renteinstrumenter			
Rentebytteavtaler (inkl. rente- og valutaswap)	10 606	317	177
Andre rentekontrakter	430	12	
Sum renteinstrumenter	11 036	330	177
Andre derivater			
Garantiforpliktelse overfor Eksportfinans AS	57		4
Sum valuta- og renteinstrumenter			
Sum valutainstrumenter	3 824	46	45
Sum renteinstrumenter	11 036	330	177
Sum andre derivater	57	0	4
Sum	14 917	376	225

Alle beløp er like for morbank og konsern

Til virkelig verdi over resultatet	2010		
	Kontraktssum	Virkelig verdi	
Valutainstrumenter		Eiendeler	Forpliktelser
Valutaterminer	1 773	58	44
Valutabytteavtaler	1 738	4	37
Sum valutainstrumenter	3 511	62	81
Renteinstrumenter			
Rentebytteavtaler (inkl. rente- og valutaswap)	8 486	198	122
Andre rentekontrakter	1 130	10	
Sum renteinstrumenter	9 616	208	122
Andre derivater			
Garantiforpliktelse overfor Eksportfinans AS	67		12
Sum valuta- og renteinstrumenter			
Sum valutainstrumenter	3 511	62	81
Sum renteinstrumenter	9 616	208	122
Sum andre derivater	67	0	12
Sum	13 194	270	215

Alle beløp er like for morbank og konsern

Til virkelig verdi over resultatet	2009		
	Kontraktssum	Virkelig verdi	
Valutainstrumenter		Eiendeler	Forpliktelser
Valutaterminer	2 569	21	35
Valutabytteavtaler	1 480	15	5
Sum valutainstrumenter	4 049	36	40
Renteinstrumenter			
Rentebytteavtaler (inkl. rente- og valutaswap)	7 779	95	99
Andre rentekontrakter	1 133	6	1
Sum renteinstrumenter	8 912	101	100
Andre derivater			
Garantiforpliktelse overfor Eksportfinans AS	67		13
Sum valuta- og renteinstrumenter			
Sum valutainstrumenter	4 049	36	40
Sum renteinstrumenter	8 912	101	100
Påløpte renter		158	41
Sum andre derivater	67	0	13
Sum	13 028	295	194

Note 21 - Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser

Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser er klassifisert som enten finansielle eiendeler holdt for omsetning (HFO) eller finansielle eiendeler tilgjengelig for salg (TFS).

Alle beløp er like for morbank og konsern.

Aksjer og andeler	2011	2010	2009
Til virkelig verdi over resultat	4	5	76
- Børsnoterte	4	5	76
Tilgjengelig for salg	308	354	458
- Børsnoterte	72	97	69
- Unoterte	236	257	389
Sum aksjer og andeler	312	359	534
Sum børsnoterte selskaper	76	102	145
Sum unoterte selskaper	236	257	389

2011		Eierandel (%)	Vår beholdning (antall)	Ansk.kost (1000 kr)	Markedsverdi/bokført verdi (1000 kr)
Børsnoterte selskaper	Klassifisering				
Visa Inc.	TFS	0,0 %	13 710	5 891	8 382
Sum børsnoterte aksjer				5 891	8 382
SpareBank 1 Nøtterøy-Tønsberg	HFO	4,7 %	50 500	5 555	3 699
SpareBank 1 Ringerike Hadeland	TFS	0,3 %	41 338	5 126	4 837
Sparebanken Møre	TFS	0,4 %	29 999	6 909	5 280
Totens Sparebank	TFS	19,9 %	860 966	86 033	53 380
Sum børsnoterte egenkapitalbevis				103 623	67 196
Sum børsnoterte aksjer og egenkapitalbevis				109 514	75 578
Unoterte selskaper					
Argo ProAktiv	TFS		100 000	10 000	10 644
Eiendoms kreditt	TFS	2,0 %	32 510	3 446	3 479
Eksportfinans	TFS	1,3 %	3 499	52 127	48 986
Nets Holding	TFS	1,4 %	2 591 201	112 312	126 978
Nordito Property	TFS	3,1 %	313 715	10 666	8 533
Norgesinvestor IV	TFS	1,7 %	79 000	7 900	7 805
Norgesinvestor Opportunities	TFS	6,4 %	80 000	8 000	7 336
Norgesinvestor Pro	TFS	10,9 %	150 000	15 000	16 089
Øvrige	TFS			11 432	6 095
Sum ikke børsnoterte aksjer og andeler				230 883	235 945
Sum aksjer, andeler og egenkapitalbevis				340 397	311 523

Note 22 - Klassifikasjon av finansielle instrumenter

Morbank	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet				
	Holdt for omsetning	Bestemt regnskapsført til virkelig verdi	Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	Finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost	Totalt
2011					
Eiendeler					
Kontanter og fordringer på sentralbanker				372	372
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner				3 010	3 010
Brutto utlån til og fordringer på kunder		1 209		30 607	31 816
- Individuelle nedskrivninger				-211	-211
- Nedskrivninger på grupper av utlån				-102	-102
Netto utlån til og fordringer på kunder	0	1 209	0	30 294	31 503
Sertifikater, obligasjoner og rentefond		5 235			5 235
Finansielle derivater	376				376
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	4		308		312
Sum eiendeler	379	6 444	308	33 676	40 807
Gjeld					
Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner				3 010	3 010
Innskudd fra og gjeld til kunder		798		25 244	26 042
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		7 598			7 598
Finansielle derivater	225				225
Sum gjeld	225	8 396	0	28 254	36 875

Konsern	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet				
	Holdt for omsetning	Bestemt regnskapsført til virkelig verdi	Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	Finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost	Totalt
2011					
Eiendeler					
Kontanter og fordringer på sentralbanker				372	372
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner				364	364
Brutto utlån til og fordringer på kunder		1 209		33 577	34 786
- Individuelle nedskrivninger				-223	-223
- Nedskrivninger på grupper av utlån				-112	-112
Netto utlån til og fordringer på kunder	0	1 209	0	33 242	34 451
Sertifikater, obligasjoner og rentefond		5 235			5 235
Finansielle derivater	376				376
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	4		308		312
Sum eiendeler	379	6 444	308	33 978	41 109
Gjeld					
Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner		805		25 102	25 907
Innskudd fra og gjeld til kunder		7 598			7 598
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	225				225
Finansielle derivater	225	8 403	0	28 110	36 738
Sum gjeld	225	8 396	0	28 254	36 875

Morbank	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet				
	Holdt for omsetning	Bestemt regnskapsført til virkelig verdi	Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	Finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost	Totalt
2010					
Eiendeler					
Kontanter og fordringer på sentralbanker				995	995
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner				2 054	2 054
Brutto utlån til og fordringer på kunder		932		30 635	31 567
- Individuelle nedskrivninger				-216	-216
- Nedskrivninger på grupper av utlån				-95	-95
Netto utlån til og fordringer på kunder	0	932	0	30 324	31 256
Sertifikater, obligasjoner og rentefond		4 531			4 531
Finansielle derivater	270				270
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	5		354		359
Sum eiendeler	275	5 463	354	33 373	39 465
Gjeld					
Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner				3 837	3 837
Innskudd fra og gjeld til kunder		452		23 756	24 208
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		7 430			7 430
Finansielle derivater	215				215
Sum gjeld	215	7 882	0	27 593	35 690

Konsern	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet				
	Holdt for omsetning	Bestemt regnskapsført til virkelig verdi	Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	Finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost	Totalt
2010					
Eiendeler					
Kontanter og fordringer på sentralbanker				995	995
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner				57	57
Brutto utlån til og fordringer på kunder		932		33 010	33 942
- Individuelle nedskrivninger				-231	-231
- Nedskrivninger på grupper av utlån				-102	-102
Netto utlån til og fordringer på kunder	0	932	0	32 677	33 609
Sertifikater, obligasjoner og rentefond		4 531			4 531
Finansielle derivater	270				270
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	5		354		359
Sum eiendeler	275	5 463	354	33 729	39 821
Gjeld					
Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner				3 836	3 836
Innskudd fra og gjeld til kunder		452		23 631	24 083
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		7 430			7 430
Finansielle derivater	215				215
Sum gjeld	215	7 882	0	27 467	35 564

Morbank	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet				
	Holdt for omsetning	Bestemt regnskapsført til virkelig verdi	Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	Finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost	Totalt
2009					
Eiendeler					
Kontanter og fordringer på sentralbanker				1 081	1 081
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner				1 798	1 798
Brutto utlån til og fordringer på kunder		974		31 213	32 187
- Individuelle nedskrivninger				-192	-192
- Nedskrivninger på grupper av utlån				-137	-137
Netto utlån til og fordringer på kunder	0	974	0	30 884	31 858
Sertifikater, obligasjoner og rentefond		4 180			4 180
Finansielle derivater	295				295
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	76		458		534
Sum eiendeler	371	5 154	458	33 763	39 746
Gjeld					
Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner				3 010	3 010
Innskudd fra og gjeld til kunder		798		25 244	26 042
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		7 598			7 598
Finansielle derivater	225				225
Sum gjeld	225	8 396	0	28 254	36 875

Konsern	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet				
	Holdt for omsetning	Bestemt regnskapsført til virkelig verdi	Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	Finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost	Totalt
2009					
Eiendeler					
Kontanter og fordringer på sentralbanker				1 081	1 081
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner				152	152
Brutto utlån til og fordringer på kunder		974		33 258	34 232
- Individuelle nedskrivninger				-224	-224
- Nedskrivninger på grupper av utlån				-144	-144
Netto utlån til og fordringer på kunder	0	974	0	32 890	33 864
Sertifikater, obligasjoner og rentefond		4 180			4 180
Finansielle derivater	295				295
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	76		458		534
Sum eiendeler	371	5 154	458	34 123	40 106
Gjeld					
Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner				3 008	3 008
Innskudd fra og gjeld til kunder		319		5 108	5 108
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		7 487		22 762	23 081
Finansielle derivater	194				194
Sum gjeld	194	7 806	0	27 870	35 870

Note 23 - Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter

Tabellen under viser finansielle instrumenter til virkelig verdi etter verdsettelsesmetoden. De ulike nivåene er definert som følger:

- Nivå 1: Notert pris i et aktivt marked for en identisk eiendel eller forpliktelse.
- Nivå 2: Verdsettelse basert på andre observerbare faktorer enn notert pris (brukt i nivå 1) enten direkte (pris) eller indirekte (utledet fra priser) for eiendelen eller forpliktelsen.
- Nivå 3: Verdsettelse basert på faktorer som ikke er hentet fra observerbare markeder (ikke observerbare forutsetninger).

Alle beløp er like for morbank og konsern.

2011 Eiendeler	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater		376		376
- Obligasjoner, sertifikater og rentefond		5 235		5 235
- Egenkapitalinstrumenter	4			4
- Fastrentelån		1 202		1 202
- Lån med rentegaranti			7	7
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Egenkapitalinstrumenter	72	11	225	308
Sum eiendeler	76	6 823	233	7 132

Forpliktelseser	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle forpliktelseser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater		221	4	225
- Verdipapirgjeld		7 598		7 598
- Fastrenteinnskudd		437		437
- Termininnskudd			368	368
Sum forpliktelseser	0	8 256	372	8 628

2010 Eiendeler	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater		270		270
- Obligasjoner, sertifikater og rentefond		4 531		4 531
- Egenkapitalinstrumenter	5			5
- Fastrentelån		926		926
- Lån med rentegaranti			12	12
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Egenkapitalinstrumenter	97	11	246	354
Sum eiendeler	102	5 737	258	6 097

Forpliktelseser	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle forpliktelseser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater		204	12	215
- Verdipapirgjeld		7 430		7 430
- Fastrenteinnskudd		228		228
- Termininnskudd			224	224
Sum forpliktelseser	0	7 862	236	8 098

Alle beløp er like for morbank og konsern.

2009 Eiendeler	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater		295		295
- Obligasjoner, sertifikater og rentefond		4 180		4 180
- Egenkapitalinstrumenter	76			76
- Fastrentelån		960		960
- Lån med rentegaranti			14	14
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Egenkapitalinstrumenter	69		389	458
Sum eiendeler	145	5 435	403	5 984

Forpliktelseser	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle forpliktelseser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater		182	13	194
- Verdipapirgjeld		7 487		7 487
- Fastrenteinnskudd		25		25
- BMA-innskudd			2	2
Sum forpliktelseser	0	7 693	15	7 708

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er basert på markedspris på balansedagen. Et marked er betraktet som aktivt dersom markedskursene er enkelt og regelmessig tilgjengelige fra en børs, handler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse prisene representerer faktiske og regelmessige forekommende markedstransaksjoner på en armlengdes avstand. Markedsprisen som benyttes for finansielle eiendeler er gjeldende kjøpskurs; for finansielle forpliktelseser benyttes gjeldende salgskurs. Instrumenter inkludert i nivå 1 omfatter kun egenkapitalinstrumenter notert på Oslo Børs eller New York Stock Exchange klassifisert som holdt for omsetning eller tilgjengelig for salg.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked (for eksempel enkelte OTC derivater) bestemmes ved å bruke verdsettelsesmetoder. Disse verdsettelsesmetodene maksimerer bruken av observerbare data der det er tilgjengelig, og belager seg minst mulig på konsernets egne estimater. Dersom alle vesentlige data som kreves for å fastsette virkelig verdi av et instrument er observerbare data, er instrumentet inkludert i nivå 2.

Dersom en eller flere vesentlige data ikke er basert på observerbare markedsdata, er instrumentet inkludert i nivå 3.

Verdsettelsesmetoder som brukes til å verdsette finansielle instrumenter inkluderer:

- Virkelig verdi av rentebytteavtaler er beregnet som nåverdien av estimert fremtidig kontantstrøm basert på observerbar rentekurve.
- Virkelig verdi av forwardkontrakter i fremmed valuta er bestemt ved å se på nåverdien av forskjellen mellom avtalt terminkurs og terminkurs på balansedagen.
- Virkelig verdi av obligasjoner og sertifikater (eiendeler og forpliktelseser) er beregnet som nåverdien av estimert fremtidig kontantstrøm basert på observerbar avkastningskurve, herunder inkludert en indikert kredittspread på utsteder fra et anerkjent meglerhus eller Reuters prissettingstjeneste.
- Virkelig verdi av fastrenteinnskudd og -utlån er beregnet som nåverdien av estimert fremtidig kontantstrøm basert på observerbar swaprentekurve med tillegg for et implisitt påslag beregnet som differanse mellom referanserenten og rente gitt av bankens prisliste på balansedagen.
- Andre teknikker, slik som multiplikatormodeller, er benyttet for å fastsette virkelig verdi på de resterende finansielle instrumentene.

Følgende tabeller presenterer endringene i instrumentene klassifisert i nivå 3:

2011	Lån med rentegaranti	Egenkapital-instrumenter	Derivater	BMA-innskudd	Sum
Inngående balanse	12	246	-12	-224	22
Investeringer i perioden		5	10	224	239
Salg/innløsning i perioden	-5	-2		-368	-375
Gevinst eller tap ført i resultatet			-2		-2
Gevinst eller tap ført direkte mot totalresultatet		-24			-24
Utgående balanse	7	225	-4	-368	-140
Gevinst eller tap for perioden inkludert i resultatet for eiendeler eiet på balansedagen			-2		-2

2010	Lån med rentegaranti	Egenkapital-instrumenter	Derivater	BMA-innskudd	Sum
Inngående balanse	14	389	-13	-2	388
Investeringer i perioden		125			125
Salg/innløsning i perioden	-2	-318		2	-318
Gevinst eller tap ført i resultatet		106	1		107
Gevinst eller tap ført direkte mot totalresultatet		-56			-56
Utgående balanse	12	246	-12	0	246
Gevinst eller tap for perioden inkludert i resultatet for eiendeler eiet på balansedagen		111	1		112

2009	Lån med rentegaranti	Egenkapital-instrumenter	Derivater	BMA-innskudd	Sum
Inngående balanse	16	295	-35	-2	274
Investeringer i perioden		160			160
Salg/innløsning i perioden	-2	-139			-141
Gevinst eller tap ført i resultatet		-6	22		15
Gevinst eller tap ført direkte mot totalresultatet		79			79
Utgående balanse	14	389	-13	-2	388
Gevinst eller tap for perioden inkludert i resultatet for eiendeler eiet på balansedagen		3	22		25

Gevinst eller tap fra instrumenter klassifisert i nivå 3 ført over resultatet er i sin helhet inkludert i resultatlinjen "Netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelseser".

Note 24 - Opplysninger om virkelig verdi

	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
	31.12.11	31.12.11	31.12.10	31.12.10	31.12.09	31.12.09
Morbank						
EIENDELER						
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	3 010	3 010	2 054	2 054	1 798	1 798
<i>Netto utlån til og fordringer på kunder:</i>						
PM	19 407	19 407	19 251	19 251	20 485	20 485
BM	12 096	12 096	12 005	12 005	11 373	11 373
Verdipapirer	5 546	5 546	4 890	4 890	4 713	4 713
Derivater	376	376	270	270	295	295
Sum finansielle eiendeler	40 435	40 435	38 470	38 470	38 664	38 664
FORPLIKTELSE						
Gjeld til kredittinstitusjoner	3 010	3 010	3 837	3 837	5 109	5 109
Innskudd fra og gjeld til kunder	26 042	26 042	24 208	24 208	23 187	23 187
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	7 598	7 598	7 430	7 430	7 487	7 487
Derivater	225	225	215	215	194	194
Sum finansielle forpliktelser	36 875	36 875	35 690	35 690	35 977	35 977
Konsern						
EIENDELER						
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	364	364	57	57	152	152
<i>Netto utlån til og fordringer på kunder:</i>						
PM	20 840	20 840	20 332	20 332	21 589	21 589
BM	13 611	13 611	13 277	13 277	12 275	12 275
Verdipapirer	5 546	5 546	4 890	4 890	4 713	4 713
Derivater	376	376	270	270	295	295
Sum finansielle eiendeler	40 737	40 737	38 826	38 826	39 024	39 024
FORPLIKTELSE						
Gjeld til kredittinstitusjoner	3 008	3 008	3 837	3 837	5 108	5 108
Innskudd fra og gjeld til kunder	25 907	25 907	24 083	24 083	23 081	23 081
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	7 598	7 598	7 430	7 430	7 487	7 487
Derivater	225	225	215	215	194	194
Sum finansielle forpliktelser	36 738	36 738	35 565	35 565	35 870	35 870

Generelt

Finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi

Finansielle instrumenter, med unntak av kundeutlån og kundeinnskudd med flytende rente samt gjeld til kredittinstitusjoner, vurderes til virkelig verdi. For nærmere beskrivelse henvises til note 2 og 4.

Finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost

Finansielle instrumenter som ikke måles til virkelig verdi regnskapsføres til amortisert kost. For nærmere beskrivelse se note 2. Amortisert kost innebærer verdsetting av balanseposter etter opprinnelig avtalte kontantstrømmer, eventuelt justert for nedskrivninger.

Verdsetting til virkelig verdi vil alltid være beheftet med usikkerhet.

Vurdering av virkelig verdi av poster ført til amortisert kost

Ved vurdering av virkelig verdi av poster ført til amortisert kost har vi delt inn i følgende: utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner, utlån til kunder i personmarkedet og i bedriftsmarkedet, innskudd fra og gjeld til kunder og gjeld til kredittinstitusjoner.

Utlån til kunder og kredittinstitusjoner prises på ulike måter. Her følger en oversikt over ulike prismodeller fordelt på de ulike kategoriene:

- Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner prises med utgangspunkt i NIBOR.
- Utlån til kunder i personmarkedet prises med flytende og fast kunderente.
- Utlån til kunder i bedriftsmarkedet prises med flytende og fast kunderente samt at en del lån prises med utgangspunkt i NIBOR.

Alle fastrentelån bokføres til virkelig verdi i bankens regnskap.

Etter bankens vurdering har lån til person- og bedriftsmarkedet med flytende rente en riktig markedspris på balansetidspunktet. Begrunnelsen for dette er at den flytende renten kontinuerlig vurderes og justeres i henhold til rentenivået i kapitalmarkedet og endringer i konkurransesituasjonen.

NIBOR-lån på til sammen 6 833 mill kroner (fordelt på bedriftsmarkedet og kredittinstitusjoner) per 31.12.2011 er inngått med forskjellige marginer og med ulike tidsintervall for renteregulering. Samlet sett har denne porteføljen etter bankens vurdering en riktig markedspris. De øvrige NIBOR-lånene kan reforhandles kontinuerlig. Banken tilstreber at disse lånene har rett markedspris til enhver tid.

Gjeld til kredittinstitusjoner og innskudd fra kunder

For innskudd fra kunder og gjeld til kredittinstitusjoner estimeres virkelig verdi lik bokført verdi siden disse i all hovedsak har flytende rente.

Basert på overnevnte vurderinger blir det ingen forskjell mellom bokført verdi og virkelig verdi i tabellen over.

Note 25 - Investeringer i datterselskaper, tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet

Firma	Ansk. tidsp.	Forretningskontor	Eierandel i prosent
Investering i datterselskaper			
Aksjer eid av morbanken			
Hedmark Eiendom AS	1988	Hamar, Norge	100,00 %
SpareBank 1 Finans Østlandet AS	1995	Hamar, Norge	100,00 %
Consis AS	2011	Hamar, Norge	100,00 %
Vato AS	1981	Hamar, Norge	100,00 %
Investeringer i tilknyttede selskaper			
Bank 1 Oslo Akershus AS	2010	Oslo, Norge	12,00 %
SpareBank 1 Boligkreditt AS	2007	Stavanger, Norge	7,96 %
Fageråsen Invest AS	2006	Trysil, Norge	36,00 %
Engerdal Høvleribygge AS	1995	Engerdal, Norge	20,00 %
Investeringer i felleskontrollert virksomhet			
Torggt 22 AS	2001	Hamar, Norge	50,00 %
SpareBank 1 Gruppen AS	2006	Oslo, Norge	12,00 %
SpareBank 1 Utvikling DA	2006	Oslo, Norge	11,30 %

Aksjer i datterselskaper morbank

Investeringer er bokført til anskaffelseskost i morbanken. Det foretas full konsolidering i konsernregnskapet.

2011	Selskapets aksjekapital	Antall aksjer	Eiendeler	Gjeld	Sum inntekter	Sum kostnader	Selskapets årsresultat	Bokført verdi 2011
SpareBank 1 Finans Østlandet AS	285,0	285 000	3 086	2 772	89	47	27	285
Sum investering i kredittinstitusjoner			3 086	2 772	89	47	27	285
Hedmark Eiendom AS	0,5	500	130	119	58	50	6	8
Consis AS	12,5	1 250 000	79	71	44	55	-9	40
Vato AS	0,6	352	12	0	2	2	0	9
Sum investering i andre datterselskaper			221	190	104	107	-3	57
Sum investeringer i konsernselskap morbank			3 307	2 962	193	154	24	342

2010	Selskapets aksjekapital	Antall aksjer	Eiendeler	Gjeld	Sum inntekter	Sum kostnader	Selskapets årsresultat	Bokført verdi 2010
SpareBank 1 Finans Østlandet AS	285,0	285 000	2 438	2 118	83	38	31	285
Sum investering i kredittinstitusjoner			2 438	2 118	83	38	31	285
Hedmark Eiendom AS	0,5	500	124	117	55	48	5	8
Meglereiendom AS	0,2	100	4	0	3	0	3	3
Vato AS	0,6	352	11	0	2	2	0	9
Sum investering i andre datterselskaper			139	117	60	50	8	20
Sum investeringer i konsernselskap morbank			2 577	2 235	143	88	39	305

2009	Selskapets aksjekapital	Antall aksjer	Eiendeler	Gjeld	Sum inntekter	Sum kostnader	Selskapets årsresultat	Bokført verdi 2009
SpareBank 1 Finans Østlandet AS	285,0	285 000	2 087	1 770	90	34	32	285
Sum investering i kredittinstitusjoner			2 087	1 770	90	34	32	285
Hedmark Eiendom AS	0,5	500	107	95	53	50	2	8
Meglereiendom AS	0,2	100	1	0	1	0	1	3
Vato AS	0,6	352	11	0	2	2	0	9
Sum investering i andre datterselskaper			119	95	56	52	3	20
Sum investeringer i konsernselskap morbank			2 206	1 865	146	86	35	305

Investeringer i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet

Tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet er bokført til anskaffelseskost i morbanken. Konserntall er presentert etter egenkapitalmetoden.

Morbank			Konsern		
2009	2010	2011	2011	2010	2009
532	579	1 009	1 272	743	1 030
50	436	91		200	-104
-3	-6			-6	
			44	230	-23
			75	124	-64
			-62	-19	-96
579	1 009	1 100	1 329	1 272	743

Inntekter fra investeringer i datterselskaper, tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet

Morbank			Konsern		
2009	2010	2011	2011	2010	2009
96	14	53			
			59	101	100
			9	23	
			7	5	
					19
153					-181
	12	3			
25	37	43			
-3	-6			-6	
			1	1	-2
271	63	108	76	124	-64

Konsernets eierandeler i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet

2011	Eierandel	Antall aksjer	Eiendeler	Gjeld	Inntekter	Kostnader	Resultat	Bokført verdi 2011
Bank 1 Oslo Akershus AS	12,00 %	409 667	3 383	3 193	95	75	9	190
SpareBank 1 Boligkreditt AS	7,96 %	3 000 822	12	11	12	2	7	457
Fageråsen Invest AS	36,00 %	360	31	28	1	1	0	0
Engerdal Høvleribygge AS	20,00 %	400						0
Torggt 22 AS	50,00 %	8 000	20	9	2	1		12
SpareBank 1 Gruppen AS	12,00 %	224 448	5 039	4 452	1 077	1 030	59	657
SpareBank 1 Utvikling DA	11,30 %		62	50	65	65	0	13
			8 547	7 742	1 251	1 175	76	1 329

2010	Eierandel	Antall aksjer	Eiendeler	Gjeld	Inntekter	Kostnader	Resultat	Bokført verdi 2010
Bank 1 Oslo Akershus AS	12,00 %	409 667	3 232	3 048	102	66	23	183
SpareBank 1 Boligkreditt AS	8,72 %	2 747 585	9 163	8 744	11	2	5	420
Fageråsen Invest AS	36,00 %	360	32	27	1	2	-6	0
Engerdal Høvleribygge AS	20,00 %	400						0
Torggt 22 AS	50,00 %	8 000	20	8	2	1	1	11
SpareBank 1 Gruppen AS	12,00 %	213 888	4 867	4 291	1 229	1 110	101	645
SpareBank 1 Utvikling DA	11,30 %		43	31	47	47	0	13
			17 356	16 150	1 392	1 228	124	1 272

2009	Eierandel	Antall aksjer	Eiendeler	Gjeld	Inntekter	Kostnader	Resultat	Bokført verdi 2009
Fageråsen Invest AS	36,00 %	360	32	26	1	2	-1	5
Engerdal Høvleribygge AS	20,00 %	400						0
Torggt 22 AS	50,00 %	8 000	20	9	2	1	0	10
BN Bank ASA *	15,00 %	1 857 050			64	35	19	0
SpareBank 1 Gruppen AS	12,00 %	213 888	7 365	6 721	1 298	1 156	100	715
SpareBank 1 Utvikling DA	11,30 %		36	22	57	57	0	13
			7 453	6 778	1 422	1 251	118	743

* BN Bank ASA ble solgt i 2009.

Note 26 - Oppkjøp av virksomheter/virksomhets-sammenslutning

CONSIG AS

Sparebanken Hedmark overtok 18.04.2011 100 prosent av aksjene i økonomi- og regnskapkjeden Consis AS. Consis AS består av 47 økonomihus, har 115 medarbeidere og er en av landets ledende tilbydere og utviklere av økonomi- og regnskapstjenester. Konsernet har hovedkontor på Hamar og kjeden utøver sin virksomhet over store deler av landet.

Hensikten med overtagelsen er å sikre verdiene i selskapet, ivareta lokale arbeidsplasser og bidra til langsiktig drift og utvikling. Sparebanken Hedmark ser potensialet i Consis, med dyktige medarbeidere og framtidrettede løsninger i en bransje i endring. Overtagelsen har medført en goodwill i Sparebanken Hedmark konsern på 24 mill kr.

Sparebanken Hedmark har i forbindelse med oppkjøpet betalt følgende vederlag til virkelig verdi:

Oppkjøpsanalyse

Vederlag 30.04.2011	0
---------------------	---

Balanseførte beløp av identifiserbare eiendeler og forpliktelse som følge av oppkjøpet

Immaterielle eiendeler	37
Varige driftsmidler	9
Omløpsmidler	20
Bankinnskudd, kontanter o.l.	4
Langsiktig gjeld til kredittinstitusjoner	-52
Kortsiktig gjeld til kredittinstitusjoner	-8
Annen kortsiktig gjeld	-34
Sum identifiserbare nettoeiendeler	-24

Goodwill	24
-----------------	-----------

Kostnader knyttet til overtagelsen er bokført i bankens resultatregnskap for 2011.

Dersom Consis AS hadde vært innarbeidet i Sparebanken Hedmark konsern i 2010, ville det konsoliderte regnskapet vist driftsinntekter som hadde vært 78 mill kr høyere, driftskostnader som hadde vært 111 mill kr høyere og et samlet resultat for regnskapsåret på 600 mill kr.

OVERTAGELSE AV SPAREBANK 1 RINGERIKE HADELAND SITT KONTOR PÅ GJØVIK

Sparebanken Hedmark overtok 01.10.2011 SpareBank 1 Ringerike Hadeland sin virksomhet på Gjøvik. I overtagelsen inngikk overtagelse av filialens leiekontrakt, syv medarbeidere samt hele kundeporteføljen innenfor utlån, innskudd, forsikring og pensjon.

Sparebanken Hedmark har i forbindelse med oppkjøpet betalt følgende vederlag til virkelig verdi:

Oppkjøpsanalyse

Vederlag som dekker virkelig verdi av netto utlån/innskudd per 01.10.2011	314
Vederlag til dekning av eventuelle merverdier	28

Balanseførte beløp av identifiserbare eiendeler og forpliktelse som følge av oppkjøpet

Netto utlån til kunder	390
Netto innskudd fra kunder	-76
Sum identifiserbare nettoeiendeler	314

Merverdi knyttet til overtagelse av kundeforhold bankkunder	22
Merverdi knyttet til overtagelse av kundeforhold forsikringskunder	6
Sum merverdi etter overtagelse	28

Goodwill	0
-----------------	----------

Merverdien klassifiseres som en immateriell eiendel med begrenset levetid. Basert på anslått gjennomsnittlig varighet av et kundeforhold avskrives merverdien ved overtagelsen lineært over 14 år. Kostnader knyttet til overtagelsen er bokført i bankens resultatregnskap for 2011. Det er ikke utarbeidet sammenligningstall for 2010 i bankens regnskap siden eget offisielt regnskap for den overtatte enhet ikke er utarbeidet. Omfanget av den overtatte virksomheten er av en slik størrelse at manglende sammenligningstall ikke vil påvirke forståelsen av bankens økonomiske stilling for 2010.

Note 27 - Vesentlige transaksjoner med nærstående selskaper

Med nærstående selskaper menes her tilknyttede selskaper, felleskontrollerte virksomheter og datterselskaper. Bankens mellomværende med ansatte og medlemmer av styret vises i note 9 og 13.

Lån	Datterselskaper			TS og FKV		
	2011	2010	2009	2011	2010	2009
Lån utestående per 01.01.	1 996	1 658	1 434	75	71	69
Lån innvilget i perioden	687	338	227	1	4	2
Tilbakebetaling			3			
Utestående lån per 31.12.	2 683	1 996	1 658	76	75	71
Renteinntekter	86	57	44	3	3	3
Innskudd						
Innskudd per 01.01.	130	102	108	3	1	2
Nye innskudd i perioden	10	28	1		2	
Uttak			7	3		1
Innskudd per 31.12.	140	130	102	0	3	1
Rentekostnader	4	3	4			
Utstedte garantier og kausjonsansvar	115	70	70			

Alle lån til og innskudd fra nærstående selskaper er bokført i morbanken.

Note 28 - Eiendom, anlegg og utstyr

Morbank			Konsern		
Bygg, tomter og annen fast eiendom	Maskiner, inventar og transportmidler	Totalt	Bygg, tomter og annen fast eiendom	Maskiner, inventar og transportmidler	Totalt
339	223	562	409	233	642
9	12	21	6	19	25
	23	23		23	23
348	212	560	415	229	644
125	155	280	179	164	343
8	25	33	8	26	34
	22	22		22	22
133	158	291	187	168	355
215	54	269	228	61	289
348	212	560	415	229	644
	11	11		17	17
	10	10	1	10	11
348	213	561	414	236	650
133	158	291	187	168	355
7	16	23	8	18	26
	10	10		10	10
140	164	304	195	176	371
208	49	257	219	60	279
348	213	561	414	261	675
1	13	14	1	23	24
	15	15	3	34	37
349	211	560	412	250	662
140	164	304	195	182	377
9	13	22	9	18	27
	15	15		15	15
149	162	311	204	186	390
200	49	249	208	64	272
		0			0
		0			0

*) Inngående verdier per 01.01.2011 i konsern er justert med verdier fra oppkjøpt datterselskap Consis AS

Sikkerhetsstillelse

Banken har ikke pantsatt eller akseptert andre rådighetsbegrensninger for sine anleggsmidler.

Anskaffelseskost av avskrevne eiendeler

Anskaffelseskost av fullt ut avskrevne eiendeler som fortsatt er i bruk i banken i 2011 utgjør 168 mill kroner. I 2010 og 2009 utgjorde dette hhv 169 og 142 mill kroner.

Bruttoverdi av anleggsmidler som er midlertidig ute av drift.

Konsernet har ikke anleggsmidler som midlertidig er ute av drift per 31.12.2011

Investerings eiendommer (1000 kr)

Morbank					Konsern				
Verdi	Tilg./ avg./ avskr.	Verdi	Utleid per Leieinnt.	Utleid per	Verdi	Tilg./ avg./ avskr.	Verdi	Utleid per Leieinnt.	Utleid per
01.01.11	31.12.11	31.12.11	31.12.11		01.01.11	31.12.11	31.12.11	31.12.11	31.12.11
7 812	-333	7 479	364	100% Brugata 7 - Brumunddal	7 812	-333	7 479	150	66 %
7 812	-333	7 479	364	Totalt	7 812	-333	7 479	150	
		8 000		Virkelig verdi			8000		

Morbank					Konsern				
Verdi	Tilg./ avg./ avskr.	Verdi	Utleid per Leieinnt.	Utleid per	Verdi	Tilg./ avg./ avskr.	Verdi	Utleid per Leieinnt.	Utleid per
01.01.10	31.12.10	31.12.10	31.12.10		01.01.10	31.12.10	31.12.10	31.12.10	31.12.10
8 145	-333	7 812	349	100 % Brugata 7 - Brumunddal	8 145	333	7 812	142	66 %
				Torggata 24 - Hamar	814	-814	0	323	100 %
8 145	-333	7 812	349	Totalt	8 959	-481	7 812	465	
		8 000		Virkelig verdi			8 000		

Morbank					Konsern				
Verdi	Tilg./ avg./ avskr.	Verdi	Utleid per Leieinnt.	Utleid per	Verdi	Tilg./ avg./ avskr.	Verdi	Utleid per Leieinnt.	Utleid per
01.01.09	31.12.09	31.12.09	31.12.09		01.01.09	31.12.09	31.12.09	31.12.09	31.12.09
3 482	4 663	8 145	324	100% Brugata 7 - Brumunddal	3 482	4 663	8 145	116	64 %
				Torggata 24 - Hamar	1 444	630	814	340	100 %
3 482	4 663	8 145	324	Totalt	4 926	5 293	8 959	456	
		8 000		Virkelig verdi			11 350		

Note 29 - Goodwill og andre immaterielle eiendeler

Morbank			Konsern		
2009	2010	2011	2011	2010	2009
Goodwill					
22	22	22	25	25	25
			57		
22	22	22	82	25	25
22	22	22	82	25	25
Balansført goodwill 31.12					

Balansført goodwill i morbanken er et resultat av overtagelse av Bank 1 Oslo Akershus AS, avdeling Hamar i 2006. I konsernet er det en mindre post knyttet til tidligere oppkjøp i Hedmark Eiendom AS. Årets tilgang på 57 mill kroner er knyttet til Consis AS.

Ved overtakelse av portefølje fra Bank 1 Oslo Akershus AS i 2006 ble alle kundene som ble konvertert til Sparebanken Hedmark merket slik at de kunne identifiseres på et senere tidspunkt. Gjenværende kunder i porteføljen regnes derfor som laveste nivå for kontantgenererende enhet. Ved nedskrivningstest av denne porteføljen estimeres i prinsippet en netto kontantstrøm med utgangspunkt i inntjening i porteføljens utlån og innskudd, kostnader samt inntekter knyttet til fonds- og forsikringsprodukter. Videre beregnes det et forventet tap for porteføljen. Kontantstrømmen beregnes over 20 år og neddiskonteres med risikofrirente + risikopremie for lignende virksomheter. Beregninger viser at verdien av neddiskonterte fremtidige kontantstrømmer, knyttet til overtatt portefølje fra Bank 1 Oslo Akershus AS, overstiger balansført goodwill.

I forbindelse med overtagelse av aksjene i Consis AS 18.04.2011 ble det beregnet en goodwillpost i konsernet på 24 millioner kroner (jmf note 26). I tillegg inneholdt regnskapet til Consis AS en goodwillpost på 33 millioner kroner per 31.12.2011 knyttet til diverse oppkjøp. Dette medførte en totaløkning på 57 millioner kroner i konserngoodwill i 2011. Følgende forutsetninger er lagt til grunn for beregning av bruksverdien i 2011:

- Dekningsbidrag varierer fra 6 til 15 prosent med 15 prosent vekst i terminalleddet.
- Vekstrate er satt til 5 prosent tom 2016 med tre prosent i terminalleddet.
- Diskonteringssats 10 prosent.

Goodwill i døtre, tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter er vurdert for nedskrivning per 31.12.2011. På bakgrunn av egenkapital og forventet fremtidig inntjening i selskapene er det ikke funnet grunnlag for nedskrivning.

Morbank			Konsern		
2009	2010	2011	2011	2010	2009
Andre immaterielle eiendeler					
90	78	78	78	78	90
2	1	29	29	1	2
14					14
78	79	107	107	79	78
15	11	15	15	11	15
9					9
5	4	4	4	4	5
11	15	19	19	15	11
67	64	88	88	64	67
Andre immaterielle eiendeler 31.12					

Andre immaterielle eiendeler består i hovedsak av 59 millioner kroner knyttet til kjøp av kundeportefølje i Bank 1 Oslo Akershus AS, avdeling Hamar i 2006 og 28 millioner kroner knyttet til kjøp av kundeportefølje fra SpareBank1 Ringerike Hadeland i 2011. Porteføljene avskrives med hhv 20 og 14 år.

Morbank			Konsern		
2009	2010	2011	2011	2010	2009
89	86	110	170	90	92
Sum immaterielle eiendeler 31.12					

Se note 4 for beskrivelse av verddivurderingsmodell for goodwill og immaterielle eiendeler.

Note 30 - Andre eiendeler

Morbank			Konsern		
2009	2010	2011	2011	2010	2009
10	13	13	13	13	10
38	75	82	83	75	52
17	22	22	22	22	17
24	15	47	160	91	86
89	125	164	278	201	165
Andre eiendeler					

Note 31 - Innskudd fra og gjeld til kunder

Morbank			Konsern				
2009	2010	2011	Innskudd fra og gjeld til kunder	2011	2010	2009	
23 160	23 756	25 243	Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid	25 112	23 631	23 054	
	27	446	Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid	784	446	27	
		6	Påløpte renter	11	6		
23 187	24 208	26 042	Sum innskudd fra og gjeld til kunder	25 907	24 083	23 081	
Av totale innskudd utgjør innskudd utpekt til virkelig verdi over resultatet (FVO):							
	25	228	437	Fastrenteinnskudd, bokført verdi	437	228	25
	25	225	429	Fastrenteinnskudd, pålydende verdi	429	225	25
		224	361	Termininnskudd, bokført verdi	361	224	
		222	354	Termininnskudd, pålydende verdi	354	222	
	2			BMA-innskudd, bokført verdi			2
	2			BMA-innskudd, pålydende verdi			2
Innskudd fordelt på sektor og næring							
15 110	15 877	16 969	Lønnstakere o.l	16 969	15 877	15 110	
2 165	2 122	2 514	Offentlig forvaltning	2 514	2 122	2 165	
	621	682	Primærnæringer	748	682	621	
	86	114	Trebearbeidende industri	131	114	86	
	325	327	Annen industri	362	327	325	
	408	409	Bygg og anlegg	454	409	408	
	228	215	Kraft- og vannforsyning	252	215	228	
	596	665	Varehandel	700	665	596	
	76	81	Hotell- og restaurantdrift	97	81	76	
	1 349	1 333	Eiendomsdrift	1 324	1 333	1 349	
	2 044	2 203	Forretningsmessig tjenesteyting	2 138	2 078	1 938	
	174	175	Transport og kommunikasjon	211	175	174	
	5	5	Øvrig virksomhet	5	5	5	
23 187	24 208	26 042	Sum innskudd fordelt på sektor og næring	25 907	24 083	23 081	
Innskudd fordelt på geografiske områder							
20 449	21 334	22 518	Hedmark	22 386	21 209	20 343	
	2 498	2 589	Landet for øvrig	3 214	2 589	2 498	
	240	279	Utlendet	296	279	240	
		6	Påløpte renter, ufordelt	11	6		
23 187	24 208	26 042	Sum innskudd fordelt på geografiske områder	25 907	24 083	23 081	

Note 32 - Gjeld ved utstedelse av verdipapirer

Morbank			Konsern			
2009	2010	2011	2011	2010	2009	
200	900	300	Sertifikatgjeld	300	900	200
204	912	306	- pålydende verdi	306	912	204
7 150	6 404	7 148	Obligasjonsgjeld	7 148	6 404	7 150
7 283	6 518	7 292	- pålydende verdi	7 292	6 518	7 283
7 350	7 304	7 448	Sum gjeld ved utstedelse av verdipapirer, pålydende verdi	7 448	7 304	7 350
7 487	7 430	7 598	Sum gjeld ved utstedelse av verdipapirer, virkelig verdi	7 598	7 430	7 487
5,7 %	2,9 %	3,1 %	Gjennomsnittlig rente sertifikatgjeld	3,1 %	2,9 %	5,7 %
3,3 %	3,0 %	3,3 %	Gjennomsnittlig rente obligasjonsgjeld	3,3 %	3,0 %	3,3 %

Gjennomsnittlig rente er beregnet på grunnlag av faktisk rentekostnad i året, inkludert tilhørende sikringsderivater, i prosent av gjennomsnittlig verdipapirbeholdning.

2009	2010	2011	Verdipapirgjeld fordelt på forfallstidspunkt	2011	2010	2009
1 500			2010			1 500
850	1 721		2011		1 721	850
1 000	588	873	2012	873	588	1 000
1 350	1 350	1 350	2013	1 350	1 350	1 350
1 250	1 250	1 250	2014	1 250	1 250	1 250
630	1 130	1 130	2015	1 130	1 130	630
450	445	1 345	2016	1 345	445	450
		600	2017	600		
50	550	630	2018	630	550	50
270	270	270	2020	270	270	270
7 350	7 304	7 448	Sum verdipapirgjeld, pålydende verdi	7 448	7 304	7 350

Morbank og konsern

Endring i verdipapirgjeld	31.12.2011	Emittert	Forfalt/innløst	Øvrige endringer	31.12.2010
Sertifikatgjeld, nominell verdi	300	300	-900		900
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	7 148	1 850	-1 136	30	6 404
Opptjente renter	180			3	177
Verdijusteringer	-30			21	-51
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer, bokført verdi	7 598	2 150	-2 036	54	7 430

Endring i verdipapirgjeld	31.12.2010	Emittert	Forfalt/innløst	Øvrige endringer	31.12.2009
Sertifikatgjeld, nominell verdi	900	900	-200		200
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	6 404	760	-1 746	240	7 150
Opptjente renter	177			10	167
Verdijusteringer	-51			-21	-30
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer, bokført verdi	7 430	1 660	-1 946	229	7 487

Endring i verdipapirgjeld	31.12.2009	Emittert	Forfalt/innløst	Øvrige endringer	31.12.2008
Sertifikatgjeld, nominell verdi	200	200	-1 506		1 506
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	7 150	500	-1 275		7 925
Opptjente renter	167			-38	205
Verdijusteringer	-30			169	-199
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer, bokført verdi	7 487	700	-2 781	131	9 437

Verdipapirgjelden presenteres netto egenbeholdning. Virkelig verdi inkluderer påløpte renter (dirty price). All verdipapirgjeld er tatt opp i norske kroner.

Økt nivå på omsetningsspreader i 2011 har isolert sett redusert den virkelige verdien av bankens verdipapirgjeld med anslagsvis 90 millioner kroner. Anslaget tilsvarer en beregnet differanse mellom markedsverdi av verdipapirgjelden med utgangspunkt i balansedagens spreadkurve og estimert markedsverdi av samme beholdning med utgangspunkt i spreadkurven slik den var ved utgangen av 2010, eventuelt ved førstegangsinngang for gjeld som ble utstedt i 2011. Alle andre forhold er holdt like.

Til sammenligning medførte økte omsetningsspreader i 2010 til at virkelig verdi på verdipapirgjelden ble redusert med anslagsvis 55 millioner kroner fra inngangen til utgangen av året. Dette er beregnet på tilsvarende måte som beskrevet over.

Per 31.12.2011 er det balanseført en akkumulert urealisert gevinst, inklusiv sikringsderivater, på 106 millioner kroner knyttet til vurderingen av bankens verdipapirgjeld til virkelig verdi.

Note 33 - Annen gjeld og forpliktelse

Morbank			Konsern			
2009	2010	2011	Annen gjeld og balanseført forpliktelse	2011	2010	2009
336	296	395	Pensjonsforpliktelser (note 34)	418	309	349
1	5	5	Garantiavsetninger	5	5	1
26	16	12	Bankremisser	12	16	26
20	29	34	Leverandørgjeld	43	33	25
147	149	166	Annet	403	358	337
530	495	612	Sum annen gjeld og balanseført forpliktelse	881	721	738

Morbank			Konsern			
			Stilte garantier mv. (avtatte garantibeløp)			
387	314	442	Betalingsgarantier	327	244	317
173	166	196	Kontraktsgarantier	196	166	173
1	1		Lånegarantier		1	1
5	5	5	Garantier for skatter	5	5	5
109	109	41	Annet garantiansvar	41	109	109
33	33		Garanti ovenfor Bankenes Sikringsfond		33	33
708	628	684	Sum stilte garantier	569	558	638

Morbank			Konsern			
			Andre forpliktelser ikke balanseført			
3 840	2 834	3 650	Ubenyttede kreditter	2 936	2 680	3 840
578	764	714	Innvilgede lånetilsagn (ikke diskontert)	714	764	578
		9	Andre forpliktelser	9		
4 418	3 598	4 373	Sum andre forpliktelser	3 659	3 444	4 418
5 656	4 721	5 669	Totale forpliktelser	5 109	4 723	5 794

Bygg	Verdipapir	Sum	Pantstillelser	Bygg	Verdipapir	Sum
	2 620	2 620	Pantstillelse 2011 *		2 620	2 620
	1 000	1 000	Tilhørende forpliktelse 2011		1 000	1 000
	2 845	2 845	Pantstillelse 2010 *		2 845	2 845
	1 000	1 000	Tilhørende forpliktelse 2010		1 000	1 000
	2 966	2 966	Pantstillelse 2009 *		2 966	2 966
	2 000	2 000	Tilhørende forpliktelse 2009		2 000	2 000

* Deponerte obligasjoner stilt som sikkerhet for låneadgang i Norges Bank.

SpareBank 1 Boligkreditt AS

Sporebanken Hedmark inngikk i 2010, sammen med de andre eierne av SpareBank 1 Boligkreditt AS, en avtale om etablering av likviditetsfasilitet for SpareBank 1 Boligkreditt AS. Dette innebærer at bankene kommitterer seg til å kjøpe boligkredittobligasjoner begrenset til en samlet verdi av tolv måneders forfall i SpareBank 1 Boligkreditt AS. Hver eier hefter prinsippalt for sin andel av behovet, subsidiært for det dobbelte av det som er det primære ansvaret i henhold til samme avtale. Obligasjonene kan deponeres i Norges Bank og medfører således ingen vesentlig økning i risiko for banken.

Pågående rettsvister

Konsernet er part i rettsvister med et økonomisk omfang som vurderes til ikke å ha vesentlig betydning for konsernets økonomiske stilling. Det er foretatt tapsavsetninger i de saker hvor det er funnet grunnlag for dette.

Note 34 - Pensjoner

Sparebanken Hedmark har en sikret pensjonsordning som ble lukket for nye arbeidstakere 01.07.2008. Bankens sikrede ordning administreres ved egen pensjonskasse og gir rett til bestemte fremtidige pensjonsytelser fra fylte 67 år. Arbeidstakere med ansettelsesdato fom 01.07.2008 blir medlem av innskuddsbasert tjenestepensjon. Ved en gradvis overgang fra ytelsesbasert til innskuddsbasert pensjonsordning forventer banken og konsernet mer stabile og forutsigbare og, etter hvert, reduserte fremtidige pensjonskostnader. Pensjonsordningene tilfredsstiller kravene til obligatorisk tjenestepensjon.

I lukket ordning inngikk også ektefellepensjon, barnpensjon og uførepensjon etter nærmere bestemte regler. Fom 01.01.2009 er ektefellepensjon og barnpensjon tatt bort fra bankens pensjonsordning. Disse endringene forklarer en inntektsføring i 2009 under planendring/overgang til innskuddspensjon.

I tillegg har konsernet pensjonsforpliktelser overfor førtidspensjonister og enkelte arbeidstakere med lønn over 12G.

Sparebanken Hedmark er medlem av Finansnæringsens arbeidsgiverforening, og derigjennom tilknyttet fellesordningen for avtalefestet pensjon (AFP) for ansatte fra fylte 62 år.

Ny AFP-ordning i privat sektor ble vedtatt med virkning fra 19.02.2010. Den nye AFP-ordningen er å anse som en ytelsesbasert flerforetaksordning som inntil videre regnskapsføres som en innskuddsordning siden det per i dag ikke foreligger tilstrekkelig informasjon til å beregne forpliktelsen. Dette medførte en reversering av balanseført forpliktelse knyttet til AFP-ordningen på 21,7 mill kroner i 2010.

Når det gjelder den gamle AFP-ordningen står det igjen en forpliktelse i balansen per 31.12.2011 på 10 millioner kroner. Samtlige personer som er knyttet til den gamle ordningen er fom 2011 pensjonister, og følgelig vil forpliktelsen gradvis synke inntil den forsvinner ved utgangen av 2015. Bankens ansvar er 100 prosent per år fra 62 til 64 år. I perioden fra 64 til 67 år betaler banken 60 prosent av grunnpensjon og tilleggspensjon samt et AFP tillegg per år.

Innskuddsbasert pensjon fra 01.07.2008

Lønn mellom 1 og 6 G	5%
Lønn mellom 6 og 12 G	8%

Lønn inkluderer faste tillegg, men omfatter ikke overtid, trekkpliktige naturalytelser og utgiftsgodtgjørelser for øvrig.

Lukket pensjonsordning omfatter	Morbank	Konsern
Ansatte	406	456
Pensjonister	216	217

Til grunn for beregning av kostnader og forpliktelser for lukket pensjonsordning ligger følgende forutsetninger:

Økonomiske forutsetninger 31.12	01.01.12	01.01.11	01.01.10	01.01.09
Diskonteringsrente	2,60 %	4,00 %	4,40 %	4,00 %
Forventet avkastning på midlene*	4,20 %	4,30 %	4,80 %	5,50 %
Forventet fremtidig lønnsutvikling	3,50 %	4,00 %	4,50 %	4,50 %
Forventet G-regulering	3,25 %	3,75 %	4,25 %	4,25 %
Forventet pensjonsregulering	3,25 %	3,75 %	4,25 %	4,25 %
Arbeidsgiveravgift	14,10 %	14,10 %	14,10 %	14,10 %
Forventet frivillig avgang	2,00 %	2,00 %	2,00 %	2,0 %
Forventet AFP-uttak fra 62 år	0,00 %	0,00 %	25,00 %	25,0 %
Benyttet uførhetstabell	IR02	IR02	IR02	IR02
Benyttet dødelighetstabell	K2005	K2005	K2005	K2005

*Forventet avkastning er beregnet utfra gjennomsnittet av faktisk avkastning siste seks år.

De tidspunktene som er angitt ovenfor angir fra hvilket tidspunkt forpliktelsen beregnes med endrede forutsetninger. Dette innebærer eksempelvis at pensjonsforpliktelsen per 31.12.2011 er neddiskontert med de forutsetninger som gjelder 01.01.2012, mens årskostnaden for 2011 er basert på de forutsetninger som gjaldt ved årets begynnelse.

Inngående saldo i konserntallene er justert med tilgang av datterselskapet Consis AS.

Pensjonskostnad

Sikret ordning			Konsern		
Morbank					
2009	2010	2011	2011	2010	2009
26	25	24	28	27	30
26	29	27	28	29	27
-22	-21	-21	-22	-21	-22
-53					-55
5	5	4	4	5	5
-18	37	34	39	39	-16

Faktisk avkastning på pensjonsmidler:

4,7 %	3,4 %	4,6%	4,6%	3,4 %	4,7 %
-------	-------	------	------	-------	-------

Usikret ordning

Morbank			Konsern		
2009	2010	2011	2011	2010	2009
4	2	1	1	2	4
3	2	2	2	2	3
2	2	3	4	2	2
	-19	2	2	-19	
1	-3			-3	1
10	-16	8	9	-16	10

Sum sikret og usikret ordning

Morbank			Konsern		
2009	2010	2011	2011	2010	2009
31	26	25	29	28	35
29	31	29	30	31	30
-22	-21	-21	-22	-21	-22
2	2	3	4	2	2
-53	-19	2	2	-19	-55
5	2	4	4	2	6
-8	21	42	48	23	-5

Pensjonsforpliktelse

Sikret ordning			Konsern		
Morbank					
2009	2010	2011	2011	2010	2009
743	656	681	712	676	756
26	25	24	28	28	30
26	29	27	28	29	27
-81				-1	-81
-14	-15	-16	-16	-15	-16
-46	-13	79	81	-15	-40
655	681	795	833	702	676
425	429	472	486	439	430
35	32	33	36	35	35
22	21	21	22	21	26
-34				-1	-34
-14	-15	-16	-16	-15	-14
-4	4	-20	-21	2	-4
429	472	490	507	482	439
45	32	30	32	34	46
-5	-5	-5	-5	-5	-6
-6	-2	14	14	-2	-5
-7					-7
4	5	4	4	5	5
32	30	43	45	32	33
364	258	239	258	270	382
258	239	348	371	251	270

Premieoverføringer i 2012 anslås til 34 millioner kroner.

Usikret ordning

Morbank				Konsern		
2009	2010	2011		2011	2010	2009
76	68	50	Brutto forpliktelse 01.01	50	69	78
4	2	1	Årets pensjonsopptjening	1	2	4
3	2	2	Renter på pensjonsforpliktelse	2	2	3
-11	-9	-12	Utbetalte pensjoner	-12	-9	-11
	-19		Planendring		-19	
-4	6		Estimatavvik ført mot egenkapitalen		6	-5
68	50	41	Brutto forpliktelse 31.12	41	51	69
11	10	7	Arbeidsgiveravgiftsforpliktelse 01.01	7	10	11
-1	-1	-2	Arbeidsgiveravgift på pensjonsutbetalinger	-2	-1	-1
-1	1		Arbeidsgiveravgift på estimatavvik		1	-1
	-3		Arbeidsgiveravgift på resultatført effekt av ny AFP-ordning		-3	
1	1	1	Arbeidsgiveravgift på årets pensjonskostnad	1	1	1
10	7	6	Arbeidsgiveravgiftsforpliktelse 31.12	6	7	10
86	78	57	Netto pensjonsforpliktelse usikret ordning 01.01	57	79	88
78	57	47	Netto pensjonsforpliktelse usikret ordning 31.12	47	58	79

Sum sikret og usikret ordning

Morbank				Konsern		
2009	2010	2011		2011	2010	2009
450	336	296	Netto pensjonsforpliktelse 01.01	315	349	470
336	296	395	Netto pensjonsforpliktelse 31.12	418	309	349

Aktuarielle gevinster og tap (estimatendringer)

Morbank				Konsern		
2009	2010	2011		2011	2010	2009
52	12	-113	Periodens aktuarielle gevinster og tap før skatt innregnet over utvidet resultat	-117	11	60
86	74	187	Kumulative aktuarielle gevinster og tap før skatt innregnet over utvidet resultat	200	82	93

Morbank

	2011	2010	2009	2008	2007
Nåverdi pensjonsforpliktelse	885	767	765	875	731
Virkelig verdi av pensjonsmidler	490	472	429	425	387
Underskudd/overskudd	395	296	293	446	344
Erfarte justeringer på pensjonsforpliktelsene	90	-7	-57	100	26
Erfarte justeringer på pensjonsmidlene	-23	5	-5	-19	

Konsern

	2011	2010	2009	2008	2007
Nåverdi pensjonsforpliktelse	925	791	787	899	757
Virkelig verdi av pensjonsmidler	507	482	438	428	396
Underskudd/overskudd	418	309	349	470	361
Erfarte justeringer på pensjonsforpliktelsene	93	-9	-65	100	32
Erfarte justeringer på pensjonsmidlene	-24	2	-5	-18	

Sammensetning av pensjonsmidler i konsernet

	2011	2010	2009
Rentefond	33,40%	32,00%	
Aksjer	0,60%	0,20%	0,30%
Omløpsobligasjoner	12,70%	9,60%	25,31%
Sertifikater	22,90%	27,00%	35,30%
Pengemarked	30,40%	31,10%	39,09%
Anleggsobligasjoner			
Eiendom			
Annet		0,10%	

Note 35 - Kapitaldekning og kapitalstyring

Morbank				Konsern		
2009	2010	2011		2011	2010	2009
4 337	4 840	5 133	Grunnfondskapital	5 133	4 840	4 337
73	78	93	Gavefond	93	78	73
139	100	46	Fond for urealiserte gevinster	46	100	139
			Annen egenkapital	262	307	210
4 549	5 018	5 272	Sum balanseført egenkapital	5 534	5 325	4 759
			Konsernselskaper som ikke konsolideres i kapitaldekningen	-225	-283	-159
			Fradrag:			
			Overfinansiering pensjonsforpliktelse			
-69	-58	-106	Urealisert verdiendring som følge av redusert/økt verdi av gjeld	-106	-58	-69
-179	-171	-179	Utsatt skatt, goodwill og andre immaterielle eiendeler	-253	-173	-183
-139	-100	-46	Netto urealisert gevinst aksjer tilgjengelig for salg	-46	-100	-139
			Kapitaldekningsreserve	-629	-576	-552
-649	-867	-913	Fradrag ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	-370	-350	-173
-1 036	-1 196	-1 244	Sum fradrag	-1 404	-1 257	-1 116
			Tillegg:			
63	45	21	45% av urealisert gevinst på aksjer klassifisert som tilgjengelig for salg	21	45	63
-63	-45	-21	Fradrag ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	-21	-45	-63
0	0	0	Sum tillegg	0	0	0
3 513	3 822	4 028	Netto ansvarlig kapital	3 905	3 785	3 484
			Risikoveid beregningsgrunnlag:			
10	30	179	Lokale og regionale myndigheter	180	30	10
			Offentlige eide foretak	14	8	3
2 233	2 293	2 136	Institusjoner	1 595	1 887	1 859
5 195	5 594	5 936	Foretak	6 019	5 739	5 499
5 805	6 199	6 307	Massemarked	8 074	7 602	6 829
8 068	7 522	7 576	Pantsikkerhet i eiendom	7 576	7 522	8 068
455	549	528	Forfalte engasjementer	578	591	490
10	116	143	Obligasjoner med fortrinnsrett	143	116	10
79	52	53	Andeler i verdipapirfond	53	52	79
716	389	839	Øvrige engasjementer	1 043	527	841
22 571	22 745	23 699	Sum kredittrisiko	25 275	24 073	23 688
1 753	1 930	2 063	Operasjonell risiko	2 410	2 151	2 054
			Markedsrisiko			
-858	-1 124	-1 173	Fradrag i beregningsgrunnlaget	-1 268	-1 190	-941
23 466	23 549	24 588	Totalt beregningsgrunnlag	26 417	25 034	24 801
			Kapitaldekning			
15,0 %	16,2 %	16,4 %	Kjernekapitaldekning	14,8 %	15,1 %	14,1 %
15,0 %	16,2 %	16,4 %	Kapitaldekning	14,8 %	15,1 %	14,1 %

Banken har i sin helhet fratrukket det nullstilte uamortiserte estimatavviket på pensjonsforpliktelsen og overgangsregelen på dette området er heller ikke benyttet.

Kapitalstyring

Sparebanken Hedmark skal ha en kapitalstyring som sikrer;

- en effektiv kapitalanskaffelse og - anvendelse i forhold til konsernets strategiske målbilde og vedtatte forretningsstrategi
- konkurransedyktig avkastning
- tilfredsstillende kapitaldekning ut fra valgt risikoprofil
- konkurransedyktige vilkår og langsiktig god tilgang på innlån i kapitalmarkedene
- utnyttelse av vekstmuligheter i konsernets til enhver tid definerte markedsområde
- at ingen enkelthendelser skal kunne skade konsernets finansielle stilling i alvorlig grad.

På grunnlag av det strategiske målbildet utarbeides det årlig en kapitalplan for de påfølgende tre år for å sikre en langsiktig og målrettet kapitalstyring. Kapitalplanen skal ta hensyn til fremskrivning av konsernets finansielle utvikling for de neste tre årene. Disse fremskrivningene skal ta hensyn til forventet utvikling i perioden samt en situasjon med alvorlige økonomiske tilbakeslag over minimum tre år.

Med grunnlag i fremskrivningene av det samlede kapitalbehovet gjør ledelsen og styret en samlet vurdering av om kapitalbehovet er tilstrekkelig og tilpasset Sparebanken Hedmarks nåværende og fremtidige risikoprofil samt strategiske målbilde.

Sparebanken Hedmark (morbank og konsern) har en strategisk målsetting om en regulatorisk total kapitaldekning på minimum 14 prosent. Kjernekapitaldekningen skal være på minimum 13 prosent og i sin helhet bestå av opptjent egenkapital.

For ytterligere opplysninger om Sparebanken Hedmarks styring av kapital og risiko henvises til Basel II - Pilar III i eget dokument på bankens hjemmeside.

Note 36 - Utbytte/konsernbidrag fra datterselskaper

Utbytte/konsernbidrag	2011	2010	2009
<i>Mottatt utbytte fra:</i>			
Hedmark Eiendom AS			
SpareBank 1 Finans Østlandet AS			
Vato AS			
Meglereiendom AS			
<i>Mottatt konsernbidrag fra:</i>			
Hedmark Eiendom AS	3	12	
SpareBank 1 Finans Østlandet AS	43	37	25
Vato AS			
Meglereiendom AS			
Sum utbytte/konsernbidrag	46	49	25

Bokføring av konsernbidraget for 2010 er endret fra netto-til bruttoføring (inkl skatt).

Note 37 - Forfallsanalyse av eiendeler og forpliktelser**Morbank**

2011	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	Over 5 år	Totalt
Eiendeler						
Kontanter og fordringer på sentralbanker	372					372
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	35	2 975				3 010
Brutto utlån til og fordringer på kunder	5 791	195	240	2 023	23 567	31 816
- Individuelle nedskrivninger	-119	-4	-22	-16	-50	-211
- Nedskrivninger på grupper av utlån				-102		-102
Netto utlån til og fordringer på kunder	5 672	191	218	1 905	23 517	31 503
Sertifikater, obligasjoner og rentefond		1 537	388	2 375	935	5 235
Finansielle derivater		30	31	212	103	376
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	56				256	312
Investering i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet					1 100	1 100
Investering i datterselskaper					342	342
Eiendeler holdt for salg						0
Eiendom, anlegg og utstyr				49	200	249
Goodwill og andre immaterielle eiendeler				2	108	110
Eiendel ved utsatt skatt				69		69
Andre eiendeler			151		13	164
Sum eiendeler	6 135	4 733	788	4 612	26 574	42 842
Gjeld						
Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner	10	1 017	1 918	65		3 010
Innskudd fra og gjeld til kunder	25 258		784			26 042
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		590	306	5 216	1 485	7 598
Finansielle derivater		30	54	32	108	225
Forpliktelser ved periodeskatt			83			83
Annen gjeld og balanseført forpliktelse			194	23	395	612
Sum gjeld	25 268	1 637	3 340	5 337	1 989	37 570

Konsern

2011	På fore-spørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	Over 5 år	Totalt
Eiendeler						
Kontanter og fordringer på sentralbanker	372					372
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	35	329				364
Brutto utlån til og fordringer på kunder	5 791	200	431	3 915	24 449	34 786
- Individuelle nedskrivninger	-119	-4	-34	-16	-50	-223
- Nedskrivninger på grupper av utlån				-112		-112
Netto utlån til og fordringer på kunder	5 672	196	397	3 787	24 399	34 451
Sertifikater, obligasjoner og rentefond		1 537	388	2 375	935	5 235
Finansielle derivater		30	31	212	103	376
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	56				256	312
Investering i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet					1 329	1 329
Investering i datterselskaper						0
Eiendeler holdt for salg						0
Eiendom, anlegg og utstyr				64	208	272
Goodwill og andre immaterielle eiendeler				2	168	170
Eiendel ved utsatt skatt				82		82
Andre eiendeler			265		13	278
Sum eiendeler	6 135	2 092	1 081	6 522	27 411	43 241

Konsern

2011	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	Over 5 år	Totalt
Gjeld						
Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner	10	1 015	1 918	65		3 008
Innskudd fra og gjeld til kunder	25 123		784			25 907
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		590	306	5 216	1 485	7 598
Finansielle derivater		30	54	32	108	225
Forpliktelse ved periodeskatt			88			88
Annen gjeld og balanseført forpliktelse			440	23	418	881
Sum gjeld	25 133	1 635	3 591	5 337	2 012	37 707

Morbank

2010	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	Over 5 år	Totalt
Eiendeler						
Kontanter og fordringer på sentralbanker	995					995
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	26	2 028				2 054
Brutto utlån til og fordringer på kunder	4 265	104	255	2 171	24 772	31 567
- Individuelle nedskrivninger	-100	-6	-16	-35	-59	-216
- Nedskrivninger på grupper av utlån				-95		-95
Netto utlån til og fordringer på kunder	4 165	98	239	2 041	24 713	31 256
Sertifikater, obligasjoner og rentefond	213	413	780	2 113	1 012	4 531
Finansielle derivater		27	42	165	36	270
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	59				300	359
Investering i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet					1 009	1 009
Investering i datterselskaper		3			302	305
Eiendeler holdt for salg						0
Eiendom, anlegg og utstyr				49	208	257
Goodwill og andre immaterielle eiendeler				1	85	86
Eiendel ved utsatt skatt				85		85
Andre eiendeler			112		13	125
Sum eiendeler	5 458	2 569	1 173	4 454	27 678	41 332

Gjeld

Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner	9	15	860	2 339	614	3 837
Innskudd fra og gjeld til kunder	23 762		446			24 208
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		289	1 468	4 448	1 225	7 430
Finansielle derivater		48	35	75	57	215
Forpliktelse ved periodeskatt			129			129
Annen gjeld og balanseført forpliktelse			199		296	495
Sum gjeld	23 771	352	3 137	6 862	2 192	36 314

Konsern

2010	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	Over 5 år	Totalt
Eiendeler						
Kontanter og fordringer på sentralbanker	995					995
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	26	31				57
Brutto utlån til og fordringer på kunder	4 280	167	443	3 736	25 316	33 942
- Individuelle nedskrivninger	-100	-7	-30	-35	-59	-231
- Nedskrivninger på grupper av utlån				-102		-102
Netto utlån til og fordringer på kunder	4 180	160	413	3 599	25 257	33 609
Sertifikater, obligasjoner og rentefond	213	413	780	2 113	1 012	4 531
Finansielle derivater		27	42	165	36	270
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	59				300	359
Investering i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet					1 272	1 272
Investering i datterselskaper						0
Eiendeler holdt for salg	2					2
Eiendom, anlegg og utstyr				60	219	279
Goodwill og andre immaterielle eiendeler				1	89	90
Eiendel ved utsatt skatt				87		87
Andre eiendeler			188		13	201
Sum eiendeler	5 475	631	1 423	6 025	28 198	41 752

Gjeld

Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner	8	15	860	2 339	614	3 836
Innskudd fra og gjeld til kunder	23 637		446			24 083
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		289	1 468	4 448	1 225	7 430
Finansielle derivater		48	35	75	57	215
Forpliktelse ved periodeskatt			142			142
Annen gjeld og balanseført forpliktelse			411		310	721
Sum gjeld	23 645	352	3 362	6 862	2 206	36 427

Morbank

2009	På fore- spørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	Over 5 år	Totalt
Eiendeler						
Kontanter og fordringer på sentralbanker	1 081					1 081
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	64	1 734				1 798
Brutto utlån til og fordringer på kunder	4 207	188	287	2 216	25 289	32 187
- Individuelle nedskrivninger	-40	-2	-80	-22	-48	-192
- Nedskrivninger på grupper av utlån				-137		-137
Netto utlån til og fordringer på kunder	4 167	186	207	2 057	25 241	31 858
Sertifikater, obligasjoner og rentefond	409	404	411	2 350	607	4 180
Finansielle derivater		60	24	163	48	295
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	114				420	534
Investering i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet					579	579
Investering i datterselskaper					305	305
Eiendeler holdt for salg	2					2
Eiendom, anlegg og utstyr				54	215	269
Goodwill og andre immaterielle eiendeler					89	89
Eiendel ved utsatt skatt				90		90
Andre eiendeler			79		10	89
Sum eiendeler	5 837	2 384	720	4 713	27 514	41 169

Gjeld

Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner	79	2	1 083	3 331	614	5 109
Innskudd fra og gjeld til kunder	22 893		294			23 187
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		300	1 224	4 599	1 364	7 487
Finansielle derivater		29	22	67	76	194
Forpliktelse ved periodeskatt			113			113
Annen gjeld og balanseført forpliktelse			194		336	530
Sum gjeld	22 972	332	2 930	7 996	2 391	36 620

Konsern

2009	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	Over 5 år	Totalt
Eiendeler						
Kontanter og fordringer på sentralbanker	1 081					1 081
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	152					152
Brutto utlån til og fordringer på kunder	4 207	416	287	4 033	25 289	34 232
- Individuelle nedskrivninger	-40	-2	-80	-54	-48	-224
- Nedskrivninger på grupper av utlån				-144		-144
Netto utlån til og fordringer på kunder	4 167	414	207	3 835	25 241	33 864
Sertifikater, obligasjoner og rentefond	409	404	411	2 350	607	4 180
Finansielle derivater		60	24	163	48	295
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	114				420	534
Investering i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet					743	743
Investering i datterselskaper						0
Eiendeler holdt for salg	3					3
Eiendom, anlegg og utstyr				61	228	289
Goodwill og andre immaterielle eiendeler					92	92
Eiendel ved utsatt skatt				93		93
Andre eiendeler			155		10	165
Sum eiendeler	5 926	878	796	6 501	27 389	41 491
Gjeld						
Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner	78	2	1 083	3 331	614	5 108
Innskudd fra og gjeld til kunder	22 787		294			23 081
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		300	1 224	4 599	1 364	7 487
Finansielle derivater		29	22	67	76	194
Forpliktelse ved periodeskatt			124			124
Annen gjeld og balanseført forpliktelse			389		349	738
Sum gjeld	22 865	332	3 136	7 996	2 404	36 732

Note 38 - Likviditetsrisiko

Morbank

2011	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	Over 5 år	Totalt
KONTANTSTRØMMER KNYTTET TIL FORPLIKTELSE						
Gjeld til kredittinstitusjoner		-1 060	-1 184	-200	-795	-3 240
Innskudd fra og gjeld til kunder	-25 244		-798			-26 042
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		-650	-518	-5 750	-1 594	-8 512
Derivater knyttet til forpliktelse		4	21	66	10	101
Forpliktelse ved periodeskatt			-83			-83
Andre forpliktelser			-194	-23	-395	-612
Sum kontantstrøm forpliktelser	-25 244	-1 707	-2 756	-5 907	-2 774	-38 387

Konsern

2011	På fore- spørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	Over 5 år	Totalt
KONTANTSTRØMMER KNYTTET TIL FORPLIKTELSE						
Gjeld til kredittinstitusjoner		-1 058	-1 184	-200	-795	-3 238
Innskudd fra og gjeld til kunder	-25 109		-798			-25 907
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		-650	-518	-5 750	-1 594	-8 512
Derivater knyttet til forpliktelse		4	21	66	10	101
Forpliktelse ved periodeskatt			-88			-88
Andre forpliktelser			-440	-23	-418	-881
Sum kontantstrøm forpliktelser	0	-26 814	-3 007	-5 907	-2 797	-38 524

Morbank

2010	På fore- spørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	Over 5 år	Totalt
KONTANTSTRØMMER KNYTTET TIL FORPLIKTELSE						
Gjeld til kredittinstitusjoner	-10	-40	-927	-2 422	-782	-4 181
Innskudd fra og gjeld til kunder	-23 762		-446			-24 208
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		-520	-1 630	-4 887	-1 387	-8 424
Derivater knyttet til forpliktelse		133	31	126	26	316
Forpliktelse ved periodeskatt			-129			-129
Andre forpliktelser			-199		-296	-495
Sum kontantstrøm forpliktelser	-23 772	-427	-3 300	-7 183	-2 439	-37 121

Konsern

2010	På fore- spørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	Over 5 år	Totalt
KONTANTSTRØMMER KNYTTET TIL FORPLIKTELSE						
Gjeld til kredittinstitusjoner	-10	-40	-927	-2 422	-782	-4 181
Innskudd fra og gjeld til kunder	-23 637		-446			-24 083
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		-520	-1 630	-4 887	-1 387	-8 424
Derivater knyttet til forpliktelse		133	31	126	26	316
Forpliktelse ved periodeskatt			-142			-142
Andre forpliktelser			-411		-310	-721
Sum kontantstrøm forpliktelser	-23 647	-427	-3 525	-7 183	-2 453	-37 235

Morbank

2009	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	Over 5 år	Totalt
KONTANTSTRØMMER KNYTTET TIL FORPLIKTELSE						
Gjeld til kredittinstitusjoner	-18	-86	-1 158	-3 444	-765	-5 471
Innskudd fra og gjeld til kunder	-23 160		-27			-23 187
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		-535	-1 376	-4 993	-1 501	-8 405
Derivater knyttet til forpliktelse		145	48	185	43	421
Forpliktelse ved periodeskatt			-113			-113
Andre forpliktelser			-463		-336	-799
Sum kontantstrøm forpliktelser	-23 178	-476	-3 089	-8 252	-2 559	-37 554

Konsern

2009	På fore- spørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	Over 5 år	Totalt
KONTANTSTRØMMER KNYTTET TIL FORPLIKTELSE						
Gjeld til kredittinstitusjoner	-18	-86	-1 158	-3 444	-765	-5 471
Innskudd fra og gjeld til kunder	-23 054		-27			-23 081
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		-535	-1 376	-4 993	-1 501	-8 405
Derivater knyttet til forpliktelser		145	48	185	43	421
Forpliktelser ved periodeskatt			-124			-124
Andre forpliktelser			-657		-349	-1 006
Sum kontantstrøm forpliktelser	-23 072	-476	-3 294	-8 252	-2 572	-37 666

Note 39 - Markedsrisiko knyttet til renterisiko

Renterisiko oppstår som følge av at rentebærende eiendeler og forpliktelser har ulik gjenstående rentebindingstid. Bankens styre har vedtatt rammer for den totale renterisikoen med hensyn til basisrisiko og rentekurverisiko. Renterisikoen styres mot ønsket nivå gjennom rentebindingen på plassering og innlån, samt ved bruk av rentederivater.

Basisrisiko er den verdiendring på konsernets eiendeler og gjeld som finner sted når hele rentekurven parallellforskyver seg. Denne risikoen er vist i tabellen nedenfor og er beregnet som effekten på instrumentenes virkelige verdi av en renteendring hvor hele rentekurven forutsettes å parallellforskyve seg med ett prosentpoeng. Det er her ikke tatt hensyn til administrativ renterisiko, dvs. effekten av at det i praksis vil gå noe tid fra en renteendring inntreffer i markedet til banken har fått justert vilkårene på innskudd og utlån med flytende rente.

Konsernets renterisiko er i all hovedsak knyttet til forskyvninger i rentekurven for norske kroner (NOK).

Alle beløp er like for morbank og konsern.

Basisrisikoen	Renterisiko, 1% endring		
	2011	2010	2009
Obligasjoner og sertifikater	-34	-35	-18
Fastrenteutlån	-23	-16	-19
Fastrenteinnskudd	3	2	0
Sertifikatlån	1	3	0
Obligasjonslån	126	110	101
Annen fastrentefinansiering og -plassering	3	5	12
Derivater	-101	-81	-85
Total renterisiko, effekt på resultat etter skatt og egenkapital	-26	-13	-9

Negativt fortegn indikerer at banken taper på en renteoppgang.

Selv om beregningene ovenfor viser at banken vil tape på en renteoppgang, er det ikke likegyldig hvordan renteoppgangen skjer. Tabellen under viser den såkalte rentekurverisikoen, dvs. risikoen for at rentekurven forskyver seg ulikt innenfor ulike tidsbånd ved en renteendring, ved å måle bankens netto renteeksponering innenfor de ulike tidsintervallene.

Rentekurverisikoen	Renterisiko, 1% endring		
	2011	2010	2009
0 - 1 mnd	0	0	0
1 - 3 mndr	6	7	8
3 - 6 mndr	0	2	0
6 - 12 mndr	3	1	6
1 - 3 år	-23	-7	-7
3 - 5 år	-5	-7	-7
5 - 10 år	-6	-10	-9
Total renterisiko, effekt på resultat etter skatt og egenkapital	-26	-13	-9

Note 40 - Markedsrisiko knyttet til valutaeksponering

Valutarisiko er risikoen for at konsernet pådrar seg et tap som følge av endringer i valutakursene i disfavør bankens posisjoner. Valutarisiko oppstår ved at konsernet har forskjeller mellom eiendeler og forpliktelser i den enkelte valuta.

Aktiviteter knyttet til omsetning av valuta skal til enhver tid skje innenfor vedtatte retningslinjer, rammer og fullmakter. Konsernets rammer definerer kvantitative mål for maksimal valutaeksponering, målt i kroner. Det er utarbeidet rammer for nettoposisjoner i hver enkelt valuta, samt rammer for samlet netto valutaeksponering og samlet absolutt sum av nettoposisjoner per valuta:

- Nettoposisjoner i hver enkeltvaluta skal ikke overstige 100 mill kroner.
- Samlet nettoeksponering i utenlandsk valuta skal ikke overstige 100 mill kroner.
- Absolutt sum av hver nettoposisjon i enkeltvaluta skal ikke overstige 200 mill kroner.

Valutarisikoen kvantifiseres og overvåkes kontinuerlig. Konsernet har både gjennom året og ved årets slutt en begrenset valuta-risiko. Per 31.12.2011 var nettoposisjonene i de viktigste valutasortene, basert på virkelig verdi av de underliggende aktiva, som følger:

Alle beløp er like for morbank og konsern

Netto valutaeksponering NOK	2011	2010	2009
USD	2	2	1
EUR	1	2	3
SEK	1	1	1
CHF	0	1	-13
DKK	0	1	-1
AUD	0	1	0
JPY	0	-1	-1
Andre	1	0	0
Sum	5	8	-9
Effekt på resultatet etter skatt og egenkapital ved 3% netto kursendring	0	0	0
Effekt på resultatet etter skatt og egenkapital ved 10% netto kursendring	0	1	-1

Note 41 - Hendelser etter balansedagen

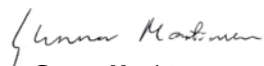
Sparebanken Hedmark solgte 02.01.2012 40 prosent av aksjene i regnskapskjeden Consis AS til SpareBank 1 SMN Regnskap AS. Sparebanken Hedmark har i løpet av eierskapsperioden i Consis AS samarbeidet med og benyttet seg av kompetansen til SpareBank 1 SMN Regnskap AS. SpareBank 1 SMN Regnskap AS er et selskap med vesentlig erfaring på dette forretningsområdet.

Sparebanken Hedmark har, etter brev fra Finanstilsynet 21.02.2012, fått tillatelse til å benytte grunnleggende IRB-metode for beregning av minstekravet til ansvarlig kapital for kredittrisiko. Finanstilsynet tillater videre at engasjementer med stater og institusjoner og egenkapitalposisjoner behandles etter standardmetoden i medhold av § 3-4 første ledd i kapitalkravsforskriften. Sparebanken Hedmark vil rapportere etter IRB fom 1 kvartal 2012.

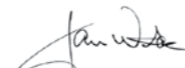
ERKLÆRING FRA STYRET OG DAGLIG LEDER

Vi bekrefter at årsregnskapet for perioden 1. januar til 31. desember 2011, etter vår beste overbevisning, er utarbeidet i samsvar med internasjonale standarder for finansiell rapportering (IFRS) og at opplysningene i årsrapporten gir et rettviseende bilde av morbankens og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet og gir en rettviseende oversikt over opplysningene nevnt i vphl. § 5-5.

Styret i Sparebanken Hedmark Hamar, 31. desember 2011/01. mars 2012

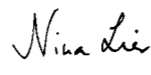

Gunnar Martinsen
styreleder

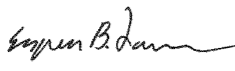

Trond Hagerud

Jan Wibe

Grethe G. Fossum

Siri J. Strømmevold

Nina C. Lier

Espen Bjørklund Larsen

Richard Heiberg
adm direktør

**"Sparebanken Hedmark er et
finansielt lokomotiv i Hedmark."**

Svein-Åge Kjendlie

regionbanksjef personmarked
Ringsaker og Oppland

Svein-Åge Kjendlie
regionbanksjef personmarked
Ringsaker og Oppland

Svein-Åge har vært 40 år i Sparebanken Hedmark! Han synes det er spennende med etablering i nabofylket. –Vi ser jo egentlig Mjøs-området som ett markedsområde, sier han.

Regionbanksjefen oppfatter Sparebanken Hedmark som et finansielt lokomotiv i Hedmark. –Vi ønsker også å bli en betydelig aktør i Oppland. Det beste med banken er at vi er lokalt engasjert og har korte beslutningsveger, sier Svein-Åge.

Side 1 av 1

MELDING FOR 2011
til
REPRESENTANTSKAPET I SPAREBANKEN HEDMARK

Kontrollkomiteen har i henhold til lov om finansieringsvirksomhet, sparebankloven og egen instruks og arbeidsplan ført tilsyn med bankens virksomhet i 2011.

Styrets forhandlingsprotokoll med tilhørende dokumentasjon er løpende gjennomgått sammen med administrasjonens bevilgningsprotokoll og fullmaktsreglementet.

Komiteen har i sitt arbeid lagt vekt på vurdering av større engasjementer og deres sikkerhet i henhold til gjeldende lovgivning. Komiteen har løpende hatt innsyn i overtrekks- og restanselister for bankens kunder og for bankens medarbeidere, ansatte i datterselskaper og tillitsvalgte. Komiteen har mottatt rapport fra bankens internrevisjon om utvalgte saksområder i bankens virksomhet i henhold til fastsatt arbeidsinstruks og plan for kontrollarbeidet. Internrevisor har løpende blitt innkalt til komiteens møter og har besvart komiteens spørsmål. Det er som tidligere år særlig vektlagt risikostyring og operasjonell revisjon samt etterlevelse av lover og forskrifter.

Bankens ansatte i ledende stillinger har møtt i komiteen på tilkalling og orientert om større forvaltningsspørsmål. Banksjef risikostyring har presentert saker av vesentlig betydning, samt utsatte og større enkeltengasjementer.

Komiteen har hatt særlig fokus på tapsut-satte engasjementer og engasjementer med høy kredittrisiko.

Komiteen har hatt fokus på bankens likviditetsstyring og finansstrategien.

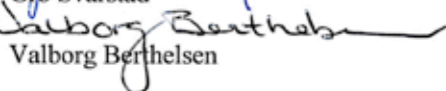
Det er avholdt fellesmøte med bankens hovedstyre for utveksling av informasjon og orientering om vesentlige forhold for bankens drift og stilling.

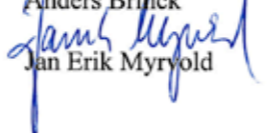
Ved gjennomgåelse av forslaget til årsregnskap for morbanken med styrets beretning og revisors orientering, samt tilsvarende dokumentasjon for bankens datterselskaper, i særlig grad SpareBank 1 Finans Østlandet AS, har komiteen særskilt vurdert årsregnskapet i lys av regelverket med hensyn til tapsføring og nedskrivninger for tap. Det er ikke avdekket forhold av vesentlig betydning for bankens soliditet og drift som har gitt grunnlag for orientering til bankens representantskap eller Finanstilsynet.

Regnskapet er etter komiteens oppfatning presentert i samsvar med gjeldende regler og forskrifter og kan overfor representantskapet anbefales godkjent som bankens regnskap for år 2011.

Hamar, den 1. mars 2012

I kontrollkomiteen for Sparebanken Hedmark

Pål Johnsrud

Gro Svarstad

Valborg Berthelsen

Anders Brinck

Jan Erik Myrvold

Til representantskapet i Sparebanken Hedmark

Revisors beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Sparebanken Hedmark. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2011, resultatregnskap, utvidet resultatregnskap, endringer i egenkapitalen og kontantstrøm for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Sparebanken Hedmark per 31. desember 2011, og av resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Revisors beretning - 2011 - Sparebanken Hedmark, side 2

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 "Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon", mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Hamar, 1. mars 2012
PricewaterhouseCoopers AS

Ola Tronsrud
Statsautorisert revisor

(2)

Regnskapsanalyse

NØKKELTALL KONSERN

	2011		2010		2009	
	Kr	%	Kr	%	Kr	%
Resultatsammendrag (mill. kr og % av gj.sn.forv.kap.)						
Netto renteinntekter	971	2,31 %	918	2,18 %	843	1,98 %
Netto provisjons- og andre inntekter	285	0,68 %	251	0,60 %	234	0,55 %
Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser	148	0,35 %	359	0,85 %	74	0,17 %
Sum inntekter	1 404	3,33 %	1 528	3,63 %	1 151	2,70 %
Sum driftskostnader	815	1,93 %	699	1,66 %	643	1,51 %
Resultat før tap	589	1,40 %	829	1,97 %	508	1,19 %
Tap på utlån og garantier	50	0,12 %	50	0,12 %	146	0,34 %
Resultat før skatt	539	1,28 %	779	1,85 %	362	0,85 %
Skattekostnad	130	0,31 %	144	0,34 %	111	0,26 %
Resultat etter skatt	409	0,97 %	635	1,51 %	251	0,59 %
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	42 469		42 122		42 516	
Lønnsomhet						
Egenkapitalavkastning av resultat før skatt		9,8 %		15,5 %		8,0 %
Egenkapitalavkastning av resultat etter skatt		7,5 %		12,6 %		5,5 %
Egenkapitalavkastning av totalresultat etter skatt		4,7 %		11,8 %		8,3 %
Sum driftskostnader i prosent av sum inntekter		58,0 %		45,7 %		55,9 %
Sum driftskostnader i prosent av sum inntekter eks. netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser		64,9 %		59,8 %		59,7 %
Balansetall						
Brutto utlån til kunder	34 786		33 942		34 232	
Brutto utlån til kunder inkl. lån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS	44 646		41 793		38 796	
Innskudd fra kunder	25 907		24 083		23 081	
Innskudd fra kunder i prosent av brutto utlån til kunder (eksl. Boligkreditt)		74,5 %		71,0 %		67,4 %
Utlånsvekst siste 12 mnd		2,5 %		-0,8 %		-1,4 %
Utlånsvekst siste 12 mnd inkl. lån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS		6,8 %		7,7 %		5,9 %
Innskuddsvekst siste 12 mnd		7,6 %		4,3 %		3,0 %
Forvaltningskapital	43 241		41 752		41 491	
Tap og mislighold						
Tap på utlån i prosent av brutto utlån		0,1 %		0,1 %		0,4 %
Misligholdte engasjementer i prosent av brutto engasjement		1,0 %		1,0 %		1,3 %
Andre tapsutsatte engasjementer i prosent av brutto engasjement		1,1 %		1,2 %		0,6 %
Netto misligholdte og tapsutsatte engasjement i prosent av brutto engasjement		1,6 %		1,6 %		1,4 %
Soliditet						
Kapitaldekningsprosent		14,8 %		15,1 %		14,1 %
Kjernekapitalprosent		14,8 %		15,1 %		14,1 %
Netto ansvarlig kapital	3 905		3 785		3 484	
Egenkapital	5 534		5 325		4 759	

NØKKELTALL MORBANK

	2011		2010		2009	
	Kr	%	Kr	%	Kr	%
Resultatsammendrag (mill. kr og % av gj.sn.forv.kap.)						
Netto renteinntekter	871	2,09 %	821	1,97 %	742	1,77 %
Netto provisjons- og andre inntekter	196	0,47 %	207	0,50 %	191	0,45 %
Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser	180	0,43 %	298	0,71 %	409	0,97 %
Sum inntekter	1 247	2,99 %	1 326	3,17 %	1 342	3,19 %
Sum driftskostnader	665	1,59 %	613	1,47 %	560	1,33 %
Resultat før tap	582	1,39 %	713	1,71 %	782	1,86 %
Tap på utlån og garantier	45	0,11 %	48	0,11 %	136	0,32 %
Resultat før skatt	537	1,29 %	665	1,59 %	646	1,54 %
Skattekostnad	133	0,32 %	140	0,34 %	97	0,23 %
Resultat etter skatt	404	0,97 %	525	1,26 %	549	1,31 %
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	42 059		41 768		42 040	
Soliditet						
Kapitaldekningsprosent		16,4 %		16,2 %		15,0 %
Kjernekapitalprosent		16,4 %		16,2 %		15,0 %
Netto ansvarlig kapital	4 028		3 822		3 513	
Egenkapital	5 272		5 018		4 549	
Lønnsomhet						
Egenkapitalavkastning av resultat etter skatt		7,8 %		10,9 %		13,1 %
Sum driftskostnader i prosent av sum inntekter		53,3 %		46,2 %		41,7 %
Sum driftskostnader i prosent av sum inntekter eks netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser		62,3 %		59,6 %		60,0 %
Tap og mislighold						
Tap på utlån i prosent av brutto utlån		0,1 %		0,1 %		0,4 %
Misligholdte engasjementer i prosent av brutto engasjement		1,0 %		1,0 %		1,2 %
Andre tapsutsatte engasjementer i prosent av brutto engasjement		1,2 %		1,2 %		0,6 %
Netto misligholdte og tapsutsatte engasjement i prosent av brutto engasjement		1,6 %		1,6 %		1,3 %

"Tør vi å skille oss ut

på en positiv måte vil vi lykkes

veldig bra med satsingen

i Oppland."

Thomas Andersen

avdelingsleder personmarked Gjøvik

Thomas Andersen

avdelingsleder personmarked Gjøvik

Utdannelse: Master of Management, University of St. Andrews. Thomas har vært ansatt i SpareBank 1 i 16 år som avdelingsleder. Han kom høsten 2011 til Sparebanken Hedmark i forbindelse med oppkjøpet av SpareBank 1 Ringerike Hadelands kontor i Gjøvik.

– Bankens fremste styrke er at den har en solid lokal tilhørighet, mener Thomas.

– Det beste ved jobben er variasjon i arbeidsoppgavene og mange utfordringer. Om satsningen i Oppland, mener han at det bare er å kjøre på, for her er det mange muligheter og mye å ta av.

Datterselskaper

SpareBank 1 Finans Østlandet AS

Etterspørselen etter selskapets produkter var i 2011 bedre enn tidligere år. Nysalget endte på 1 780 millioner kroner, en økning på 430 millioner kroner. Resultatet ble 37,8 millioner kroner før skatt, 5,3 millioner kroner lavere enn for 2010.

Resultatnedgangen skyldes i hovedsak stigende penge-markedsrenter og høyere innlånskostnader gjennom året. 2011 ble likevel et godt år markedsmessig.

Selskapet fortsatte sin vekst i tråd med vedtatte planer. Netto utlån økte med 27 prosent og ble totalt 2 985 millioner kroner. Selskapets tap på kreditt er for tiden lave og utgjør i snitt 0,17 prosent. Styret er tilfreds med denne utviklingen.

Selskapet har fortsatt ambisjoner om videre vekst og forventer positive effekter av tilstedeværelsen i Oslo, Akershus og Oppland. Virksomheten satser også på høyere aktivitet ved hovedkontoret i Hamar. I 2011 er det ansatt flere nye medarbeidere og videre rekruttering er planlagt i 2012. I dag er 40 ansatt, inkludert vikarer.

For bedriftsmarkedet rapporteres det om lav aktivitet innen flere bransjer. Transport har svakest vekst. SpareBank 1 Finans Østlandet observerer økt aktivitet innen bygg og anlegg, men lønnsomheten er fortsatt svak for mange aktører i næringen. På grunn av den økonomiske uroen i Europa, er selskapet avventende til den videre konjunkturutviklingen.

Om SpareBank1 Finans Østlandet AS

SpareBank1 Finans Østlandet er et heleid datterselskap av Sparebanken Hedmark med hovedkontor i Hamar. Selskapet har også kontor i Akershus og Oppland og er en betydelig aktør innen leasing og salgspant-finansiering i Innlandet. Aktiviteten rundt Oslofjorden øker, blant annet som følge av tilknytningen til SpareBank1-alliansen. For mer informasjon se www.sb1fo.no.

Hedmark Eiendom AS

2011 var et godt år i eiendomsmarkedet. Utenom prosjekt- og næringseiendommer, var det god omsetning innenfor alle segmenter. Ser man bort fra nybygg og prosjekter, var antall omsetninger av fritidseiendommer i Hedmark Eiendom på det høyeste nivået noensinne. Det forventes et tilsvarende marked for 2012, men usikkerheten i europeisk og amerikansk økonomi gir økt risiko for finansiell ustabilitet også i Norge.

Eiendomsmarkedet er følsomt for endringer i det makro-økonomiske bildet, men dette er forhold som er svært vanskelig å forutsi. Videre er det uklart hvilke utslag Finanstilsynets nye egenkapitalskrav ved utlån vil ha å si for etterspørselen etter boliger.

Hedmark Eiendom AS omsatte i 2011 om lag 1 240 eiendommer. Omsetningene utgjorde omlag en tredjedel av alle fritt omsatte eiendommer i Hedmark fylke. Omsetningsverdien var i underkant av 2 milliarder kroner. I 2011 har det vært 36 årsverk i bedriften.

Resultatet før skatt ble 8,4 millioner kroner mot 6 millioner i 2010. Driftsresultatet var på vel 7,6 millioner kroner, noe som er det beste i selskapets historie.

Om Hedmark Eiendom AS

Hedmark Eiendom AS er et heleid datterselskap av Sparebanken Hedmark og er fylkets største eiendomsmegler. Selskapet har egne kontorer i de største tettstedene i Hedmark, Hamar, Kongsvinger, Elverum, Trysil og Brumunddal.

Telefon: 02998

E-post: post@hedmark-eiendom.no

www.hedmark-eiendom.no

Consis AS

Consis AS har de siste par årene hatt svake økonomiske resultater. Situasjonen forverret seg første kvartal 2011 og selskapet ble fra april overtatt av Sparebanken Hedmark. Overtakelsen innebærer at banken satser på regnskap som nytt forretningsområde.

Etter at Sparebanken Hedmark overtok Consis-konsernet er det foretatt endringer i selskapets ledelse, strategi og struktur. Antall selskaper i konsernet ble redusert fra 18 til åtte i løpet av 2011.

For konsernet ble driftsinntektene 84,7 millioner kroner, driftsresultatet ble negativt med 14,8 millioner kroner og resultatet etter skatt ble negativt med 16,4 millioner kroner.

I morselskapet Consis AS ble driftsinntektene for 2011 til sammen 54 millioner kroner. Driftsresultat ble minus 19,1 millioner kroner og resultatet etter skatt ble negativt med 17,4 millioner kroner.

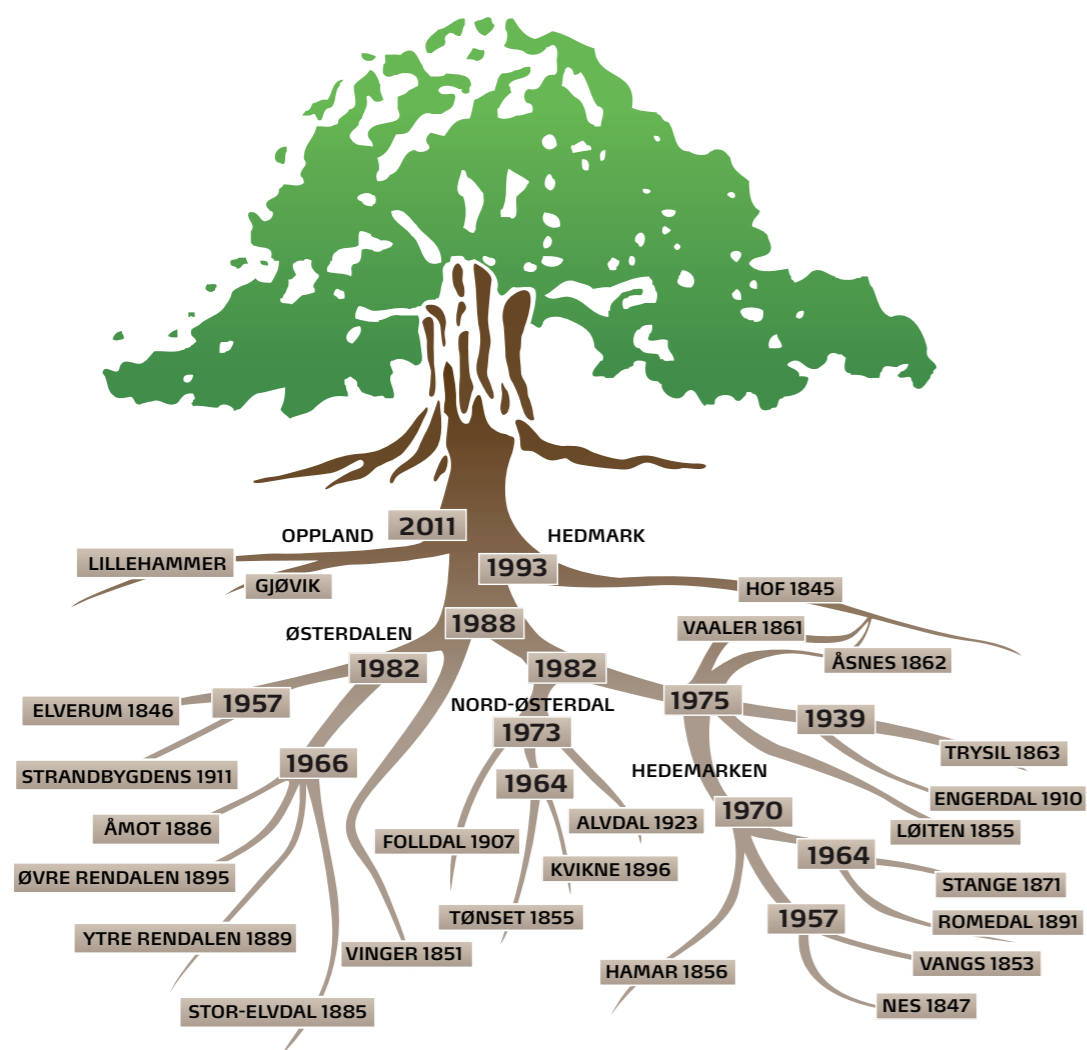
Sparebanken Hedmark har i løpet av 2011 konvertert betydelige beløp fra gjeld til egenkapital i Consis AS.

I januar 2012 ble 40 prosent av aksjene i Consis AS solgt til SpareBank 1 SMN Regnskap AS. Consis AS har som mål å utvikle og utvide samarbeidet med selskaper i samme bransje som er eid av banker i SpareBank 1-alliansen.

Om Consis AS

Consis AS leverer tjenester innen regnskap, lønn, rådgivning, fordringsadministrasjon og inkasso. Konsernet Consis AS har også datterselskaper innen regnskap og inkasso. Morselskapet Consis AS er franchise-giver til 18 regnskapsbyråer med en samlet omsetning i 2011 på 113 MNOK. Consis AS hadde ved utgangen av 2011 avdelinger i Lillehammer, Ringeby, Moelv, Hamar, Elverum, Tynset, Alvdal, Røros, Hvam, Oslo og Fredrikstad. Hovedkontoret ligger i Hamar kommune. For mer informasjon se www.consis.no

Med røtter i Hedmark

Telefon

02999

E-post

Kundesenter privat: kundesenter@sparebanken-hedmark.no

Kundesenter bedrift: bedrift@sparebanken-hedmark.no

Nettbank

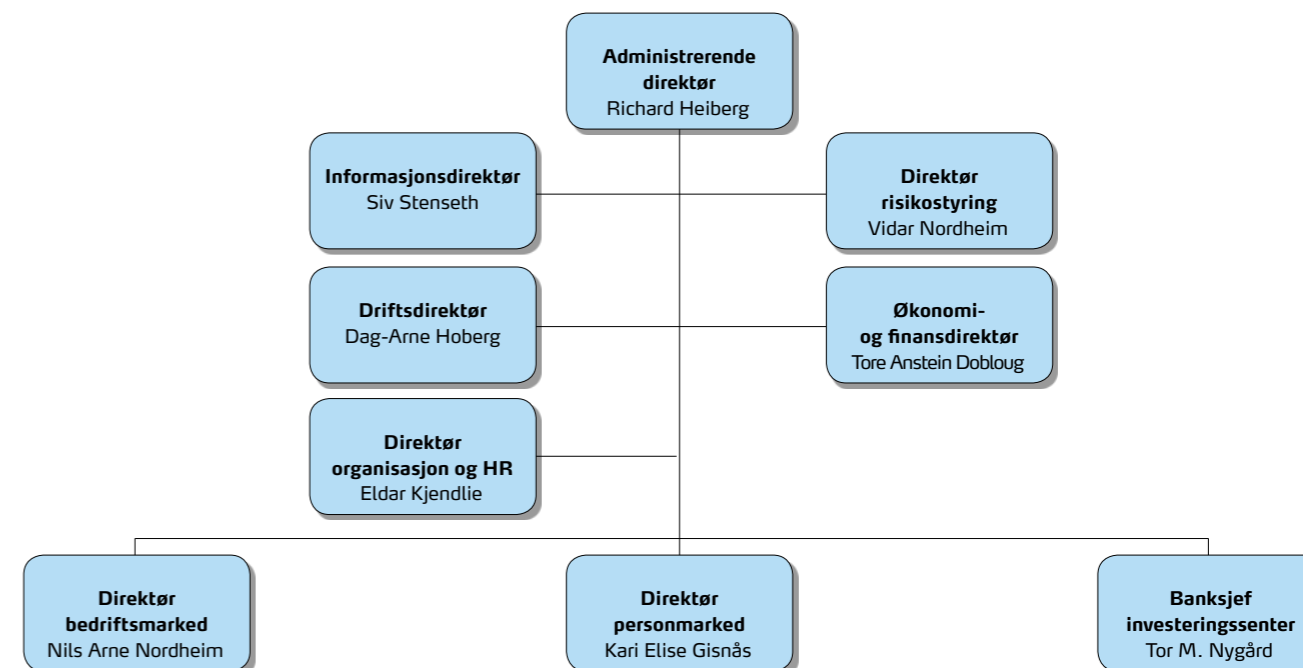
sparebanken-hedmark.no

Konsernadministrasjon

Strandgata 15, Postboks 203, 2302 Hamar

Organisasjonsnummer 920 426 530

Konsernledelse 2011

Sammen om å skape

Sparebanken Hedmark er en bærebjelke i regionen.

Gjennom utlån til privatpersoner og næringsliv, samt forvaltning av kundenes innskuddsmidler, bidrar banken til at folk kan bygge, bo og arbeide her. Bankens visjon, *Sammen om å skape*, formidler at det er i samspill med kundene at bankens resultater blir til.